ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻՆՏ 51. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՕԳՈՍՏՈՍ 1, 1908. Ն՝ 31

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՑԱՋ
Հ. Փ. ԿՐԻՆ

ՄԻՒ'ԷԼԼԻՑ
Հ. Մ. ԱԼԷՆ

ՄԷՎԱՏՏՐ ՄԻՆՏԷՐԻՑԷ

ՊԷՏՏ Ի ՄԱԽՍՈՒԼԱՐ
Գանուն ը Լսասի
'Օսմանլըլար վէ հիւրրիյէթ
Թա'լիմ ու Թէրպիյէտէ հինս մէս"էլէսի
ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱՔ
ՀԱՅԱՔ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ
Էտիսընըն վալիտէսի
ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱՔ
Պիլիճիլը
Մա'լիւմաթ տէյիլ, անճաղ իճրա"աթ
Տ. Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեան վէ վեր. Թաշճեան
Եօլճուլուգ խաճըրէլէրի
ՄԷՇՂՈՒԼԻՑԷԹ 'ԱԼԷՄԻՆՏԷՆ
Ք. ՄՈՒԳ. ՄԻՒԹԱԼԱ'ԱՍԸ
ՄԷՍԱ'ԻԼ Ի ՀԱՋԸՐԷ ՎԷ ՂԱԶԷԹԱԼԱՐ
ՇՈՒ'ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ
ԽԱԹԹ Ը ՀԻՄԱՑՈՒՆ ՎԷ ԳԱՆՈՒՆ Ը ԼՍԱՍԻ

ՃԻՒԼԻ ՍԸՔԸՐ
ՎԵՐ. Յ. Գ. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԱՇԵԱՆ
ՓՐՕՖ. Յ. Ա. ՊԷՋՃԵԱՆ

Ա. Ց. ՊՕՍԹԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ

ՑԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕԳՈՒՇՈՒ

اوه‌داپر هفته‌لق غزته — درسادته بایل هاوسه

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԷՐՄԻՆԻԱԿ

ՎԱՀ ԷՐՄ. ՀՈՒՐՈՒՆԱՓԸՂ ԻԼԼ ԹԻՒՐՔԱԿ

ՀԱՑԹԱԼՈՂ ՂԱԶԷԹԱ

(ԱՆԿԷԼԻԱՖՕՐՕՍ)

ԲՈՒՄԻ ՀՈՒՐՈՒՆԱՓԸՂ ԻԼԼ ԹԻՒՐՔԱԿ

Միւհլիճ՝ Հ· Մ· Ալէն

Գայպէլ Հասւս, Խթանպօլ

Տէր ի Սա'ուտէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER

PUBLISHED IN

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND GRECO-TURKISH

EDITOR HERBERT M. ALLEN

Offices: American Bible House

Stamboul, Cons/ple, Turkey

ՇԷՐԱ'ԹԻ

Մէհելիյ 30 Ղրշ·
Ամէրիկա իլիւն 1·50 Տօլ·
Ինկիլիթէրրա ,, 6 շիլին
Մէմ. սահրէ ,, 7·75 Ֆր·

Էլսէն նուսխէսի 30 փր·

Ի'լանաթ գէյմէթլէրի
մու'թէահի

TERMS

An. Subscrip. Ps. 30
U. S. A. $1.50
England Shils. 6.—
Other countries Frs. 7 75

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on application

ՄՈՒՀԻՄՄ Ի'ԼԼԱՆ

«Հոգևոր երգարան Եղանակներով» նամ եէնի իլահի քի-թապը թապ' էհլմիշ վէ ինթիշար մէվգը'ինէ վազ' օլունմասը իչիւն բուխսաթը ալընմըշ տըր։ Պու քիթապ էֆրէնճի Օդոս-տոս 10ա գատար սաթըլմազա հազըր օլաճագ տըր։ Հէր նուսխէսինին պէտէլ ի գէյմէթի 15 ղուրուշ — 3 շարեէք տիր։ Փոսթա իլէ քէնտիլէրինէ թէք պիր նուսխէ կէօնտէրիլմէսինի իսթէյէն քիմսէլէր 'իլավէթէն 2½ ղրշ· փոսթա իւճրէթի տախի կէօնտէրմէլի տիրլէր։

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏՐՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 51. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՕԳՈՍՏՈՍ 1, 1908. Ն՝ 31

ՍԱՀԻՄ Ի ԻՄԹԻՑԱԶ Ձ. Ֆ. ԿՐԻՆ

ՄԻՒ'ԷԼԼԻՖ Ձ. Մ. ԱԼԷՆ

ԳԱՆՈՒՆԸ ԷՍԱՍԻ

Աբնե ի հալիչէնին Յուլիսին 24ին ճանիս կիւնիս Մէմալիք ի 'Օսմանիչէ Թարիխինտէ Ջաթ ը հաղրէթ ի Շէհրիյարինին միւեօնդարմա Թէմա'ա ի սաղրդասը իչին ևէնի պիր կիւնիւն ինֆիլադ ը չաֆադընը կէօսթերէն պիր կիւն մադամընտա պիր մէվղը' ի միւմթազը հա'իզ օլաճադ սըր։ Ջաթ ը Շահէնին 1876ատա նէչր օլուճան Գանուն ը Էսասիյի ևէնիսէն Թէ'սիս պուլյուրմադ պաղընտաքի մադսէտ ի իայրմէրսէկի փայիթախթատա վէ պիւթիւն մէմալիք ի վասի'ա ի Շահանէչէ պու կիւն կ'լան էսիւսի։ Պիզ պու սահիֆէլէրտէ պէօյիւք փայիթախթըն հէր Թարաֆընատա, Պօղազ իչինին պիր պաչընատան օլպիր պաչընա գատար հէր իշի սէվահիրինտէ օնպինլերճէ ախճանդարատան սիւտուբ էսիպ տէ Մարմարա ակինիվի տալղադարը իւգերինէ վէ մէմալիք ի Շահանէնին էն պա'իտ նօղթադարընա 'ադա-ճատազ օլան «Փաթէշահըմ ըզէ եաշ» ֆըղրա ի տու'ա'իչէսինտէն 'իպարէթ օլան սէտայը րէֆ' ու Թէքրար էսէրիվ։

Մադէսախինիվ պուրաճըդտա Ջաթ ը հաղրէթ ի Շէհրիյարինին Թէպլիղաթ ը րէսմիյէսի 'ադադինճէ կէլէն կիւնլէր զարֆընատա զուհուր էսէն մինղարթէլերի Թա'րիֆ էթմէկէ տեյիլ իսէ տէ, մէղբիւբ մինղարթէլերին անլերի կէօրմիւչ օլանլարա էօյրէթմէյին տէրսլեր զայէթ մա'նատար օլմադըկ դիկքէ չայան սըրլար։ Պիր վաթանը 'ումումինին 'աչղ ու մուհապէնթիյէ պիւա Թէֆրիվ ի ճինս ու մկսէդ Թօփանըդ պիրլէչմիչ օլան պինլերճէ իսաղընն սէտա վէ սիմա ու իմալարընատա իւշար օլուճան մէսէրլէթ էսէր ու 'ալամէթլերի՝ գալ ու գալեմէ Թա'րիֆ օլուճամազ տէրլեճէսէ միւ"էսսիր տիրլեր։ Պու մէսէրլէթ՝ մուգատտա պիր չէյ, աստիվերին 'ադըգէթ էպէտի պիր ուխուվվէթ բաղրթալերինէ իչնէ-պէտ՝ պիրլեչերէք, միւչթերէք փէտերլերինին հուզուրընատա տու բարղլարը դէման դարդ օլաճադլարը

պէյազ վիյանըն ուզագ պիր 'աքսը սըր։ Պուննըն թահթ ը թէ՛նիր ի ֆիւսունընտա ֆէնա իհթիրա-
սաթ ը՞նիլ օլուրլար։ Պուզղ ու 'տատավէթ, հասէտա վէ քէօթիւլիւք ճինսլերի իհթիֆա էտէրլեր։
Վէճճ ու սիմալար եումշարլար, ատլեր՝ հիւպպ ու միւվալաթ ը միւշֆիգանէ իլէ իհթիզագ էտէրլեր,
հիչ ագամմընչ կէօզլէրաէն կէօզ հայլարը ագարլար, վէ էլլեր աուտագլարըն իզնար էտէմէյճէքլերի
մա'նագարլէ միւսաֆահա էտէրլեր։ Իլահի, ևինէ տէ ինսանի օլան, զիյա ի սէմա գատար վագ վէ պինա
նէֆս հայաթ գատար թահլը օլան մէսերրեթ իլհէ պէօյլէ սիր։ Ռէզալիք չու սօն պիր գայ կիւն
զարֆընտա ինսանլարը ևէքսիկէրլերիտաէն այըրան խուսուսաթըն ճինս ու մէզհէպ ատյիլ, անճագ
միւշթերէք պիր մագսատ ևօպլըզը վէ գալագ պուզղ ու 'տատավէթ վէ խօսպինանէ էֆքէար ու միւս-
թա'ար պէսլէմէք օլաըզընը իչպու վասի' մէմալիք ի Շահանէտ հա՞նկը ատէմ էօյրէնմէք ֆուրսաթը-
նա նա՞իլ օլմամըչ սըր։ Հէմ Միւսլիմանլար, հէմ տէ Սրիսթիյանլարըն վաթանփէրվէրլիյի, քէնտի վա-
թանլարընա գարչը մուհաղագէթ վէ Հիւքմատ ը պիչանլարընա գարչը սատագաթլարը իզնար օլունմագ
ֆուրսաթընա նա՞իլ օլմուչար, վէ ի'թիգատմըզճա, անէրի գայէթ գավի պիր ուխուվվէթէ իֆրաղ
էթմիչ սիր։ Իչէ պուննըն իչինն բէֆ' ի սէտա իլէ գավմ վէ միւլէթլերին ճիւմլեյէ գատար Հաքիմինէ,
պիլճիւմլէ Թէպա'ասընը հուրրիյէթին պիգճհա նի'մէթինէ քիտմիչէն նա՞իլ էթմէսի իչինն պու մէմլէքէ-
թին պէօյիւք Փանիչահընը հիքմէթ վէ Թէվֆիգաթ ը սիւպհանիյէսինէ մաղհար պուչուրմասը սու'ասընը
'արզ էտէրիզ։ Պու մուհիմմ սա'աթ հէր խալխ զալպին չիւքրանընընը սա'ի օլուպ, գայէթ աղըր մէա՞ու-
լիյէթի մուճիպ սիր։ Թէպա'ա ի սատըգատան հէր պիրիսի Գանունն ը էսասիյէ սատեճէ պիր սիյասի
թահրիրաթ մագամընտա տէյիլ, անճագ պու մէմլէքէթին միւի գատեր ու գըսմէթլերինի մուճիպ ի սէ-
լամէթ վէ ֆէվզ ու ֆէլահ օլաճագ Թարիգլերէ իչչատ էտէճէք 'ազիմ էտաս վէ ուսուլլարըն պիր Թէ-
ճէսսիմիւ մագամընտա Թէտգիգ ու միւթալա'ա էթմէքլիք վազիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ սիր։ Պու նուսխէ-
տէ Թատ' ու նէչր էթմիչ օլաըզմըզ Գանունն ը էսասինին պիր Թէչրիհի կէօսթերիր քի, մէզքիւր Գա-
նունն ը էսասի՝ Թէմել մագամընտա օլան, վէ 'այնի նէվտէն պիլճիւմլէ գանունն ը էսասիլերտէ միւնտէ-
րիճ պուլունան պիր Թաղըմ ուսուլ վէ գավա'իա իւղերինէ միւ'էսէս սիր, վէ մուֆտասալ նիզամնա-
մելեր՝ իչպու ուսուլ վէ էսասա իսթինատէն Թանգիմ օլունուր։ Ուզուն 'ասրլար զարֆընտա մէզ'ու-
սան մէճլիսի ուսուլըյլէ իտարէ օլունան ուսուլ ը հիւքիւմէթին զուհուրընա Թէարիճէն պա'իս օլմուչ
օլան էսաս վէ սիւսթուրլարա նազար ը տիզգաթ ճէչգ էթմէք իսթէրիզ։ Պու ևուսուլըն իւս իւլ էսասը՝
պիր մէմլէքէթ էհալիսինին քէնտիլերին միւնթէխապ մուրախասլարը վասըԹասըյլէ հիւքիւմէթին զա-
վա'իլ վէ իմթիյազաթընա իչՀիրաք էթմէսի սիր։ Լայըգ ը վէճճէ իհթիզամ էտիլճէք օլուր իսէ, Գա-
նունն ը էսասի հէյ'էթ ի իմթիմա'իչինին քէֆալէթ ի միւշթերէքէսի վէ ֆէրսին մէմլէքէթէ վէ զաթընտա
դավմըն չէրէֆ վէ դուվվէթինին իմթիմա' էթտիյի հիւքմատըն զաթընա սատագաթ ատմէք սիր։

Իչպու պէօյիւք էսաս վէ միւսԹուր՝ ա՞թիէքի տատա մու'այիէն ուսուլ վէ էսասա Թէհավվիւլ է-
տէր. 1. Պիրինճի մատատէ պէյան օլունմըզ սըր քի, մէմլէքէթին պիլճիւմլէ ագամ ու էյալաթը հէք-
վիւճուտա օլմապլէ, հիչ պիր զէմմատէ հիչ պիր սեպեպլէ Թէֆրիդ զագուլ էթմէզ։ Իչէ պուրսատա
պիր միւսԹուր վէ էսաս վար սըր քի, պուննան 45 սէնէ ագաէմ Մ. Սմէրիդա անըն միւտատաֆա'ասը
իչչին Թարիխի 'ալէմատ զիքը օլունագելէն են չէտիա վէ են մասրաֆիը մուհարէպէյի իճրա էթմիչ սիր։
2. Պէչինճի մատատէ չու էսաս վազ' էտիլմիչ սիր քի, իչպու հիւքիւմէթի մէչրուԹէ ուսուլընտա
Զաթ ը հազրէթի Փատիչանինին նէֆս ի հիւմայունըզը մուգատտէս վէ զայր ի մէս՞ուլ սըր։ Պու սա-
խի Գանունն ը էսասինին մուհիմմ վէ միւԹէվաֆիզգ պիր Թէֆսիրի սիր, զիրա գավմըն հուգուգ ը հիւ-
քիւմրանիսի Զաթ ը Շահանէնին նէֆս ի հիւմայունըզըընտա մէրքիւզ սիր. օլ գավմըն քի Զաթ ը Շահա-
նէ անա հուրրիյէթ վէ 'ատալէթ Թէ՛մին էտէր։ 3. Օնընճը մատատէ հուրրիյէթ ի չախսիյէ իլան, վէ
անըն հուգուգընըն դանուն վասըԹասըյլէ Թէ'այրիւգատէն սիյանէթ էտիլճէյի պէյան էտիլիյօր։ Իչէ
պու էսաս վէ գա'իտէ խաֆիյէյիճ ուսուլընը սիրիզ սիւվիւրիյօր՝ վէ անըն իւլէ պէրաբէր, Թէպա'ա ի
սատըգա վէ մա'սումէնին նամ ու չէօհրէթլերինէ քիր վէ լեքէ սիւրմէքլէ, մէնաֆի' ի չախսիյէլերինի
Թէ՛մինէ չալըչան չէրիրլերին հիւճ վէ տէխսիւլերի տախի պէրԹարաճ օլուրօր։ 4. Օնպիրինճի մատատէ էտիս-
նըն սէրպէսթի ի իճրասը հագգ ը ճէլիլինի նէչր ու ի'լան էտիրօր. Զաթ ը Շահանէ պիւՀիւն միւտատէթ ի
հիւքիւմէթինտատէ պու ուսուլ վէ գա'իտէյի հիմայէ վէ սիյանէթ էթմիչ սիր։ 5. Օնիքինճի մատատէ
մահԹաս'ատընըն սէրպէսթիյէթի ի'լան օլունուրօր քի, պուննըն հիւճ ի Թէ՛սիրի հէման Գանունն ը էսասի-
նինն նէչր օլունագընը կիւճ սիյէ տիտա օլունմըզ, վէ պիւՀիւն մէմալիք ի վասի'ա ի Շահանէտէ պիր բէճ-
ֆէ ի խալէճան ը մէսերրեթ հասըլ էթմիչ սիր։ Զաթ ը Շահանէնին Թէպա'ա ի սատըգասընա հիչ պիր
իհսանը էհէմմիյէթճէ պու իհսան ը Շահանէյէ ֆա'իգ օլամագ, զիրա պու իհսան հայաթ ը միւիյէ-
նինն էն 'ալի սէֆհաթընա տախիլ օլան ֆէյզլերին վա'սընը հավի սիր։ Սահաբէր Զաթ ը Շահանէնին
Թէպա'ա ի սատըգասընըն սատագաթընա կէօսթերտիյի իչպու նէչին էտէր ի ի'թիմատէն տօլայը գարի-
յուն ը քիրամը նամընա սատը չիւքրան վէ միննէթատիւհնի իզնար էթմէքլիյի տըզու էտէր։
6. Էն սօն հէրատ ճիւմլենին նագար ը տիզգաթընը 81նճի մատատէն 95ինճի մատատէյէ գատար օ-
լան մատատէրատ միհնատէրիճ 'ալի 'տատալէթ գա'իտէսինէ ճէլպ էտէրիզ։ Նագար ը գանունտա հէր սընիֆ
իստդ միւտավի սիր։ Իչէ պուրատա 'ասրլարըն միւԹէգրաքիմ հիքմէթ վէ պիր միհթէքլերին միւճթէմի'
պուվվէթի չախսըն հուգուգընը միւտատաֆա'ոյա, գատատաթլըլարը ճէզալանտրմատըզդա հազըր վէ ամա-
տէ սիր։

Իչպու պէօյիւք ալէթ ի մլլիյէնին սաաբդանէ իսթի'մալի, վէ անդն անքեամընդն թաթպիգի էմրինա տէ մէմլեքէթին մէմուրլերի իլէ ա'ետն վէ մէա'ուանընա 'ազիմ պիր մէա'ուլիյէթ թէրէթթիւպ էտէր իսէ տէ, թէպա'ատան հէր պիրիսի տախի 'այնի տէրէճէ պէօյիւք պիր վազիֆէ իլէ միւքելլէֆ սիր։

Սելամէթ վէ հուրրիյէթին իչպու եէվմի ճէսթիտնէ էհալի Ալլահա քէնտիլէրէ մազիսէ իհսան էթմիչ օլսաղը լութֆ ու 'ինայէթլէրտէն ասլայը չիւքր էթմէքլիյի ունութմայաճադ, վէ Անդն մուհաֆազէթ վէ 'ատալէթինին իչպու եէնի իզհարընտան ասլայը մուգատտէս հուզուրընտա Գանունն ը էսասիյի միւսաֆա'ա, վէ անը ճանընտան տտհա զըյմէթլի 'ատտ, վէ անդն անքեամը մուգատտէսէնէ պիլա թէրէտտիւտ րի'այէթ էթմէքլիյի վա'ա ու 'ահա էտէճէք սիր։

Հուրրիյէթ դուչուտ ը թապի'իյէնին գալգմասը ատմէք օլմասաղը կիպի, իւզէրինէ ճէմ'իյէթ ի պէչէրիյէնին միւ"էսէս պուլունսաղը գալանիյինին զա'իֆլէնմէսի ատմէք տախի տէյիլ սիր։ Հուրրիյէթ ատմէք իֆրաթ սէրպէսթի վէ ճիւ'աթ վէ քէյֆ ի մա'էչա եաչամադլըգ ատմէք օլմայըպ, անճագ տտհա վըսի' միլլի պիր հայաթա տախիլ օլմադ ատմէք սիր քի, անտէ հէր չախս նիզամ ու չնթիզամըն իսթադա վէ մուհաֆազասը իչինն տտհա պէօյիւք մէա'ուլիյէթ աէր'իւհտէ էտէր։ Պու վէճհլէ, վէ եալընդըգ պու վէճհլէ հուրրիյէթ մէա'ուա վէ միւթթէհիա պիր գավմը չանրահ ը սելամէթ վէ թէրադդիյա իրչտա էսաէր։ Պիր մէմլեքէթի մէսէլերէթ կէօզ եաչլարը իչինէ զարգ էտէն հիսսիյաթ գալ ու զալէմ իլէ պէյան օլունսամազ իսէ տէ, սէվկիւվիւ էրմէնդի միլլէթինէ թէպրիքաաթընընդը 'արզ էտէր իքէն, չու իւա միա ի գավիյի պէյան էթմէքը իսթէրիդ քի, գավմդն իհթիմա'ի, 'ազիմ վէ բուհանի հայաթընընա տա"իր պէպէնէն արզու վէ էմէլլեր հայզ ը հուսուսէ կէլսինլէր, վէ տու'ա էտէրիդ քի, պու միլլէթ Ալլահդն ասէթ ի միւրշիտանէսի ալթընտա հիմմիյէթ ի դալգ վէ 'ազմ ու գարար իլէ 'ազըպէթ հուրրիյէթ, 'ատտաէթ վէ ուհտուվէթ անքեամը իւզէրինէ պիրէչմիչ օլան պիր վաթանդն սուլհփերվերանէ թէրադդըը իչինն քէնտիլէրին Միւսլիմ վէ Միւսթէյան վաթանտտաչլարընտա իչտաչ օլագիլսինլէր։

Հ. Մ. ԱԼՆՆ

'ՕՍՄԱՆԼԸԼԱՐ ՎԷ ՀԻՒՐԻՑԷԹ
(Ց. Գ. Գ.)

Շոի արատա իայալ կիպի կէչիրտիյմիզ կիւնլէրին, բիւյալար կիպի կէօրիւպ սէյր էթտիյմիզ մէնղարէլէրին մա'նասը նէ օլսայօր։ Փէնճչէնպիհ կիւնիւ իչիթտիք քի, Սա'իտ փաչա Սատրա'զամ թա'կին օլունմըչ, Ձիւմ'ա կիւնիւ օդուարդ քի Գանուն ը էսասինին մաթլուպաթընա թէվֆիղէն մէա'ուանն մէճլիսինէ ա'զալար սէչինլէր տէյիւ հէր թարաֆա եվամիր ի Շահանէ իրսալ էտիլմիչ, ձիւմ'ա էրթէսի սապահընտա Իֆթամ, Սոպհ, վէ սա"իր զաղէթալար Գանուն ը էսասինին սուբէթինի թապ' ու նէչր էթտիլէր, վէ պիր թաղըմ իւսանթաա պուլունարադ, «վաթան», «հիւրրիյէթ,» «միւսաւաթ» , « մէչրութիյէթ » կիպի մէնհուս' քէլիմէլէրիլ տօլու պէնդլէր նէչր էթտիլէր։ Օլ կիւն սօգաղլարտա պինլէրճէ իդտիհամ պայրաղլար չէքիպ, իզհար ը մէսէրրէթ էչլէտիլէր իսէ տէ, էհալինին էքսէրիյէթի հալա մէվզը'լէրինի թա'կին վէ թաղտիր էտէմէյօրլար իտի, վէ նէվմի զաղէթալար իքէլէր, իւչէր 'իլավէլէր նէչր էտիպ, պիրի պիրի արաը սըրա զարիպ չէչլէր, մէսէլա մաթպու'աթըն հուրրիյէթինի, 'ադիվ ը 'ումումի իլ'ան օլունաըզընը, իտտիֆիյէ ուսուլընդըն լազվ օլունաըզընը, վէ սա"իրէյի իլ'ան էչլէտիլէր։ Տէրհալ վայթախթըն հալի քիւլլիյէն թէպտիլ օլտու։ Վախօրլարտա, թրէնչէրտէ, սօգաղլարտա, տիւքքհանլարտա, հէր եէրտէ էհալի —Միւսլիմ վէ զայր ի Միւսլիմ— պիրիպիրլէրինի թէպրիք էթմէքտէ, Սլլահա համաար 'արզ էթմէքտէ, վէ չու զարիպ միւժտէլէրին կազըլաըդը զաղէթա վարչալարընը էօփմէքտէ պուլունաըլար։ Նիչէլէր իսէ բիւյա կէօրիւյօրլար իմիչ կիպի, չու իտտպէրլէրէ, չու մէնղարէլէրէ իհտիսամայաճադլարը կէլիյօր իտի։ Կիբաիլ սապահը չէհրին իչինտէ հէր թարաֆտա չէթտիլէթ վէ հարէքէթլէր միւչահատէ օլունմադա պաչլանտը։ Էհալի պէօղիւքլէրի պինլէրտէն՝ ոնպինլէրէ, ևիւզպինլէրէ ևիւքսէլտի։ Հէր պէօղիւչուն էօնիւնտէն 'Օսմանլը պայրաղլարը վէ իւզէրլէրինէ «Փաահիչահըմ չօգ եաչա», «Եաչասըն հիւրրիյէթ», «Եաչասըն վաթան» վէ էմսալի 'իտտիարէլէր եազըլմըչ օլան սանճաղլար չէքիլտիյի հալտէ, սայըլմազ գալապալըգլար «Եաչասըն հուրրիյէթ», «Եաչասըն միւսաւաթ», «Եաչասըն 'ատալէթ», «Եաչասըն Գանուն ը էսասի,» «Եաչասըն Մէա'ուանի Մէճլիսի», «Փաահիչահըմ չօգ եաչա» նիտաալերի իլէ վէ սիւրէքլի պազըչլարը իլէ քիւրէ ի հավայը ինլէհիյօրլար իտի։ Լաքին նէ իզտիհամըր, Պէյազ սարըգլը, զըրմըզը ֆէսլի, չափգալը, քիւլահը էհալի պիրիպիրինէ զարըշմըչ, պազըրմաանն սէալերի զըսըլմըչ կէնճլէր վէ ապ սայը իհթիյարլար, ֆէրահճէլի վէ չափգալը հանըմլար, չօճուգլար վէ քէտխիլէր, 'Արապճա, Թիւրքճէ, Րումճա, Լմէնիճէ, Յունսըզճա Թէքէլլիւմ էտէնլէր հէվի պիր արատա, պու իզտիհամարըն հէր պիրի պիրէր ինսան նէհրի քէսիլմիչ իտիլէր։ Պունլար պիրէր պիրէր Պապ ը Սէր'ասքէրիյի, Պապ ը 'Սլիյի գիյարէթլէն, «Եաչասըն»լար չաղըրտապ, ահէսթէ ահէսթէ Եըլմըզ ատրայ ը հիւմայունընա ատղրու հարէքէթ էտ-

սիյօրլար։ Սարայ ը հիւմայուն էթրաֆընտա հաՙնի գարաղօլլար, հաՙնի խաֆիյէլէր, հաՙնի էհալիյի կէրի նիթէն 'ասքէրլէր, պիւթիւն վայիթախթ էհալիսի Սուլթան 'Ապտիւլ Համիտին միւսաֆիրլերի իմիշ կիպի սբրա իլէ կէլիպ, սարայ ը հիւմայուն էօնիւնտէ ալգըշայօրլար, պօղազլարը կըրթըլըրճասընա «Փատիշահըմ չօգ կաչա» պաղըրըյօրլար։ Նիչէսի սարայըն քէնարընտաքի պաղչէլէրէ վէ ճամի' ի չէրիֆին ավլուսընա սէրին եէրլէրէ սէրիմիշ բահամլանըյօրլար, պահատ մուզիքա սա քէնտիլէրի թալիթիֆ էտիյօր, վէ եավէրան լաթիֆ քէլամլար իլէ էհալիյէ սէլամլար վէրիյօրլար։ Պու նէՙ մէնզարէ։ Ատէմ՝ չու վուգու՝ պուլան չէյլէրին մահիյէթինէ տիդգաթ էտինճէ միւթէհայիրը օլուչօր։ Մէրտլէր պիւէ քէնտի հիսսիյաթլարընը կիւճ հալ զապթ էտիյօրլար։ Պիր սբրատա Պապ ը Սէր'ասքէրի եօզուչընտան աչազը ապըզ էնէն իզմիհամ իչինտէ պուլունտուգ։ «Եաչասըՙն հիւրրիյէթ,» «Եաչասըՙն վաթան», «Փատիշահըմ չօգ կաչա» նիտաչէրի վէ էլ չըրփմալար քիւբէ ի հավայը տիթրէթթտիյի սբրատա, պիր տէ սուլթէյէր խաֆիֆ պիր վէրտէ իլէ «Ալլահու էքպէր, Ալլահու էքպէր» թէրընե նիւմիւնէ պաչլատըլար։ Օլ թէրընհիւմիւ պունտան եվվել պաչգա սբրալարատա 'տա իչթիմիչ իտիյսէք տէ, պուբրատա պիպէ էօյլէ կէլտի քի, օլ թէրընե նիւմէ չու 'ճաՙ'իպ հարէքէթտէ Ալլահըն հուզուբ վէ իտարէսինին պուլունտուղը ի'լան էտիլիյօր իտի։ Շու հալլեր սինսիպ պիր գավմըն ինզըլապը տէյլի, անճագ էքպէր օլան Ալլահա իման էտէն գավմլարընն հայաթընտա վուգու' պուլան պիր թէպէտտիւլ իտիյի թէՙքիտ էտիլիյօր իտի, վէ հէման պիզիմ տէ օլ փէրտէյէն նիտա էտճէյիմիզ կէլտի, «Ալլահ փէտէր, Ալլահ փէտէր, Ալլահ սէվէր, Ալլահ սէվէր, վէլէհիւլ համտ»։

Լաքին նէՙ պիր պու հարէքէթին մաՙնատ ի հադիսէտ։ Մէյտանտա նէՙ ևէնի չէյ վար սբր։

Զաթ ը Շահանէ պունտան 32 սէնէ ապտէմ պիր Գանունն ի Էսասի նէչր էտիպ, ումուր ը տէվլէթին օլ Գանուն ը Էսասի մաթլուպաթընա կէօրէ իտարէ էտիմէսինին ֆէրման պույուրմըշտար իտի։ Օլ Գանունը Էսասիյէ կէօրէ, պու մէմլէքէթին պիճիւմլէ թէպա'ասը 'Օսմանլըլար թէսմիյէ օլունուբ, վէ հէր գավմ վէ մէզհէպտէն օլան էֆբատա հիւրը օլուպ, նոպար ը գանունատա միւսաւի 'ատտ օլունըր։ Վէ պիճիւմլէ 'Օսմանլըլար թարաֆընտան ինթիխապ էտիլճէյէք ա'զատան միւրէքքէպ պիր հէյ'էթ ի մէպ'ուսան իտարէ ի ումուր ը տէվլէթէ իչթիրաք էդէյէճէքտէր։ Իչթէ պու կիւնդէրատէ Զաթ ը Շահանէ մէղքիւր Գանունն ը Էսասիյին թաթպիկինէ վազթ կէմիչ իտիյէնի կէօրէրէք, չմահատէն սոնրա անա թէվֆիկպէն մու'ամէլէ էտիլմէսինի ֆէրման պույուրմըշտար սբր, հաՙնի մէմլէքէթիմիզ չմահատէն սոնրա ուսուլ ը մէչրուբէ իլէ իտարէ օլունաճագ սբր։

Պու իսկ էօյլէ էսասի վէ մուհիմմ պիր թէպտիւլ պիր քի, սա'իր միլլէթլեր թարիխնտէ անճագ գանը ինզիլապտարլա մէվզը' ի ևէրայա գոնուլմըշտար սբր։ Տէյարըմըշտա իսկ պու պիր գաչ կիւնիւն մութանթան չէհր այինէլերի իլէ ևէրա օլունմըշ սբր։ Հէյէ պաղընըշ, նէՙ 'աճա'իպ մէնզարէլէր։ Էհալի պէօլիւք պէօլիւք սոպտպտարը տօլաչըր, հաթօտ Եըլարդ սէրայընտա կիտէր իքէն, Միւսլիմ վէ գայր ի Միւսլիմ հէր գավմ ի վէ մէզհէպտէն օլանտար էվ էյէ թուրթմուչ էօյլէ կիտէյօրլար։ Վէ ճիւմէնինտէ պիր պիրատէրլիք միւչահատէ օլունմագատա սբր։ Ռիմ տէյէպիլիր քի 'Օսմանլըլար ինթիխամա վէ իտարէ ի նէֆֆսէ մուզթէսիր օլամտըլար։ Պու ևիւզպինլերճէ իզմիհամ արաընտա պիր թէք պուրընը դանայան օլտու՞մը։ Ատա սբրա հանքէսիճէյէ իտարած վէրէն ինթիխապսըզլար էքսիք տէյիլ իսկյսէ տէ, պիւթիւն կիւնտէ պիր թէք զավզայա ևա միւնազա'ատա բաութ կէլինմէտի։ Նէՙ, փօլիսսիզ վէ 'ասքէրսիզ պէօյլէ ատատյէյէ նիւմայիշ էտէն պիր էհալի քէնտի Փատիշահընըն բիյասէթի թահթընտա Գանուն ը Էսասի իլէ քէնտի քէնտինի նի՞չիւն իտարէ էտէմէյին։ Ռիմ տէյօր քի 'Օսմանլըլար —հէր գավմ վէ լիսանտան միւրէքքէպ օլան 'Օսմանլըլար,— պիրինպիրլերի իլէ ինթիհատա էտէմէզլէր։ Պէօյլէյէր պու պիր գաչ կիւն զարֆընտա Իսլամ վէ Խրիսթիյան վէ Մուսէվի էհալինին 'այնի 'Օսմանլը պայրաղը ալթընտա սուբուպ, 'այնի ճիհատիյէթ վէ չէթարէթլէ «Փատիշահըմ չօգ կաչա», «Եաչասըն վաթան» տէյիս նիտա էթնիքլերինի կէօրէն հէր ֆէրա, մէմալիք ի մահրուսէ ապվամընըն պիր իտարէ թահթընտա պիր միլլէթի վէ պիր վաթան հիսս ու մուհաթապէթի իլէ իմրար ը 'էօմր էթմէյէրինին պիր խայալէ ի մէվհումէ տէյիլ, անճագ պիր էմր ի վագը' օլտըղնա միւթմէ'ին օլաճագլար սբր։

Իման պիզ տախի զա'իֆ սէտատընը չօլ դուլապլարը սաղըր էտէն, վէ տէրևա ատղալարը կիպի կիւրլէյէն ալգըշլար սէտատընա 'իլավէ էտէրէք տէրիզ, «Եաչասըն 'Օսմանլըլար, հաչասըն վաթան, հաչա՞սըն 'ատալէթ, հաչա՞սըն հուրրիյէթ, հաչասըն միւսաւաթ, հաչասըն դարատալըգ»։

ՓԱՏԻՇԱՀՐՄ ՉՕԳ ԿԱՇԱ՞

Պու ճիւմէյ իլէ պէրապէր հուրրիյէթ պիր քէսքին գըլըճ սբր, ճահիլ լևա իմանսըզ վէ խուսնիպիլ

քիմսելէր էլինաէ ինգըլապաթ վէ դըթ՚ալը պաահ՚ օլապիլիր։ Պինա՞էն՝ալէյհ պու կիւնլէրաէ պիլ-ճիմէ միւ՚մինլէրին վէ քիլիսէլէրին մէմլէքէթիմիզ իչիւն եվվէլքիւնաէն եէաի դաթ իման վէ հէ-բարէթ իլէ տու՚ալաբ՝արզ եյլէմէլէրի, վէ պու պէօյիւք հարեքէթաէ իչթիրաք էաէնլէրի համրըզ ատրմաբ աթմադաան մուհաճադա էթմէաի իչիւն ձէնադը Հադդա նիյազ էթմէքաէ ատվամ էթմէ-լէրի վաճիպ ահիր։

ԹՈՒԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՅԷՏԷ ՃԻՆՍ ՄԷՍ՚ԷԼԷՍԻ
(Հ. Մ. Ալէն)

Գլաարդ սարիւլճիւնուզը բէ՚իսի վէ Ամէրիգաաա էն մէչհուբ Թո՚ւիմ ի սթճալ էրպապընաան օլան Տր. Մ. Սթէնլի՝ ահսիրէն ահիր պէնա նէչր էյ-լէմիչ օլուպ, անաէ Ամէրիգա Թո՚ւիմ ու Թէրպի-յէսինաէ գաաընլարըն գայր ի մէչրու՝ Թէ՚սիր ու նուճիուզընը կէօսթէրիյօր, վէ էրքէք վէ զըզ չօ-ճուղլար իչիւն ֆարղըը նէվ՚աէն Թո՚ւիմ ու Թէր-պիյէնին լիւղուսընը իսթար էաիյօր։ Մէվզու՚ը պահա օլան մէս՚էլէ՝ էհէմմիյէթի ի՚ումուսիյէի հա՚իլ պիր մէս՚էլէ օլարգընաան, պու մէմլէքէթին Թո՚-լիմ ու Թէրպիյէ ուսմուրընա պիր խըսուսիթ իճա էաէրիզ իւմիսիյէ, պուրաաճգաա Տր. Սթէնլինին էճքհար ու միւԹալաա՚ալաըընը աէրսիյան էաէրիզ։

Մ. Ամէրիգաաա հէր աէրէճէաէն մէքհաԹիզ ի՚ուսմուսիյէ մու՚ալիմէրինին (գոլէճլեր իչինաէ օլ-մայարադ) անճադ 100աէ 23իւնիս մու՚ալիմլերի էրքէք սիրլեր։ Պա՚զը էյալէԹլեր մէքԹէպլերինաէ պու նիսպէԹ 100աէ 10 պիլէ աէյլ սիր, վէ նիսպէ-Թի մէզքիւբ՝ալէաատվամ ազալմադաա սըր։ Ալի մէքԹէպլեր խարիճաէ պրագըլաճադ օլուրլար իսէ, 6ան 14 հաչինա գաաար չօճուղլարըն ասյքի ճիմլէսի մու՚ալիմլէրինին ԹահԹ ը Թէրպիյէսինաէ պուլունմադաա սըրլար։ ՄէքԹէպլեր մու՚ալիմլե-րինին գաաընլարաան միւրէքքեպ օլմասընըն պէլի նէՊիճէլերինաէն պիրիսի՝ զապԹ ու բապԹ էճ-քհար ու ուսուլընաա վուգու՚ա կէլէն Թէպէա-սիլ սիր։

Չօճուղլարըն Թո՚ւիմի իչինին էրքէք մու՚ալիմ-լէր եէաինաէ պուլունարզը մազի նէպլէր ղէմա-նընաա զապԹ ու բապԹ ուսուլը չէաիա իսի, վէ հինի ի հաճէԹաէ հադիզի հիւքմ ու նուճուզ դուվ-վէ ի ճիմանիյէ իլէ Թահքիմ ու Թադվիյէ էաիլիր իսի։ Հալպու քի ղէմանէմիպաէ հա հիսսիյաԹ ը ՚ուսմուսիյէ սէպէպիյէ, հա սա դանունէն աէյինէք պիր Թարաճա գօնուլմուչ օլուպ, հաԹԹա աէյինէ-յին իսԹի՚մալը լազըմ կէլսիյէ սըրալարաա պիլէ անաէն իսԹիճաաճ էաիլէմէյօր։ Յալաղալարըն հէ-րինէ ալալադի իգնա՝ Թարիգի, հաճօա էհէմմիյէԹ-աէն ա՚րի օլան մարգա գօմագ ուսուլը կէչմիչ սիր։ Յէաաքեար մու՚ալիմլէր՝ գէչնա չօճուղլարը Թահ-լըլըզա իգնա՝ էԹմէք վէ միւքճաֆաԹլամագ հօ-լունաա իսիրանըչյօրլար, հալպու քի պիր գաչ տէյ-նէք զարպէսի՝ պու կիսպիլէր իւզէրինաէ՝՚ա-աէԹա սըհրի Թէ՚սիր հասըլ էաէր։ Պու կիսպի կէրչէքաէն խըրչին օլան չօճուղլար իլէ ճիմա-նիճէ մու՚ամէլէաէ պուլունմադըզա գաաընլարըն միւնասիպ օլմասըլուզը ամի աչիքհար սըր։ Թա՚-պիր ի ահէրլէ, տէյինէք նէ գաաար հիլմ ու միւճա-յէմէլէ տէ գուլլանըլաա, տէյինէյին կէրիսինաէ գուվվէ ի ֆա՚իգա պազուսը պուլունմալը սըր։ Պիննէքճա հայաԹ իճադար էաէրլէրիյէ տօլու սըր, վէ գավանիյէ ի Թապի՚իյէ խիլաֆընաա հարեքէթին ճէզալարը սա՚իմա չէաիա ահիրէր։ Ինսանըն Թէ-բագզը վէ Թէքէմմիւլ ուսուլը ինգիպաԹիյէսինաէ ազրը, էլէմ վէ գօրգու մուհիմմ միւրէպպիլէր մա-գամընաա խաահիմ օլմուչար, վէ ֆէնալըգաան վէ անաէն միւԹէվէլլիճա ճէզաաան իհԹիրազ իչիւն ֆիքր ի այըգ վէ ուչյունըզ պիր հալէ կէՊիրմիչէր ահիր։ ՚Ալէլհուսուս էրքէք չօճուղլար ճէզալանմագ գօր-գուսը քէնաիլէրինի զապԹ էաէն պիր գուվվէԹ օլար-ը զէմանարաա, պու հալ ու աէրէճէաէն կէչէրլէր։ ԳուվվէԹ քէնաինին իչպու՝ չէքլ ու սուբէՊԹինաէ պա՚զը չօճուղլարը ուսուլ գըլար, վէ պէօյիքլէրէ հիւքմէԹ Թա՚ինի էՊաիքաէն պաչգա, անլէրին հէր չէքլ ու զալըպա կիրէճէքլերի վէ հէր նէվ՚ ԹէՊսիրի գապսըա միւճահա՚իա օլաճադլարը միւաաէԹի սա-լի ԹէՊաիա էաէր։ Մա՚էՊԹէՊէսիճ պէօյիւքլէ-րէ հիւքմէԹ՝ չապսուգ զա՚իլ օլմագաա օլան պիր ֆագիկէՊ օլուպ, անըն զըյա՚ը՝ չօճուղլարըն միւա-աէԹ Թէչէքքիւլլէրինաէ հիւքմ ու նուճուզըն զա՚իֆլէնմէսինէ համլ օլունապիլիր։

ԻնկիլԹէրրաաա չօճուղլարըն ֆէվկէլ՚ադաէ խըր-չին նէվ՚աէն պուլունաըզլարը պիր մէքքէպէճ չօ-ճուղլար քէնտի արալարընաա տէչնէքլէ միճաա-զաԹ ուսուլընըն զալաըրըզմասընաա րէյ վէրմիչ սիրլեր։ «Ալլահ վէրճ ատ հէր նէվ՚ զագահաԹ ի-չինն պիլա ԹէՖիրիզ ֆալագա վուսմագ աէվրի ԹէՊ-բար ասլա արամընա՚ավաէԹ էլլէմէյէ, ֆագաԹ պու մէմլէքէթաէ [Ամէրիգաաա] Թամմ պու զէմանաէ պիզիմ սըրալը պիր սիլէհաէն հաճօա սաարպէաէն պայընմազլըզը մուճիպ օլան խայալի հէսսասլըզըն զալգմասը իչիւն սու՚ա էԹմէքլիյէ սահա զիյաաէ սէպէպիմիզ վար սըր։»

Թալի՚ի հալաէ պուլունան վէ սըհհէթի հէրինա-աէ օլան հէր չօճուղըն հայաԹընաա խամ վէ պիր աղ չամաԹալը պիր տէվր պուլունմալը սըր։ Ա-

տէթէ մէրպուէթ հալէր ալթընտա խտմլըզ վէ տու-
բադըզլըզ մէ՞մուլ էթմէկլիյիզ, վէ Թապի՛աթըն
խտմ մատաէսինին թէչէքքիւլիւ իչին պա՛զը տէ-
րէճէ կէր պըրագըլմալը տըր։ Վէ լաքին պատը վէ
սըզը զատթ ու բաղթ տախի պուլունմալը տըր։
«Ինտան եավրուսը հէնուզ 10-19 հաչլարընտա
պուլունըր իքէն, քէնտիսինին քհտմիլ պիր ատէմ
օլմուչ իտիյինի տէյիլ, անճագ րէճուլիյէթին [էր-
քէքլիյին] պիր նամզէտի օլտըղընը հիսս էթմէկլի տիր,
պիրա վազթընտան էվվել քէմալ թէմամիյէթին էն
՛ալի սաթհընա կէթիչմէզտէն էվվել տուրմադ-
լըզ ատմէք տիր։

Էրքէք չօճուղլար 8-10 հաչլարընտա գըզլար-
տան գաչընմադա մէկևալ տըրլար։ Կէրէք էրքէք,
կէրէք գըզ չօճուղլար օ զէմանտա քէնտիլէրին
չախսի մէզագ վէ մէկ ու արղուլարընը իղնադ էյ-
լէմէյէ պաչլամադտա տըրլար։ Պու այրըլըչ պա՛զը
նիսանփէրվէրանըն (ֆէռֆէ՞նլէրին) ղանուն էթտիք-
լէրի կիպի ՛ատէթէ պաղը պիր քէյֆիյէթ օլմայըզ,
Թապի՛ի պիր չէյ տիր։ Պու այրըլըչ պիւլուղ չաղը
իչինն հաղըրլանմադըզընը մուհիմմ մու՛ամէլէլէրին-
տէն պիրիսի տիր։ Հայվանլարտա պու միւտաէթ
գըսա տըր։ Էզճիւմլէ աթլարտա պու միւտաէթ
անլէրին հայաթընըն օնտա պիրիսի տիր — լաքին
ինսանտա սինն ի պիւլուղա կէթիչլիմէզտէն էվ-
վէլ հայաթըն մէճմու՛ միւտաէթ ի վտսաթիս-
սինին իւչտէ պիրտի մաթլուզ տըր։ Պուրտտա չու-
նա ահդաթ էթմէք մուհիմմ տիր քի, ատէմ հալը
վահչէթտէն հալ ը Թէմէտտիւնէ իլէրլէյիքճէ, կէնճ-
լիք միւտաէթի ուզայօր, վէ իպտիճա տանա կէճ
վուղու՛ պուլույօր։ Իսպաթ օլունմըչ տըր քի, գըզընն
պիւլուղա էրմէսի չաղը անճագ 19նճը հաչընտան
սօնրա, վէ կէնճինքի պիր գաչ սէնէ սօնրա պաչ-
լար։ Իչպու քհտմիլ պիւլուղ չաղընտան էվվել կէ-
լէն սէնէլէր գայէթլէ մուհիմմ տիրլեր։ Թամմ օ
զէմանտա տըր քի էրքէք հախօա գատըն միւտաէթ
իւլ՛էօմր հա մա՛մուր հա իսարատ օլուր։ Էրպապ ը
՛իլմ ու ֆէննին զանընընճա, Թիմարխանէլէրտէ
պուլունան զէվզալըլարընն տէօրթմէ պիրիսի հա
ճահիլանէ թա՛լիմ ու Թէրպիյէ, հախօա ֆընզ ու
ֆիւճուր սէպէպիյլէ կէնճլիյինն հէսսաս միւտաէ-
Թինտէ պիր սէտտ ի միւմանա՛աթա օղրամըչլար
տըր։ Բէզպալիք իսպաթ ու իրա՞ճ էտիլմիչ տիր քի,
հալիպի պիր Թէմէտտիւն ալթընտա միւԹէմէտտին
էրքէք վէ գատընպար վահչիլէրէ սա՞իր հէր խուսուսա-
տա ֆա՞իզ օլտըզլարը կիպի, ձիսմանիճճէ տախի
ֆա՞իզ տիրլեր։ Պու իսե չու խուսուսատան նէչ՞էթ
էտիյօր քի, պիւլուղ չաղընա էրմէքտէ օլան օղլան
վէ դըզլարըն վիւճուտինտէ ճինտճէ ՛ալամէթ ի ֆա-
րիզ մէսաղէսինտէ օլան դըսմլարըն նէչվ ու նէ-
մալարը կէնճլիք վէ նէվրէսիտէլիք միւտաէթինին
ուզտմասը սէպէպիյլէ դըսմէն վազը՛ օլույօր։ Թա-
պի՛աթըն Թէրտզը լէյհինտէ իչլէյէն իչպու
զանունը, տաէմլէրին պիւԹիմթիյար տէր՛իւհտէ էյ-
լէմիքլերի զայը ի Թապի՛ի տհվալը հայաթիյէ տէ-
պէպիյլէ քէնտինին Թէմամ իչինի իճրա էթմէքլիք-
տէն մէն՛ օլունույօր։ «Էրքէք վէ դըզ չօճուղլարըն
՛ալամէթ ի ֆարիզէլէրինին մուհաֆազասընա ասն
տէրբէճէտ մուզտյաէտա օլունմալը տըր, վէ տատմ-
լերի տահա մէրա, վէ պատընդարը տահա վիյատէ
նիսանտա եաղըշըր պիր հալէ կէթիրէն հէր չէյ՝ քէ-
մալ ը մէճմունիյէթլէ Թէլադզը էահլմէլի տիր։ Տի-
կէր Թարաֆտան դըզ վէ էրքէք չօճուղլարըն ահ-
վալընտա ՛այնիյէթէ պա՛իս օլան հէր չէյ ինսանըն
ասլի նէճատէթինին պօզար։»

Իչպու տահա ՛ալի Թէքհտմիլ վէ նէչվ ու նէ-
մայա ևէթիչմէքլիյին պիր չօգ մէտարլարընտան
պիրիսի պիր ճինտճէն չօճուղլար արտասընտա խա-
լիս տօսթլուղ սէվգ ի Թապի՛իհինի Թադվիյէ էթ-
մէք տիր։ Օնտան եիրմի հաչընա ղատար չօճուղ-
լար՝ հալընըզ պիրիսիրլէրինտէն դէվգ ու մէսէր-
բէթ հիսս էտէճէքլերի հէրտէ, ՛ալի վէ մուվաֆֆադ
զաթլարըն մէսլէքի հայաթլարընտան տահի ճէզպ
ու ճէլպ օլունըրլար։ Իչթէ պու չէյ՝ փէտէրլէր վէ
ճանլարընտա փէտէրլիք սէվգիյաթ ը Թապի՛իչէի
պուլունան քհմսէլէր իչին կիւդէլ պիր ֆուրսաթ
Թէչքիլ էտէր։

Իպթիտաի ատէմ՝ չօճուղը քէնտինին իչպու
տվվրէ ի հայաթընտա Թա՛լիմ էտէր, անա գապիլէ
էսրար վէ բէմզ ու ՛ալամէթլէրինի իղահ էտէր, վէ
էֆքհար ու հայաթճա անա նիսմունէ ի իմմիհտալ
օլուր։ Զօճուգ իթա՛աթ վէ սատտգաթճա Թէքհտ-
միլ էտէր, վէ պու վէճհվէ հավաչ հավաչ քէնտի
գապիլէսինինն մէս՞ուլ վէ մուֆիտա պիր ա՛զասը օլ-
մադ իւզրէ սինն ի պիւլուղէ կէթիչլիր։ ՄիւԹէ-
մէտտին ատէմլէրին նէվրէսիտէլիք տէվրէսինտէ
Թապի՛աթըն էրքէք վէ դըզ չօճուղլար արտասընտագի
ֆարզլարը տահա զիյատէ Թէ՞քհտ էթմէկի, վէ հէր
իքի ճինտճէն օլան չօճուգլարտա քէնտիլէրէ մուգ-
Թազի օլան խուսուսի Թա՛լիմի վէրմէք սուրէ-
Թիյլէ քէնտինին տահա միւքեմմէլ իչինի կէօր-
մէկի իչինն Թապի՛աթտա միւտա՛ատէ օլունմալը
տըր։ Օնտան եիրմի հաչընա դատար օլան գըզլա-
րըն օղլանլարտան Թէֆրիգի ՛այնի տէրբէճէտ Թա-
պի՛ի վէ մուհիմմ տիր։

Մատ իւզ գիքր խուսուսլարտան տչիքճար տըր քի,
Տր. Սթէյնի օղլան վէ դըզլարըն քէնտի ճինսլերինի-
տէն օլան քհմսէլէր մա՛րիֆէթիյլէ, հա՛նի քէնտիէ-

րին թաղի ը թէրպիյէլէրինէ վաղ՝ օրուհան չօճուգ-
լարը անկամայա, թա՛լիմ վէ զապթ էթմէյէ թաղ՛-
էն միհնասիպ օլան քիմսէլէր մա՛րիֆէթիյլէ այրըճա
թա՛լիմ էտիմէլէրի լիւզումլրնը իտա՛ա էտիյօր։
Պունա պինա՛էն չուհուս պիլմէք պա՛իս ի թէ՛ած-
ձիպ օլմազ քի, իչպու մէչհուր մու՛ալլիմ՝ զըզլար
իլէ օղլանլարըն պիրլիքտէ թա՛լիմ էտիմէլէրինէ
մուխալիֆ տիր։ Միւսամահէյէ՝ պու ուսուլ՝ ալէյհին-
տէ պիր թազըմ պիւրհան վէ տէլիլլէր իրտա էթ-
մէքտէ օլուպ, անլէրտէն պիրիսի չու տըր քի, օղ-
լանլար՝ նիսպէթէն զըզլարտան տահա հալաչ
հալաչ նէչվ ու նէմա վէ թէքհամիլ էթտիքլէրի
սէպէպտէն, իտտասէթէն զայր ի միւսա՛իտ պիր հալ-
տէ պուլունմազտա տըրլար։ Քէզալիք գըզ վէ
էրքէք չօճուղլար արատընտա պու չէրտքէթի օլմա-
սա իտի, քէմալ չաղընտա էն ա՛լա սուրէթտէ իղ-
հար օլունճաղ օլան ատադիպ վէ նազիք հիսսիյաթ-
տան պա՛զըլարը տէրսխանէտէքլի պու զարուրի
իլգիէթ ու լունսիյէթ եիւզիւնտէն մահվ ու իզալէ
օլուր իտի։ Շու տա վար քի, պու միւ՛էսսէսաթտա
զըզ վէ օղլան չօճուղլար արատընտա հուսուսէ կէ-
լէն բէզապէթ մէյլ ու ֆիքրի՝ սօնրադի էվլիլիք
հայաթընա միւսա՛իտ տէյիլ տիր։ Տիկէր պիր մու-
խաթարա տահտ չու տըր քի, զըզ վէ օղլան չօ-
ճուղլարըն պիրլիքտէ թա՛լիմ օլունտըղլարը հէրտէ
տէրս փրօկրամլարընտա ասլէն օղլան չօճուղլար ի-
չինտ իտահալ էտիմիչ օլան տէրսլէրէ, էղճիւմէն
սէն՛ահա վէ զըրա՛ահա մահտուս տէրսլէրէ միւս-
սա՛ատ էթմէք՝ ամէլի օլմազտան պիյատէ սատէճ
թա՛լիմի օլմազըղա պա՛իս օլուր։ Պու իսէ թալի-
պէլէրին վէ ուսուլը նիսպանիյէնին տէրս փրօկրա-
մընա իճրա ի թէ՛սիր էթմէտի նէթիճէսի տիր։

Տր. Սթէնլի գատընլարըն՝ ալի մէքթէպլէրտէ
թա՛լիմ ու թէրպիյէ էտիմէլէրինի իլթիզամ էթ-
մէքլէ պէրապէր, հարէքէթին տահա եէնի պաշ-
լամըշ օլազըղնը պէյանլէ չիմայիյէ գատար իճ-
րա օլունմազար իլէ իքթիֆա էտիլէճէք օլուր իսէ,
նէթիճէսի ֆէլաքէթլի օլաճաղը խուսուսընտա իս-
պար էթմէքտէ տիր։

«Մաչինէն միւզաֆֆէրիյէթլէրի միւթէրէք
թա՛լիմ ու թէրպիյէ էտասը իւզէրինտէ իդրազ էտիլ-
միչէր տիր, վէ նէչվ ու նէմա իլէ անլէրտէքի ֆարգ-
լարը մէյտանա չըզարմազըղ էմր ի միւչքիլլ կէօղիւս
միւ էօնիւնէ կէլլիր։ Կէրչի՝ իլմ ու ֆէննտէ էրքէք
վէ պիչի հօզ իսէ ատ, էրքէք վէ պիչիլէրին ֆիքր-
ւէրինտէ մէտար ը թէմսիղ օլան պիր ֆարգ վար տըր։
Թա՛լիմ ու թէրպիյէ էրկտազը պուհնը նազար ը ի՛թի-
պարա ալարագ, թաղլի՛ահ վէ իհթիյաճաթըն թէն-
էվվի՛լինէ միհնասիպ զըմադ իչհն տէրս փրօկ-
րամընը թա՛պիլ էթմէյլի տիր։

ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

«Զէրա հէր ղէյ պէղին պէր, պէզ պէ Բրէսպոսըն պընըղ, Բրէսպոս պոխէ Ալլահըն պըր» (1 Գոր. 3. 23)։

Ա ԱՂԱՀ իլէ հէմահէնկ օլաղըմըզ հալտէ, անըն քէա՛ինաթընըն հէր չէյսի իլէ հէմահէնկ օլուր ըզ։ Բէնտի Ալլահընա խըտամէթ էտէն քիմսէյէ Թաղի՛ահ տահի խըտամէթ էտէր, վէ Թաղի՛ահրն պիլճիւմլէ միւթէնէվվի՛ զուվվէթլէրի քէնտիլէրինն պէօյիւք Սահիպ վէ Բաղպաւրընըն սէվիլիւս վէ սէվկն էվլատը օլան պիր քիմսէնէյի էմրլէրինէ իթա՛ահ էթմէքտէն վէ անըն բէֆահ վէ սա՛ատէ-թինէ խատիմ օլմազտան մանզուզ օլուրլար։ Կիւն սիղին իչիւն տօղուպ ադչամ օլաճագ տըր։ Սիղին իչիւն բիւղկեարլար էսէճէք, ղէմին տուրաճագ, սէմավաթ հարէքէթ էտէճէք, վէ մէնպա՛ար նիւ-պէ՛ան էտէճէք տիր։ Փէտերինիղին էլլերինէն իչ-լերինտէ վէ փէտերինիղին մուզտաէրաթընտա պիր հիսսէ մէ՛մուլ էտէպիլիբսինիղ։ Սիղ Սալահըն վարիսի վէ Բրիստոսըն միրաս չերիքլէրի օլմուչ սընըղ։ Պունա պինա՛էն տիւնիա վէ անըն ֆէյզի սիղին օլաճագ տըր, զիրա սիզ Բրիստոսըն սընըղ, վէ Բրիստոս Ալլահըն տըր։ Տր. Պեյըր

«Վէ լո՛էն չէմոի ա՛լաընա, էա՛նէ պէմվէյէ բաչկ օլա՛րլար. պո՛ա էճլեն Ալլահ անլէրին Ալլահը պէնէլճէ՛պէն հէճաղ էնիճէ, զէրա անլէրէ պէր չէճ հաղըլաբա» (Իալր. 11. 16)։

Վ ԱԶԻՖԷ թէ՛սիրաթը ճիհէթինտէն ա՛ասրլար իչինտէն էտէպիյէթէ էրիչիր, վէ պիր քիմսէ անը քէմալ ը ա՛ազմ ու զարարլէ իճրայա պաչլարսա, պանա էօյլէ կէլիր քի, անըն այաղ սէպլէրի վէք տաղըր օլաղլարը սէպէպտէն պու տիւնիանըն քիւ-րէ ի հավասընտա անճաղ ճիւղ՛ինճ իչիհպահիքլէրի հալտէ, սանըրսըն քէվքէպլէրին էօթէսինէ՛ տաղ օլմազտա տըրլար։ Էօյլէ իսէ էօլիւմ նէ՛ տիր, էօլիւմ պէնիմ տիւնիանըն նազարընտա նիհան օլ-մազըղըմ իսէ, տիւնիանըն պէնիմ նազարընտա նիհան օլմաոը տէյիլ տիր։ Տա՛իմա պէնտէն տիւնիատա սէվիմ էտէն պիր չէյ պուլունճաղ տըր, վէ զանընմճա էօլիւմիւն սօնրնա գատար տիւնիա պանա պա՛զը չէյլէրճէ մարուֆ օլաճաղ տըր։ Էօլիւմ տիւնիատան պիւսպիւթիւն սիհհատնէ օլմազմազըղ տէմիք տէյիլ տիր։ Ա՛հ, խայըր, անճաղ փէտերին գուճաղընա ալընմազըղ, անըն տիւնիա հադղընտաքի հիսսիյաթընա վազֆ օլմազըղ վէ ա-նըն իւղէրինէ Անըն նազարլարընըն զիյատը ալ-թընտան պազմազըղ տըր։ Իչիէ էօլիւմ պու տըր։ էօլիւմ հիւան տիր, էօլիւմ հուզուր ու սէ-լամէթ տիր։

Պեօձիիւ ճինայէթլէրտէն խարապ օլան քիմսէ-
լերին մըզտարը նէսպէթէն ազ սըր։ Ուֆագ
թէֆէք զիւլէթլէր, մէնֆա'աթփէրէսթլիքլէր վէ
մուրտարլըզլար սըր քի փէք չօգ քիմսէլերին հէ-
լաքընը մուճիպ օլուրլար։ Հէմ ատ պու չէյլէր
տավուլ զուրնա չալընարագ վագը' օլմազ, անճագ
խըրսըզըն սէսսիզ չամաթասըզ հիւրիւյիւնէ օզ-
րունճասընա իֆրա օլունուր։ Պեւէր

Ինսանըն րուհանի մահիյէթ վէ էպէտի հայա-
թընա տա'իր օլան իւթիւտաթմըզ՝ պիզիմ միւ-
նասէպաթ ը իֆթիմա'իյէմիզի վաքէյիպ ա'լատան-
սըրըր։ Պիր քիմսէ լինանըն հալ ու գատէրինի
վէ հագիգի հայաթընը նէ գատար պէրրագ տու-
րէթտէ կէօրիւպ անլար իսկ, Ալլահըն նազարընատա
մուգատտէս վէ զըյմէթտար պիր չէյ մադամընատա
նէվ' ի պէնի պէչէրե օ գատար զիյատէ հիւրմէթ
ու բի'այէթ էտէր։ Պեւէր

Ինսանըն 'ագլ ու զէքեատը՝ տուրպին կիպի
պիր։ Սիզ անը էօյլէ գուրապիլիրսինիզ քի,
անընլէ անճագ սիզէ էն հագըն պուլունան նէս-
նէլերի կէօրէպիլիլիրսինիզ։ Լաքին անըն սա'իր
դուվվէթ վէ իւթիտաալարը տաիսի վար սըր։ Անը
ուզատարագ վէ ճամ վէ տաէսէլերի միւնասիպ
սուրէթտէ թանըմ վէ թէրթիպ էտէրէք, սանա
հագըն պուլունան նէսնէլերի գարարագ, ուզագ
նէսնէլերի սանա հագըն կէթիրէսիլիրսինիզ, վէ
պա'ահուա, 'ատէսէլէր էյիճէ հէրէյէտիրիլինճէ, սէն
քէվքէպլերտէն էօթէյէ, սէմավի չէհրին իչինէ
նազար էտէպիլիրսինիզ, վէ մանզարընըն արգա
զէմինի Ալլահըն ճէլալը սըր։ Պեւէր

Պա'ձըլարըն դըմէթ ու գատէրի ահընրսըն
Գէթահամանի պազչէսինտէ կէզիպ տօլաչմագ
սըր։ Անլէրին հայաթընատա Գողգոթայա չըգմագ-
լըգտան պագգա պիր թէնէկվիւ' հօգ սըր։ Պու
ճէմա'աթտա պանա միւթէվէճճիհ սիմպար վար
սըր քի, անլէրին իւզէրինէ նազար էթախիմտէ,
սահիպլերինին ախրէթտէն լէման էտէն չաչ'ալը
զիյագար կիպի կէօրիւնէն խուսուսի թարիխ-
լերինին իլհամլարընը կէօրմէմէզլիյիմ գապվ տէյլ
պիր։ Անլէր պուրատա սաքին վէ ատուտէ օթու-
րույօրլար իսկ տէ, տէրա ու էլէմլերտէն ազատէ
օլմատըգլարընը պիլիրիմ։ Պու ճիւմլէ իլէ պէրա-
պէր անլէր քէնտիլերին հէվ տէրա ու էլէմլերինէ
իմանլարը սայէսինտէ թէհամմիւլ էթմէյէ մուգ-
թէգիր օլմուշ իսիքլերինէ չէհատէթ էտէրլէր։
Իմոի էլէմ վէ մուզայագանընն պիլճիւմլէ տագգա-
լարը իչինտէ բուհը հօզարընատա թուէթտագլիլէն տէն
իտայալի պիր չէ՞յ մի պիր։ Հայըր, իտայըր, իսթէ-
յէն վարսըն ֆելսէֆի էլէմ ու իզթիրապ իչինտէ
տէպէլէնսին. պէն պէնիմ իսրիսթիյանընէ իման վէ
իւմիտիմ իւզէրինտէ սաքին վէ սագիթ դալմագը-
ղը միւրէճճահ սայարըմ։ Սիզ անը իսթիհդա վէ
անա համագաթ թէհամիյէ էտէպիլիրսինիզ։ Պէնիմ
իտաի'ամ՝ Ալլահըն մուհագագէթինտէ հէր նէվ'
զա'իլէ վէ էնտիչէլերտէն ազատէ պիր մէճմա պուլ-
մագըզդ պա'իս ի թէհէլլի պիր քէյֆիյէթ սիր։
Պեւէր

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ԷՏԻՍԸՆԸՆ ՎԱԼԻՏԷՍԻ

Էտիսըն Նիւ Եօրգտա նէչը օլունան Ուբրլաըն
մուհարրիրլէրինատէն պիրիսինէ տէմիչ սիր քի,
«Պէնի տատէմ էտէն վալիտէմ իտի։ Օ պանա զարըզ
'ատէթա չէֆգաթ ու մուհագագէթին պիր'իթմագը
միւճէսսէմի քէսիլմիչ իտի, վէ հագդըմտա պէօյիւք
էճնիյէրի վար իտի։ Ուղրունա հաչայագագ պիր
քիմսէյմ պուլունտըղընը, վէ անը կիւճճինագիրիպ,
իւմիտինի պօչա չըգարմամագլըզըմ կէրէք իտիյինի
հիսս էտիյօր իտիմ։» Մր. Ճօնս, Թօմը» Ալվէ էպ'ուէ
նամ էպէրինտէ «Հէվի թանըյանլար ծլ գատընըն է-
յիլիյինի թագտիր էտէրլէր իտի» տէյօր։

Էտիսըն սէօզիւնէ չէօյլէ տէվամ էթմիչ սիր։
«Պէն վալիտէմին թէզայէիւա վէ չէֆգաթընա ու-
զուն միւտտէթ նա'իլ օլմատըմ իսկ տէ, վալիտէմ
սաղլըզընատա իւզէրիմտէ էօյլէ պիր թէ'սիր իֆրա
էթմիչ սիր քի հալա տէվամ էտիյօր։ Սէպագէթիմ-
տէ վալիտէմին պէնի թա'լիմ ու թէրպիյէ էթմէ-
սինին հիւան ի թէ'սիրլէրինի տալա ուշուտամամ։
Էկէր օ պէնիմ իզվա վէ թէճրիպէլերիմին ուֆագ
պիր պուհրանընատա, հագդըմտա էմնիյէթ ու ի-
թիմատա կէօսթէրմէմիչ օլսա իսկ, վէք իհթիմալ
քի տալա պիր մուճիա վէ մուհիթէրի' օլմագ իտիմ։
Պէն տա'իմա տիդգաթտըզ պիր չօճուգ իտիմ, վէ
էկէր վալիտէմ զիհնէճ ֆարգը պիր տէրէճէ վէ
հալտէ պուլունտա իտի, հալիմ վէք հատան օլուր
իտի։ Լաքին վալիտէմին սէպապ վէ մէթանէթի,
հիմմ ու միւլայէմէթի պէնի թարիզի իսթիգ-
մէթտէ տագլայան պէօյիւք դուվվէթ օլտուղար։
Ինաթրըմա կէլիյօր քի պէն մէքթէպտէ տալա իլէ-
րիյէ կիտէմէզ իտիմ։ Սէպէպինի պիլմէյօր ըմ, տա-
մա սընֆտտա տա'իմա էն կէրի գալըր իտիմ։ Տա'ի-
մա մու'ալիմլերիմին պանա թէվէճճիհիւա հօգ
սըր, վէ վէտէրիմ պէնի ահմագ վէ պուտալա կէ-
րինէ դօմըշ սըր, տէյիւ տիւչիւնիւր իտիմ։ Վէլ-
հասըլ ազ գալտը քի, պուտալա պիր քիմսէ օլ-
ճաղընա դանըյօր իտիմ։ Վալիտէմ պանա գարըզ

տա՞լմա 'ալիճէնտալ, տա՞լմա թէվէճճիւհքեար խոի, վէ պէնի վէ ահվալ ու ուսմուրըմը ասլա ևանլըշ անլամադ, ևախօտ անլէրի ևանլըշ հիւքմ էթմէդ խոի։ Լաքին վալիտէմ տաճի պէնիմ հադդըմտաքի էննիկէթ ու ի՛թիմատընը սէլզ էտէր տէյիւ պէնիմ մէքթէպտէքի պիլճիւմլէ միւչքիլտթըմը անա հիքմայէ էթմէքտէն չէքինիյօր խոիմ։ Կիւնիւն պիրինտէ մաՙալիմիմին նազըրա «Պէն ֆէհմիզ վէ իտրաքսըզ պիրի օլտըղըմտան, արթըզ մէքթէպտէ զալմազլըղըմա տէյմէզ,» տէտիյինի իչլիթիմ։ Իչտու ասն զարպէտէն օ զատար միւթէՙասիր օլտուտ քի ապպատըմ վէ էվէ կիտիզ հէր չէյի վալիտէմէ հիքմայէ էյլէտիմ։ Օ պէնման անլատըմ քի վալիտ նէ էյի պիր չէյ տիր։ Օ պէնիմ գուվվէթլի միւտաֆի՛իմ օլտու։ Մուհափպէթ ի մատէրտանէ հարէքէթէ կէլտի. վալիտէյէ մախսուս 'իզղէթ ի նէֆս զըրըլտը։ Պէնի թէքրար մէքթէպէ կէօթիւրտիւ վէ մաՙալիմիմէ նէ տէտիյինի պիլմէտիյինի, վէ պէնիմ անտէն տահա 'ապպը իտիյիմի պէյան էթտի, վէ ալուռա պէնզէր տահա պիր չօզ տէօզլէր տէօյլէտի։ Ֆիլհագիզա հիչ պիր քիմսէ պուռ զատար չէվզի պիր միւտաֆա'առճյա մալիք օլամազ։ Տէրհալ պուռ մէտհ ու սէնալարա լայըզ օլմայըղդա վէ վալիտէմին պահա նաֆիլէ ևէրէ֊ի՛թիմատ էթմէմիշ օլտըղընը կէօսթէրմէքլիյէ զարար վէրտիմ։

ՄՈՒՀԱՐԲԷՐԱԹ

ՊԻԼԻՀԻԼՏ
(Ճէ֊լէ Սըքըր)
11.
Պապ 5

Հէտան մա'իյէթինտէքի իքի զէվաթ իլէ պէրաբէր Ուէթապըրկա կիլիմէք իչիւն ազչամ լուզէրի հօլա բէվան օլառ։ Կիւլկէն ազաճլարը օրմանընա տաճկի օլտըղարընտա, Փիւլիւնկէ խիթապէն, «Միւսթապզէլ Տիւչէսէն քիմ օլտըղընը վէ նէրէտէ պուլունտըղընը վալիտէմ քի՞մսէն իչլիմիշ պիր,» տէյիւ սիւ՞ալ էթտի։

«Իչլիմէմէյի զաղի՞լ մի; հաթթա զուչլար պիւլէ Պլիհիւլտէն իսմինի թէրէննիւմ էթմէքտէ պիրլէր։»

«Պէնիմ պուռ կիւն Նիւհայմա 'ազիմէթ էյլէտիյիմի պիլի՞ր մի խոի։»

«Քէնտիսինտէն կիւզէլ թուէթտըղընըզ հալտէ նա՞սըլ իչիտէպիլիր խոի։»

Պաղիրկէռան իլէ միւզայէտէյէ կիրիչտիյիմի կէօրմիչ օլմասընտան քէչի էթմիշ օլմալը ապր։»

«Անտէն մա'տա, պուռ կիւն հօլա չըզտըղըմըզ վագթ մէրզումէ պիզի փէնճէրէտէն սէյր էտիյօր խոի,» տէտի Հայմիրիհ։

Փիւլունկ զապա պիր սուրէթտէ «Սէօյլէտիյին տօղրու տէյիլ պիր» տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Հէտան քէմալ ը վադարլէ Փիւլունկէ ճէվապ վէրէրէք, «Քէնտի քէնտինի ղայղ էթմիչ կէօրիւնիյօրսըն, հօգտա լազըմ օլտըղը մէրթէպէտէ խըրիսթիյանլար սիզէ իքրամ է՛թմէտիլէր մի, հօրղունըղընըզը ալ՞մատընըզ մը,» տէտի։

Պունա Հայմիրիհ ճէվապ վէրիսկ, «Քէնտիսինէ լազըմ օլանտան զիյատէ իքրամ վէ իլթիֆաթ էթտիլէր. հալ չուք մէրզում տօյմազ պիլմէզ, սէրհօշ տա օլմազ խոթէր խոի. իրիսթիյանլար խէ պիթթապի' պունա միւսա'ատէ էթմէզլէր» տէտի։

Փիւլունկ հավաչճա «Ահմազլար» տէյիւ սէօյլէնտի։

«Նէ՞ տէտին,» տէյիւ սօրտու Հէտան։

Մէլ'ուն սուրէթ ի քիւթթահանէյէ «Պէն պիր չէյ սէօյլէմէտիմ,» տէտի։

«Իվվէթ, սէօյլէտին, էմր էտիյօրում քի թէքէրբիւր էտէսին։»

«Մուհլազա պիլմէք իսթէյօրսունըզ սէօյլէյէյիմ, 'Զէվալը խանըմ' տէտիմ, վալիտէնիզ ճէլտայա 'ամֆ էտերէք, իսթէրսէնիզ պունըն իչիւն պէնի տէօյլիւնիւզ, էօլտուրիւնիւզ։ Խանըմըն անվալը պէնտէնիզի իլ'ած էտիյօր. մէրզումէ սիզին սա'ատէթինիզի տիւչլիւնտիյիւ հալտէ, սիզ նիչանլընըզըն իսմինի պիլէ քէնտիսինէ պիլտիրմէյէ թէնեզզիլ պուլյուրմատընըզ։ Պիլա չէքտա հէր չէյէ թէհամմիլ էտիյօրսա տա, հիւրէյհատէն դան կիտիյօր։ Կէլին իլէ բահաթ վէ սուռուտէ պիր հալտէ հուշամադ իսթէտիյինի պէնտէնիզի աէօյլէմիշ օլուպ, մուհափպէթ վէ թէվէճճիւհիւնտէ նիչանէ օլմադ իւզրէ, պուռ կիւն օլ ճէյրանը քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ պիր։ Հալ պուռ քի Հէտան քէնտի վալիտէսիյէ պիր զարիսկէ էտիլէն կիսկի մա'ամէլէ էթմէքտէ պիր։ Մէրզումէյի Համէլպուրկտա հալընըզ պայընա պրադմադ իսթէյօրսունըզ. հաթթա պուռ ազչամ հօլա գօմադ իսթէտէնիզ կիւմէյէ բաղի պիր, վէ լաքին իսթամէթքեար պէնտէնիզէ՝ Պլիթիւն կէճէյի ֆիղան իլէ կէչիրիյօր՝ տէմիշ պիր։ Տիւն իսթամէճիսի իլէ զուվունըզ պիր զաչ թէսէվվիսպահչ աէօյլէր սէօյլէմէյէ միւթէճասըր պուլունտըզ։ Պէն քէնտիմ մէրզումէյէ տէտիմ քի, Վհանըմ, մախսուսումընըզ Հէտան էյի հիւրէյք թաչըր. չիմսի Ուէթապըրկըն թա'միր իչլէրի իլէ մէչզուվ ապր. քէնտիսինտէն թալէպ էթմէհնիզ, թէվէճճինն իւզրէրինտէքի կայպհ զուվիսպէհինի սիզին իչիւն հազըրլամթընըր, վէ օրատա լուգմէթ էտէբմինիզ, պուռնը

քէնտիսինէ թէքլիֆ էթմէմիշլի խոթէ՛րմիսինիզ։՝ Նէ եվվէթ վէ նէ տէ խայըր հօլու հիչ պիր չէյ տէմէյիպ, անճաղ չու սէօզլէրի թէքէրրիւր էտիյօր իտի, ‹Օղուսմըն մապսէտի պէնի Համիլպուրկա տէփ՝ էթմէք օլտըղը հալտէ, քէնտիսինէ մուդավէմէթ էթմէք լոթէմէտ։՝»

Հէտան դաչլարընը չոթարադ, «Համիլպուրկա կիթմէք տէփ՝ օլուհմազ տէյիլ միր, օրասը պիէմասէ պիր մահալ տըր» տէտի։

«Ինայր էֆէնիմ, խանըմ տէփ՝ էթմէք լուզէ՛թինի տէ խոթի՛մալ էթմէտի. պէն քէնտիմ մէրդումէյի ֆէվզէլ՛ատէ ամըտըղըմ իչուն . . . .։»

Հէտան էֆքեար ՛ալէմինէ տալմըշ օլաղը հալտէ հօլունա տէվամ էթտի։ Պիրազ սօնրա թէքրար քէլամա ազաղլէ, «Կայպիհոէ սաքին օլմազ խոթէյօր իտէ, րու ի րիզա կէօսթէրիր, վէ պու արզուսընը իչնա՛ էտէրիմ, օ պէնիմ վալիտէմ միր, քէնտիսինէ ակրի տավրանմազ խոթէմէմ, ինթիխապ էթմիշ օլտուղում ղէվճէմ հադըճնատա ահուչհունճէսի էյի կէօրիհնիյօր. պունատան պէօյլէ Կայպիհոէ իտամէթ էթմէսինէ միւսա՛ատէ էտէրիմ» տէտի։

Փիլաունկ վէ Հայմիրիհ հան հանա կիտիյօրլար իտիյսէ տէ, Փիլաունկ Հայմիրիհէ սըրթընը չէվիրմիշ օլուպ, «մէնֆուր պիր խրիսթիյան» իլէ միւլաղաթ էթմէք իստէմէյօր իտի։

Հայմիրիհ՝ Փիլաունկա իսթատէն, «Դօրդարըմ քի տէհչէթլի պիր ֆուրթունա զուհուր էտճէնէք տիր, կէօք հիւղհունու սիյահ վէ ֆէնա պուլուրթլար սարսը, հավա սօն տէրէճէ գարարար» տէտի իսկ տէ, Փիլաունկըն ճէվապ վէրմէտիյինի կէօրէրէք, սէօսիւնէք տէվամ էթտի. «Ալլահ մէրհամէթի էթտին պիղէ, ֆուրթունա պաչլատը, աղաճլարընն թէկֆէլէրինտէն կէլէն րիզկէարըն էօթիւչհունու վէ մաղարալար տէրուհնինտէն եանդօ վէրէն ուլուչուրը իչհոնիղ։»

Փիլաունկ պիլա ֆիւթուր «Էվվէթ, իչհոյօրըմ, օրմանատան միւրուր էտէն Վօտընըն արապասընըն սէսի տիր, դօրդ՞ւյօրմըսըն, կէօրիհնիւր քի գօրդմադա սէպէպին վար տըր» տէտի։

Հայմիրիհ ճէվապէն, «Պէ՞ն մի գօրդաճադըմ, խայր, պէն տալա գօրդմամ, տիրի օլան Ալլահ պէնիմ իլթիճակհահըմ տըր, ֆուրթունանըն չիտտէթ վէ տէհչէթլինատէն նի՞չհուն գօրդաճադըմ. Ֆիլհագիգա պիր Վօտըն մէվճուտ իսկ, վարսըն պաչգադատըր անատէն գօրդսըն, պէն գօրդմամ» տէտի։

Փիլաունկ ադաղն պիր սուբթէտ «Բհմի՞ն հադըճնատա սէօյլէյօրսընըզ, հօգատա միւթէվէզիֆա Հէրկո՛ղ մը իմա էթմէք քիւսթահսիլըզընատա պուլուհնուհյօրսընըզ» տէտի։

Հայմիրիհ քէմալը սիւքիւնէթլէ «Պէնիմ սէօղիւմ լինթիդամ ալմադ մագսատըյա Վօտըն իւղէրինէ հալան եէրէ եէմին էտէնլէր հադըճնատա տըր» տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Հէտան պու խոթապը իչհոպ արպասընատ սէօնսիւնատ, Փիլաունկըն պու տէնիզլէն իֆատէյի խոթիհզա իլէ թէլադը էթտիյինի կէօրտիւ։ Թամմ պու սըրատա Հէտանըն տիրընըն այաղը դայմըշ օլուպ, մէրդում կիւճ հալ հայվանը հօգարը թունթարադ տիղլէրի իւղէրինէ տիւչմէքտէն մէն՝ էտէ պիլտի։ Վէ «Արթըզ իւէրի կիթմէք դապիլ տէյիլ, ֆուրթունա կէչհճէյէտէք պէքլէմէյիղ» տէտի։

Զար ճիհէթի դարանըլդ իհնթա էյլէտի, կիւնսիւզ կէօղիւյլէ պիլէ միւչքիլտթ իլէ կէչհլէպիլէն հօլա տէվամ էթմէք քտար ը՛ադիլ տէյիլ իտի։ Զըդան տէհչէթլի բիւզկէարլար աղաճլարը եէրէ տէվիրմէքտէ օլուպ, եէր եիւղիւ պունլար իլէ էօրթիւլմիւչ իտի։

Փիլաունկ խավֆ ու խաչհյէթէ տիւչար օլմուչ օլարադ, «Ֆուրթունա՛, ֆուրթունա՛, եէրէ հաթըպ, հիւղհիմիւղիւ թօփրադա տէօնատէրմէյիղիզ քի, հիտտէթ վէ չիտտէթէ կէլմիչ օլան իլահլար իւղէրիմիզտէն կէչօնիէր» տէյիւ հայդըրատ։

Հայմիրիհ թէհտիտամիզ պիր սուբթէտ, «Էվվէթ, պիզ եէրէ հաթալըմ քի, իւրքմիւչ օլան աթլարընըզ տա պիղի չինչէսինիէր, էօյլէ՞ մի» տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Փիլաունկ իսէ զաթէն եէրէ եիւղիւ իւղէրինէ աթընըն հանընատա հաթմըչ իտի։ Էկէր դաթը դարանըլդ պատմըչ օլմատա իտի, բէֆիդլէրի Փիլաունկը հէր ա՛զասընըն գօրգուսընատան զանդըր զանդըր տիթրէտիյինի միւչահատէ էտէպիլէճէքլէր իտի։

Հէտան վէ Հայմիրիհ աթլարընատան աչաղը էնմիչ օլուպ, իւղէնկիլէրինի սըղճա թուհթարադ, լսօչ սէօզլէր իլէ անլէրի օղչամադատա վէ զապթ էթմէքտէ իտիլէր։

Հայմիրիհ Փիլաունկա «Սէնին աթընըզատա մը զապթ էթմէքլիյիմի մէ՛մուլ էտիյօրսըն» տէյիւ նիատա էթտի։

Փիլաունկ՝ «Պէն եէրտէ հաթմալըյըմ, քիտհին պէօղլէ թէնպիհ էթմիչ տիր պանա, պու վազիյէթտէ գալըրսամ, իլահլար պանա զիյան վէրմէղլէր» տէյիւ հայդըրատ։

Հէտան սէօզէ տախիլ օլուպ, «Եալան եէրէ եէմին էթմէյէնլէրէ իլահլար զիյան վէրմէղլէր, ա յատտա տուբսալար եինէ պիր զիյան կէլմէղ, Փիլաունկ այաղա գալդ տա աթընտա մուդայէտա օլ» տէտի։ Տէհչէթէ տիւչմիւչ օլան ալչադ վէ զօրգագ Փիլաունկ վիչվիչէյէրէք, «Ինայր, ճէսարէթ էտէմէմ

էֆէնտիմ, եէրէ ճաթարադ սաղ ելիմ իլէ եէրի թուրթուլ իլահլարը տա իմտատա չաղըրմադըղը քանին պանա թէնպիհ էթմիչ ատիր. անճադ պու սուբէթլէ ֆուրթունա իւղէրիմտէն կէչիպ, պանա պիր զարար վէրմէզ» տէյիւ ճէվապ վէրտի։

Ֆիլվադը՝ ատէնչէթէնկիզ պիր ֆուրթունա հիւքիմֆէրմա օլուպ, բիւզկեար օրմանն իչինտէն կիւբլէմէքտէ, վէ մէֆրէթ ադամլար պիր ֆիտան կիպի սէօքիւլիւպ տիւչմէքտէ իտիլէր։ Ինսանը սաղըր էտէն չիատէթլի բիւզկեարըն էօթմէճինտէն, Հէտտանըն Փիւլուտնկա վէրտիչի ճէվապ կիւճ հալ իչտիպիյօր իտի։

«Էլտէթթէ սաղ դօլուտնատան դօրդսըղընըն սէպեպի վար սըր. չիւնքի եալան եէրէ եէմինն էթտիկն վադթ անը ըէֆ՝ էտէրէք, ՝էկէր եալան սէօյլէյօր իտէմ, իլահլար սաղ դօլուտը գըրսընլար, մանվ էթտինիզէր՝ տէտին։»

«Սաղ դօլուտ էմին տիր, Վօտըն անա ղիյան վէրմէզ» տէյիւ պաղըրտը։

Հայմիրին «Լաքին Դատիր ի Մուխլադ Ալլահ ղիյան վէրէպիլիր» տէմէճի ՝ադապինտէ, ուլու պիր կիւկէկն աղաճը տէհչէթլի պիր չամաթա իլէ պաղը տիւչտիւ։ Հէտտան վէ Հայմիրին տիլտրըզյա պիրլիքտէ կիւճ հալ քէնտիկէրինի պիր թարաֆա տիտավլիպ, թէհլիքէտէն սալիմ օլտուլար։ Տիւչէն աղաճ իտէ դըսմէն Փիւլուտնկը էօրթմիւչ օլուպ, ճանըն սըղլէթի ալթընտա էզիլիպ նիտտա էթմէքտէ իտի։

ՄԱ՝ԼԻՒՄԱԹ ՏԷՑԻԼ, ԱՆՃԱՂ ԻՃՐԱ՝ԱԹ

(Վէր. Յ. Գ. Պ՚-ըպ՚-ըճան, ՝Այնճապ)

«Պանա Եա՛ Բաղպ, եա՛ Բաղպ, տէյէն հէր քիմսէ . . . Փէտէրիմին իրատէթինի Գի՛ին կէթիրէն կէբէր» (Մատթ. 7. 21)։

Ներսէթիյան հայաթընտա իլքի մուհիմմ ՝ունտուր վար. պիրի մա՝լիւմաթ, տիկէրի իճրա՝աթ։ Պու-նըն հէր իլքիսի տէ մուհիմմ տիր. պիրի՝ տիկէրի օլմադըղ օլամաղ։ Մու՝ալլիմ թա՝լիմ էթմէք իչին պիլմէկի, հէքիմ չիֆա վէրէպիլմէք իչին ՝իլմէթ վէ ՝իլաճ հադրընտա մա՝լիւմաթը օլմալը։

Պու պէօյլէ իլքէն տէ, հէր թարաֆտա քէմալ ը էսէֆիլէ միւչահատէ օլունմադտա տըր քի, չօգլար պէկթի հօգլուղընտան կիւնահատա հաչար իլքէն, չօգլար տա նուր վէ մա՝լիւմաթլարը վար իլքէն կիւնահատա տէվամ էթմէքտէ տիրէր։

Սահիպ ի մա՝լիւմաթ վէ հադիպաթիէ թէնվիր օլունմըշ օլան նիչէ ներսէթիյանլարըն իճրա՝աթ տա-՝իրէսինտէ իչնար էչէթիքէրէրի պու թէքնասիւթին տէպէպի նէ՞ տիր. նի՞չիւն գիքր իլէ գալպ վէ մա՝-լիւմաթիէ իճրա՝աթ արատընտա պու տէրէճէ պիր աչընգըղ վար։ Պիր պէլլի տէպէպ՝ էօյրէնմէքիչին նիսպէթէն գօլայ, վէ իճրա՝աթըն իտէ չէթինն օլմատը օլասիլիր։ Հազըրլանմըչ տէրս վէ վա՝զլարը տինլէմէք, հազըրլանմըչ թա՝ամը նէմէք գատար իտոչ վէ գօլայ տըր։

Լաքին տօսթում, տիգդաթ էթ. հէր հանկը խուսուսատա թահսիլ էտիլմիչ օլան մա՝լիւմաթ՝ իճրա՝աթնըզ գալըրսա, մա՝նասըզ տըր։ Մա՝նէվի ՝էօմրտէ տէ պու տահա ղիյատէ պէօյլէ տիր. ախ-լադ ը համիտէնին հօլլարընը պիլիր իքէն, ալալադ-սըզ հաչայանըն օլ մա՝լիւմաթը նէյէ՞ հարար։ Հա-դիգաթը պիլմէք, նէնէ տէ հագդըզ հաչամադ, Ալլահը պիլմէք, նէնէ տէ Ալլահընզ ՝ամել էթմէք, Բրիսատտա Խէլաագքար տէյիւ իման էչէմէք, նէնէ տէ կիւնահատա իմրաը ը ՝էօմր էթմէք։ Պունլար պիղիմ բուհանի խէլասըմընը վէ էպէտի սէլա-մէթթիմիզի ատա թէ՞մին էտէմէզլէր։ Պինաէպէրին չու ապիտէքի պիր գաչ նօգթա ապիդաթա չա-յան տըր.

1. Սաղթ մա՝լիւմաթ սէնի մէլէքիւթ Ուլլահա ա՝գա օլմադըղտա միւսթա՝իտ դըլամադ։

Սատրգ թալէպելիչին պիր չարթը տա սաղթ մէքթէպելին նիզամլարընը պիլմէք տէյիւ, անճադ անչերէ կէօրէ հարէքէթ էթմէք տիր։ Պէօյլէ տէ մէլէքիւթ Ուլլահ իչիւն անըն ա՝զասընտան ՝ատտ էտիլմէնին պիր մուհիմմ չարթը, օլ մէլէքիւթիւն գանունլարընը պիլմէք տէյիւ, անչերէ կէօրէ ամիլ օլմադ տըր։ Ալլահը կէօրմէնին հօլու, գալպին փաքըրընը հադրընտա պիլմէք տէյիւ, անճադ գալ-պէն փաք օլմադ տըր։ Էվլատ Ուլլահ թէտմիյէ օ-լունմադ իչիւն սուչ հադրընտա պիլմէք քիֆայէթ էթմէզ. լաքին սուչ էտիլի օլմադ չարթ տըր (Մատթ. 5. 8, 9։) Բէզա էտատ ը քէլամտա Փէտէ-րէն իրատէթինի պիլմէք տէյիւ, անճադ Գի՛ին կէ-թիրմէք չարթ ը միւսթադիլ տէյիւ թադտիմ էտիլիր։

2. Իճրա՝աթ հօգլըղը պիղի ներսէթիյան հայա-թընտան մահրում էտէճէք տիր. պու իսէ մէլէ-քիւթ Ուլլահատան մահրումիյէթ տէմէք տիր։

Պիր քիմսէնին հայաթը անըն թա՝ամ հադրըն-տա օլան մա՝լիւմաթընտա տէյիւ, անճադ օլ թա՝ամը եէյիպ եէմէմէսինէ մէն՝ուաթ տըր։ Ներսէթիյան հայաթընտա տա թամմ պէօյլէ տիր։ Իլահի հայա-թա հիսսէտար օլմադըղընն չարթը՝ օլ հայաթի հադ-րընտա պիլմէք տէյիւ, անճադ անտէ ՝ամիլ օլմադ տըր։ Բաղպըմըզ Յիսուս Բրիսատտըն սէնտէ իղ-հար օլունմասընընն եէկիտանէ հօլու, օլ պատատ նէ լազըմ իսէ անչերի պիլմէքլիյին տէյիւ, անճադ տն-լերի մէվզը՝ ի իճրայա գոմադըղընն տըր։ Մուհադ-

պէ՛ք, հագիւադէ՛, 'ի֊ֆֆէ՛ք հագըննատ լաղըմ օլան չէյ՝ անլէր հագըննատ մա'լիւմաթատար օլմադ տէյլի, անճադ անլէրտէ 'ամլի օլմադ տըր։ Ինէլասըն եէ֊կեանէ՝ չարէսի՝ Յիսուսըն գափուատա տուրուալ չալտըղընը պիլմէ՛ք տէյլի, օլ գափուչու (գալպի) անատ աչմադ տըր։

3. Իճրա՛աթ էօղլուղուս պիլտէ պուլունան բուս֊հանի հայաթըն զա՛յլ օլմասընատ պատի օլաճադ տըր. պու իսէ պիլդի մէլէքիւթ Ուլլահատան մահ֊բուսմ էտէճէ՛ք տիր։

Վիւճուտըն գուվվէթ վէ հայաթընը հըֆզ էթ֊մէնին պիր էօլու տատ հարէքէթի էթմէ՛ք տիր։ Պու պատաէ օլան տիդդաթսըզլըդ, օլանըմըզը՛տատ զայդ էթտիրմէյէ քէտֆի տիր. վէ լաքին իչէմէզ իսէն, պիրազ սօնրատ սըհհէթճէ՛ զա՛ֆիյէթէ տիւչար օ֊լաճադըն պէտիհի տիր։

Հայաթ ը բուհանիյէ իչիւն թամմ պէօյլէ տիր։ Տինլէ, լաքին եաչամա. պիլ, լաքին 'ամէլէ զօմա. բուհանի հայաթըն քէսպ ի գուվվէթ էթմէտիքատէն մա'տա, օլանընատ ինզըրազ պուլաճադը պի իչիթ֊պահ տըր։ Պունուն իչիւն բուհանի զա'ֆիյէթ֊տէն գուրթուլուպ, հայաթատա թէրազդը էթմէ՛ք իչիւն իճրա՛աթա տիդդաթը օլմադ չարթ ը մուխ֊լազ տըր։ Պադ. հագիւադատա քէսպ ի գուվվէթ էթմէ՛ք֊իսթէ՛ր մի սէն, տա՛իմա հագիւդի օլան 'ա֊մէլէրտէ 'ամլի օլ. 'ի֊ֆֆէ՛թտէ պէօյլէմէ՛ք իսթէ՛ր մի սէն, ախլազ ը հասանէյի թա'զիպ էթ. մու֊հասպէթտէ քէմալ պուլմադ իսթէ՛ր մի սէն, 'ալէտ տէվամ մուհասպէթէլէ մու'ամէլէ էյլէ։

Իճրա՛աթ հազմ կիպի տիր. հէմ վիւճուտը պէս֊լէր, հէմ տէ պէօյլուտիւր։ Պէօյլէ տէ սէվվիւլիւս Բասպըմըզըն թա'լիմ էթտիյի հագիւդաթլարատա հա֊չամադ, պիլտէ Անըն հայաթընը թէրվիճ էտիպ, անտէ քէսպ ի գուվվէթ էթմէմիղէ պատի օլուր. պու իսէ մէլէքիւթ Ուլլահա ա'զա իտիյմիղէ պիր թէ՛մինաթ տըր։

4. Բուհանի իճրա՛աթ էօղլուղը պիլտէ իլահի հագիւդաթլարըն թէճէտտիւմ էթմէտինէ մանի' օլա֊ճադ տըր. պու իսէ մէլէքիւթ Ուլլահըն հագիւդի ա'զասը օլմադատան պիղի մահրում էտէպլիլիր։

Հագիւդաթատա 'ամլի օլմադ, անը պիլմէ՛ք կիպի մուհիմմ տիր. լաքին էն մուհիմմի քէնտին պիզ֊դաթ հագիւդաթ օլմադ տըր։ Մուհասպէթի պիլմէ՛ք էյի տիր, անտէ 'ամէլ էթմէ՛ք տատա էյի տիր. լա֊քին զաթընըն մուհասպէթ օլմասը, պու տատա էֆզալ տըր։ Բուհ վէ մահիյէթիմիղին պու աչմալի 'ունատուլարա թէհալվիւլիւս պիղիմ իչիւն էն մուգթադի օլան պիր մէս՛էլէ տիր։ Բասպըմըզ Յիսուս Բրիստոսա պէնզէր օլմանըն տալ էօղու֊պու տըր։ Զիրա օ տէյլի սաղթ հագիւդաթը պիլիր վէ եաչար իտի, անճադ պիղզաթ քէնտիսի Հագիւդաթ իտի։ Օ տէյլի սաղթ մուհասպէթի պիլիր վէ մու֊հասպէթէլէ 'ամլի օլուր իտի. անճադ զաթը Մու֊հասպէթ իտի։

Շու միւսարէթք հալընն պիղտէ տէ՝ մէյտանա կէլ֊մէսինին պիր մի՛էսիր չարէսի իճրա՛աթ տըր։ Զիրա Թա'ամընն հազմ իլէ, նէյ՛ վէ Թասի'աթընա կէօրէ, ճէսէտատէ վէ հաթթա սիրէթատէ հասըլ էյլէ֊տիյի նէթիճէյի, մա'նէվի 'ալէմատէ օլան հագիւդաթ֊լարը մէվզո՛ ի իճրայա գօյմադա օլ հագիւդաթլարընն պիղիմ բուհանի հայաթըմըզատա զահիր օլաճադը տէրքեար տըր։ Տէնիլմիչ տիր քի, գըչը չէսիտ օ֊լան տաղլըդ մահալլէրտէ պիր Թազըմ Թավչանլար գարտան մա'տա եէյճէճէք պիր չէյ պուլամաթաղլա֊ըընտան, րինքլերի տէ գար կիպի պէյազ օլուր։

Բուհանի հայաթըմըզ իչիւն տէ նի՞չիւն պու պիր հագիւդաթ օլմասըն։ Սալահը սէվիպ անտէ 'ալէտատէվամ 'ամլի օլանըն բուհունըն տատ սահի֊օլաճադը, մուհասպէթի սէվիպ մուհասպէթտէ պէրդարար եաչայանըն տէրունի 'ատէմինին տահի մուհասպէթ օլաճադը նի՞չիւն լինանըլմազ օլսուն։ Նէկեր միւատէթ ի 'էօմրիւնտէ եալան իլէ եաչայա֊նատ «էօղիւ եալան տըր» տէր իսէք, հագիւդաթ, 'ի֊ֆֆէթ վէ մուհասպէթլէ 'ամլի օլանատ նի՞չիւն «զաթը փաք» տէմէյէլիմ։

Անըն իչիւն տէրիզ քի, բուհըմըզըն Թասի'աթը անլէրէ կէօրէ 'ամլի օլուզ, եաչատաըղըմըզ հա֊դիւդաթլարատա մէնուաթ տըր. վէ էկէր սէն միւսա֊բէթք ինէլասքեարընըն սաղհ օլտըղը կիպի սաղհ, Անըն դուստուրա օլտըղը կիպի մուդաատէտա օլմազ իսթէր իսէն, պու հագիւդաթլարատա եաչա. Անատ մի֊նէչանէհ օլաճադըն պիղիչթիսահ տըր։

Տօսթուս, խրիսթիյան 'էօմրիւնտէ իճրա՛աթ օլ դատար մուհիմմ պիր մէս՛էլէ տիր քի, Բ. Մուզ֊տէֆ՛աթլէ պու նօգթայը թէ՛քիսա էտիյօր։ «Իճրա էյլէ վէ եաչայաճադսըն» (Ղուհ. 10. 27, 28։) «Իմ֊մէ էթտիյիմ չէյլերի իճրա էտերսէնիզ, տօսթլարըմ֊օ֊ղուրսընըզ» (Յովհ. 15. 14։) «Անճադ մուհասպէթ֊լէ տէ 'ամլի օլան իման լաղըմ տըր» (Գաղ 3. 6։)

Պու հագիւդաթլարա նազարէն, չու իքի նօգթա քէնտիլիյինտէն աչիքճար տըր.

1. Բրիստոս վէ խրիսթիյանլըդ հագընատա մա'֊լիւմաթըմըզ նէ դատար չօգ, վէ լիման ու լ'ի֊դատարմըզ նէ դատար ««ղչֆ»» տատ օլատ, իճրա՛֊թըմըզ օլմատըդճա, հէլիսի մա'նասըզ տըր։

2. 'Իսլատէթ ի խարիճիյէմիզ Թա'լիմ օլուն֊ղըմըզ հագիւդաթլարատա մէվզո՛ ի իճրայա գօնուլ֊մատըդճա, օլ 'իսլատէթ նէ դատար չօգ վէ մու֊

թանթան տա օլսա, 'ինա Ալլահ տէյերի ևօգ տըր· դիրա Բապպըմըզըն անկերտէն էն զիյատէ մահդուզ օլտըզը նէ գուրպանլար, նէ պուխուրլար վէ նէ տէ թէրէննիւմ վէ տու'ալար տըր, անճադ անկերէ տէվամ էտէնկէրին սալահ, հադիգաթ, 'ատալէթ վէ մուհապպէթէ 'ամիլ օլմալարը տըր։

«Բապպըն հուզուրընա նէ՞ իլէ վարայըմ . . . . Ի՛յ տաէմ, սանա էյի օլանը պէյան էյլէտի, վէ նագ իւղրէ հարէքէթ էթմէք, վէ մէրհամէթի սեվմէք, վէ միւթեվազը' օլարագ Ալլահըն իլէ ևիւ բիմէքտէն պաչգա Բապպ սէնտէն նէ՞ թալեպ էտէր» (Միխա 6. 6-8)։

Տ· ԵՂԻՇԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆ
ՎԷ ՎԵՐ· ԹԱՇՃԵԱՆ
(Տօք. Ա. Նաֆթալեան)

Իքի պէօյիւք զաթ. Պուհատան պիր գաչ այ մուգադատէմ, պու իքի զաթը պիր արատա կէօրմիւք, պիրի հայաթտա, պիրի էօլիւ իտի։

Վեր. Թաշճեան 14 սէնէտէն պէրու տուրուպ վա'զ էյլէտիյի մինպէրին եօնէնոթէ սիւքիւթ ետթըյոր իտի. Դուրհան սրբազան իսէ օլ մինպէրին խոչէննոթէ տուրուտյոր իտի. 14 սէնէտէն պէրու Թաշճեանըն տէրին վէ միւ"էսսիր սէտասընը էօթիւրէն սիվարլար, չիմոի Դուրհանըն թաթլը վէ պէնվ սէտասընը 'աքս էտիյօրլար իտի։ Ջանն էտէրսին քի Վեր. Թաշճեան հայաթընտա արզու էյլէտիյի պիր պահթա վէֆաթընտա նա'իլ օլմուչ իտի. Դուրհան սրբազանը մինպէրինտէ սէօյլէմէյէ ա'զվէթ էյլէմիչ վէ քէնտիսի չէքիլմիչ, անը իւթիւրամ իլէ սէնվէյօր իտի։ Իքիսի տէ էյի րե"իս ի րուհանի, իքիսի տէ էյի չօպան, իքիսի տէ ճիտտի տաէմ, իքիսի տէ պէնվ վա'զը, չու ֆարգ իլէ քի պիրի պիր քինիսէտէ, օլ պիրի պաչգա պիր քինիսէ պաչընտա իտի։ Շիմոի իսէ էպէտիյէրին էչիյինտէ տուրուպ, պիր պիրինէ վէտա էյլէր իքէն օլ ֆարգ խաթրատան պիրէ կէչմէյօր, վէ անճադ մուհապպէթ վէ հիւրմէթ պագը գալմըչ իտի։ Կէօղէրիմի գալըպրըպ, Դուրհան սրբազանը՝ Ամերիգալը, Սալման, Բուամ վէ Ինճ. Էրմինի վա'զըգալար իլէ հան հանա կէօրսիւյիւմտէ, Վեր. Թաշճեանըն Յունվար պիրինճի կիւնիւնտէ օլ մինպէրտէն սէօյլէտիյի սէօղլեր դուլագըմտա'աքս էտիյօր իտի։ «Պիզ պուրտա սէմայը խլրագ էտիյօրըզ, օրտա տա պէօյլէճէ հէր միլլէթ, հէր լիսան վէ դասիլէտէն պուլունտաճագ տըր» տէմիչ իտի։

Թաշճեանա մէրսիյէ օդուչանլար չօդ իտիլեր, պա'զըսը հէյէճանընը զագթ էտէմէյիպ սէօյլէյէմէսիլեր, լաքին Տ. Եղիշէ Եպսկ. Դուրհանըն սէօյլէտիքլերի հագիգաթէն հէր տաէմի մաղրուր էտէճէք պիր չէհատէթ իտի։ Ճէնտագէտ մէրսիյէ 'ատէթ օլմուչ տըր. ֆագաթ տիկեր պիր քինիսէ բէ"իսի Թարաֆընտան վէ անտէ տէ Դուրհան կիպի ճիտտի վէ տաէմլերին սիրէթինի Թագտիրէ մուգաթէտիր պիր զաթ Թարաֆընտան մէտհ օլունմագ նատիրաթտան տըր։ Միւմախիէյհ տէյօր իտի.

«Վագթընյա Պօղոս Առաքեալ պիր հաքիմ հուզուրընտա տուրուպ, Պէն չէմախէ ֆոփոբ վէճոփո ը ֆոփ իլէ Եաչոփ' տէյիւ նիտտա էյլէտի։ Պօղոսը տինլէյէն հաքիմ պէօյլէ չէյլերի անկայան սընդիճատան տէյիլ իտի։ Շիմոի պու պիրատէրիմիզ տախի պիր հաքիմ հուզուրընտա տուրուտյոր, վէ պէն իննանընրըմ քի Պօղոս Առաքեալըն սէօզլէրինի Թէքրար էտիյօր. 'Պէն չէմախէ ֆէ՛ վէճոփո ը ֆոփ իլէ Եաչոփ'։» վէ սէօզիւնէ տէվամ էտիպ, հէր պիր ինսան իչինն էն լազըմ օլան չէյ պու, ևա'նի վիճատան ը վագ իլէ հաչամադ օլտըզընը, 'ալէլհուուսուս բու"էսսա ի բուհանիյէ իչինն տահա չօգ լազըմ իտիյինի, վէ Վեր. Թաշճեանըն էյի պիր չօպան օլուպ, սիւրիւսիւնէ էյի մուգայէտա օլտըզընը, ինսանիյէրվէր օլուպ, հէր քէսէ խըտմէթ էյլէտիյինի, մինպէրինի սէվտիյինի, վէ 'ալէլհուուսուս, Իզմիրտէ Ալաման էյթամխանէսինին քիւչատընա սէպէպ օլտըզը կիպի, պիր չօգ էօքսիւզլէրիմիզին օրտտա գայրըլտըզընը, վէ օլ մի"էսսէսէյէ ճանէն վէ պէտէնէն չալըչտըզընը, էլհասըլ Թաշճեանը Թանըզագա անը տահա զիյատէ սէվմիչ, վէ մէզ'իյէթլերինի կէօրմիւչ իտիյինի պէնվ լիսան իլէ իզահ էյլէտի։

Պու մէնզարէյի սէյր էյլէտիյիմտէ խաթրըմա իլէ չէյ կէլիյօր իտի.

1. Նալըրչա՞ ևօլե՞ պէհչէրինէ ղայ էաէպէկյօր։ Թարիխտէ նիչէ չէհիալեր վէ տինտար զաթլար հագդընտա օգուչօրըզ քի էօլիւմինն գարչըսընտա պիլա ֆիւթուր կէօքս կէրերէք տուրտուչլար վէ էօլիւմիւ խաթիհզա էյլէտիլեր. պիր գաչ հաֆթա էվվել Վեր. Թաշճեանա 'իլէթինին ֆէնտա օլտըզընը, գարնընըն կարըլմադ լազըմ իտիյինի, պու իսէ զայէթ Թէհլիքէլի պիր 'ամէլիյաթ օլտըզընը սէօյլէտիյիմիզտէ խաֆիֆճէ պիր Թէպէսիւմ իլէ էվինի սալայըպ, «Եարընըզ, քէսինիզ, պէն էօլիւմտէն գօրգմամ» ճէվապընը վէրտի։ Մտաէմ քի էօլմէմէքլիյինն պիր չարէսի ևօգ տըր, պարի Թաշճեանլար կիպի էօլիւմտէն գօրգմամագլըզընն չարէսինի պուլուտպ, մէրա կիպի էօլմէլի։

2. Օլ միւնասէպէթտէ ֆիքրիմտէ ճէվէճան էյլէյէն ախէր պիր միւթալա'ա տախի չու իտի. նէ՞չիւն մինպէրլերիմիզտէն պու կիպի զէվապը ախէր

սըրալարտա տախի տինդէմէյէլիմ, վէ նի՞չիւն վա՛ըզլարըմըզ վալիտէ քիւհէմիղին ֆեհմինատէն սէօյլէմէմէյնէր։ Ինճիլ վա՛զը քիւհէ ֆարգը կէօզէտի՞ր մի։ Էկէր Ինճիլի վա՛ըզլար՝ քահանայ, վարդապետ վէ հալիսկոպոսլարը տա՛վէթ էթմէյօրլար իսէ, հանըզ տըր, օնլար կէլմէյօրլար իսէ, տահա պէօյիւք հանդըզ տըր, վէ չունա էմին օլալըմ քի պիր Թաղըմ Թէֆէէրրու՛աթ վէ 'այնի ու Լ'Թիդատլար իչիւն միւճատէլէ էտիպ տուրմադտան իսէ խրիսթիյանըզըղըն էասընտա վէ Ինճիլին վա՛զընտա էթթիհատ էտիլիր իսէ տահա էյի օլուր։

ՆՕԼՃՈՒԼՈՒԳ ԽԱԹՐԷԼԷՐՒ
(Փրօֆ. Յ. Ա. Պէղճեան, 'Այնթապ)

Զ.

Շամ ը Շէրիֆ. Հալէպտէն հարէքէթմիղին իքինճի կիւնիւնտէ Շամա վասըլ օլտուդ, վէ էվվէլքի կիւն Պա՛ալպէքտէ էյլէնմէյէրէք, պիր պաչ կիլոմէտիյմիզէ սէվկիտիք։ չիւնքի էօյլէ օլսա իսի, հօլուն սօն գըսմը կէճէյէ Թէսաուիֆ էտէճէյինտէն, պինադիր մէնզարէյէրտէն պիրինի զայդ էթմիչ օլտաճադ իսիք։ Զիրա հօլուն պու գըսմը Շարգի Լիբանանըն ճէնուպի ուճուընդն 1,000 մէթրօ կիպի, վէ տահա զիյատէ ճիւքսէք պիր պէլինտէն միւրուրէ, Շամա տօղրու տէրին վէ ևըլանգավի տէրէյէրտէն տա՛իմա էնմէքտէ պուլունտուդյօր։ Մէղքիւր պէ՝ տաղըն իքի չիվինէ գասիմ մ միյահ իսթթը օլուպ, իսթթ տէրէնին իչինտէն Շամա տօղրու պաչ աչաղը էնաիքմէ, Լիբանանըն գարըլարընդն էրիմէսինտէն Թէրաքիւմ էտէն սու տախի հէր տարմտա դապարմադտա օլարադ, Շամը Շամ էտէն մէչհուր Ադանա (չիմաիքի իսմիղէ Պարատա) նէհրինի Թէչքիլ էտիյօր։ Մէղքիւր զայէթի իրթիֆտանն պաչլայարադ Շամա գատար էնէն իչպու ուզուն աէրէ մէղքիւր նէհր սէպէպինտէն տադատան քէօյլէր վէ տիւքիւչա պաղչէլէրէղ մէմլու օլտընտան, վէ չմէնտըֆէր տախի Թամմ պունլարընդն արասընտան կէչտիկի էֆլաէն, հօլուն պու գըսմը ճէնուպէ հօղճուլըզընա Թէչպիհ օլունա պիլիր,

Իլք աէֆ'ա օլարադ Շամը կէօրմէք Թէվարիխ միրի օլան Հերոդոտոսու կէօրմէք կիպի տայըլտա սէգա տըր։ Շամ օլ չէհր տըր քի, անդն քէնարընտա Պօղոս իմամա կէլտի. անդն «ուզուն տօգաղընտա» Յուդանդն խանէսինտէ կէօղէրդի տէչըլտը, ճանըդը գուրթարմադ իչիւն անդն հիսարընտան սէվիչա իղէ սարդըտըղտը։ Օլ չէհր քի, գատիմ Սուրիկէրդն հախտա Սիւրհանիկէրդն մէրքէզդի օլուպ, վարթ վարթ քէնտի հիւքսէք օվալարընտան չիմաւի վէ չարդի Ֆիլիսթինէ պէօյիւք պէօյիւք օրտուլար սէվգ էթմէսիյէ Սամարիայը, հալտա Իսրայէլի վէրիչան էյլէր իսի։ Օլ չէհր քի, անդն մէչհուր սէր'ասքէրի պիր քիւչիւք էսիր դըզտան տէլտէթ օլունարադ, Յորդանանտա իքի գաթ չիֆայա նա՛իլ օլտու։ Օլ չէհր քի, «Խալիլ Ուլլահ» Թէսմիյէ օլունան հաղրէթի Իպրահիմ մէչայէսթէ սատըդ պէնատէյի, «Տըմըչդը Էլիազար»ը պուլունտան 4,000 սէնէ գատար Լվվէլ քէնտիսի հաղըրլատը։ Պիլմէմ. ախնահատա Շամտան տահա էսքի պիր չէհր վա՛ր մը տըր։ Պա՛զըլարդն զանընընճա, անդն միւ'էսխի Նոյ Նահատէտէն Թօրունու Ուզ իսի։ Պու չէհր Արզը Ֆիլիսթինէ գօնչու պուլունմասը միւնասէպէթիյլէ Քիւթիւպ ի Մուգատտէխատ զըրգտան զիյատէ զիքը օլունուր։

Շամ' Ասիա Թիւրքիասընդն էն պէօյիւք վէ էն վարլադ չէհրի տիր։ Էհալիսի Թագըրլդն 300,000 հիսապ օլունույօր։ Իփէք իչի մա'մուլաթընճա էօթէյէն պէրու պէօյիւք նամը վար տըր։ Սէյհանլարը ճէլպ էտէն չարչուսը վէ միւքէլլէֆ էպնիյէսի, վէ ճէհնէթի կիպի պաղչէլէրի զաթէն մա'լիւմ օլուպ, իչպու սօն սէնէլէրտէ էվրօփաքիարի մէյտանլար, պինադար, Թէհէզզիւհ մահալլէրի տախի չափուք չափուք արթմադտա կէօրիւնիւյօր։ Անդն օթէլլէրինի, գօնագլարընդը վէ մէյտանլարընդը ագչամա էլէքթրիղ Թէնվիր էյլէտիյի կիպի, սօգաղլարընդն վասի' իղտիհամընդը տա մահալլէտէն մահալլէյէ նագլ էտէն Թրամվէյ ճարադալարընդը տախի հարէքէթ էթաիրէն 'այնի գուվվէթ պիր։ Լիբանանտան էնէն տէրէտէ պալատէ մէղքիւր Պարատա նէհրինէն էօնիւնէ ճաիրլան պէնատէն Թէրաքիւմ էտէն սույուն մէխանիքի գուվվէթինէն միւնասիպ պօյնէյալար վասընթասընդյէ էլէքթրիղէ Թահվիլ օլունմասը տըր քի, մէղքիւր նէմթէճէլերի մէյտանա կէթիրմիչ տիր։ Պու կիւն ախնահայը իհնա էյլէյէն ֆիղիպի գուվվէթլէրը հաղընտա տէնիլէպիլէն, Պարատա հաղընտա տախի տէնիլէպիլիր քի, անդն մէղքիւր գապիլիյէթի 4,000 սէնէտէն պէրու անտէ մէքթուպ գալըղ իչէ հարամմընդ իքէն, պու սօն վաղթլարտա Թէրադզիփերվէր Փաուիչոնընդըղըն սայէսինտէ Թապի'աթըն ախընդ գուվվէթլէրինտէն իսթթիֆատէ հօլունու քէչճ էտէնլէրին ճէհնա ու իղտատը իչէ իսթթիֆատէսի միւնքէրն օլապիլմիչ տիր։ Զաթէն Թէրադզըյաթ ը 'իլմիյէ, վէ մէտէնիյէթի մատատիյէ տէնիլէնին մէղտէ ի էասախյէսի պու տըր։ Նամա'լիւմ վէ ախնդը գուվվէթլէրի իչէ հարաթմադ Թարիղինի պուլմադ։ Սգալ վէ ախլադի Թէրադզընըն, —Մէտէնիյէթի ի մա'նէվիյէնին — տախի չարթը էվվէլի պու տըր, հա'նի ինանտատա մէվճուտ վէ մահֆուզ ախլադի իմքհանէլէրտէն իսթթիֆատէ Թու-

րիպինին քէչֆի։ Իչթէ պու տըր, մէքեաթիպի 'ա-լիչէ թէ"սիւսիւնատէն մադաէա. պու տըր սիւպհա-նըն վէ նէվճիլանանըն թա'լիմինէ վերիլէն էհէմմի-յէթին սէպէպի. չէօյլէ քի, անլէրին վիւճուտունէ վէ բուհրնա Խալիդ Թարաֆընատան իւզա էսկիմիչ 'ալի գաղիլիյէթլէրը ատըլ վէ ուչուչուգ պիր հալ-ատ գալմազատան, վէ տահա ֆէնատը, Նիչէ տէֆ'ա մուխրիպ պիր ճինէթ ալմադատան իսէ, վադթը մինանսիպինտէ էօնլէրինէ տօլաուըրլըան մա'նէվի պէնտէր վասըթասըլէ դուվվէթ ճէմ' էյլէյիպ, ի-լերիտէ հէմճինսլէրինէ հիւսնի խըամէթատ պուլուչ նապիսինլէր։ 'Էօմրիւն 15-25 չաղլարընա տիւչէն պիզըմէթ էյամը գաղինօլարտա վէ զէվգ ու սէֆա մանալլէրինատ կէչիրէն Թագըմատան նէտլ ի 'ատի իչին պիր խայր ու պէրէքէթ մէմուլ օլունա պի-լիր մի։ Մուայինէն վադթընտա քէնտի խանէլէրին-տէ, վէ ևա իպատէթխանէլէրատ պուլունմայան կէնճլէրին նէրելէրատ պուլունտուզունու արամագ մէա"լէլէսի, մէսուլու պուլունան էֆրատա, ևա հէյ"էթլէրէ, իչպու վէսիլէ իւլ ահիպանէ իսթար օլունուր։

Շամտա պիր էրմէնի քիլիսէսի մէվճուտա իսէ տէ, ճէմիյէթի չօդ պուլունմատըզընը պիզէ խապեր վեր-սիլեր. վէ կիրակիսատ Առաչնորդ իւլ կէօրիւշմէյէ կիթոլիսիմիզատ, իդպալսըզըզընմըզտան քէնտինի օրատա պուլամատըդ. վէ քիլիսէ դափալը օլուս-ղու իչինն անը տա կէօրէմէտիք։ Պէլքի տէ պիզ վազթընըդ կիթոմիչ խալք։

Շամտա, հապընըարատա քիշտա օլունան Մէք-թէպի Թըպպիյէ ի չահանէ, չէհրին ճաղիպլիյինի պիր դաթ տտա Թէղեիա էյլէմիչ սիր։ Հէր միւ-լէթտէն պիւա ֆարդ կէնճլէր դապուլ օլունուպ, անատ Թէա'ւնիա էթմէքատ սիրլեր։ — Միւսիր էֆէնտի քէմալ ը նէզաքէթինտէն նաչի մէքթէ-պին մուխթէլիֆ սա"իրէլէրինի պիդէ կէօսթէրտի։ Ֆիլիքա, վէ քիմիա, վէ ֆիլիօլօժի տերսլէրինին թա'լիմինատ իսթի'մալ օլունմադ իւզրէ Թէտարիք օլունան ալաթ ու էտէվաթ փէք միւքէմմել սիր։ Շիմտիքի պինալարը մուվազաթ պիր չէյ օլուպ՝ Թաամիմ օլունան ատըլ պինա հափըլտըզընտա, անմադ օ ղէման լէյլի Թալեպէ գապուլ էտէպիլէ-ճէլքէրինի պիլտիրիյօրլար իտի։

Շամըն Համիտիյէ չարչուտու պիդէ Գայաէրի-յէնին ևէնի չարտուտունու անտըրըյօր իտի։ Ան-ճագ պու անըն կիպի սաթրանճը օլմայըպ, խաթ-Թը միւսթադիմ իւզրէ կիտիյօր։ Հէր իլի Թա-րաֆընտա զէնկին մադազալար տիզիլի, իւսթիւ փէք հիւքսէլտէն, մա'ատն քէմէր իլէ մէսթուր. էնի 10-12, վէ պօյու Թագրիպէն 500 մէթրօ ու-զուն պիր չարչու տըր։

Շամը զիյարէթ էտէնլէրին կէօրմէլէրինէ իւք Թավսիյէ օլունան մահալ՝ պիրինճի՝ Ճամի ի Բէպիր տիր։ — Պունուն մա'պէտ հալինտէ պի-տայէթ ի Թէէսսիւսի, պա'զըլարըն զանընընճա, Միւատտան էվվելէ կիտեր։ — Պօյու 140, վէ էնի 38 մէթրօ օլուպ, օրթատտա տէօրթ մէթրէթ այագ իւզէրինտէ պիր դապիլէսի վար տըր քի Թապան-տան իրթիֆա'ը 38 մէթրօ տէնիլիյօր։ Պինանըն պօյունա, սայրատա 40 տանէ օլմադ իւզրէ, իւքի սըրա 'ալա նէվտէն մէրմէր ամուտալար գօնմուշ օլարադ, պունլար պինանըն էնինի իւչ միւսավի գըսմա այըրըյօրլար։ — Ամուտտան տոնուտա քէ-մերլեր չաթըմըշ օլուպ, իչպու ամուտալարըն քիլիա Թաչլարը իւզէրինտէ, անլերի Թավանա բապթ էտէն 40 'ատէտա քիւչիւք ամուտալար տախի վար տըր։ Թավան քէնտիսի նիչէ ևէրլէրինտէ փէք տան'աթլը մօզահիլլեր իլէ մէնգուշ տըր։ Պիւ-Թիւն Թապան կէօզ կէօրմէտիք խալըլար իլէ գափը օլտուղունտան, տսըլ տէօչէմէսի օլան պալղամի մէրմէրլերի քհամիլէն սէթր էտէր-լեր։ — Պինանըն տէրունինտէ, օրթա սէմթինտէ, ճէնուպի տիւարընա մուԹթասըլ օլմադ իւզրէ, Զաքարիա Փէյղամպէրին նամընա ինչա օլունմուշ փէք միւքէլլեֆ պիր Թիւրպե կէօսթէրիլիյօր։ Իչպու ճամի' ի քէպիրին մէտահէ ի սահիհէսի 3,000 միւրեպա'ա մէթրօյա հադըն օլուպ, հիյնի հաճէթ-տէ, տէրունինտէ 8-10 պին քիչի նամադա տուս-բապիլիր։ Անըն փէք հիւքսէք իւչ միհարելերի օլուպ՝ Հազրէթի Իսա իքինճի զուհուրինտէ պունս-լարըն պիրինտէն էնէճէյի բիվայէթ օլունուր։ Շամ ը չերիֆի լալըզլէ անլամադ իչինն անըն ի-չինտէ հաֆԹալար վէ այլար կէչիրմէլի։

Շամտան Հայֆայա կիտէն չըմէնտըֆեր ճէնուս-պա տօղրու պիր գաչ սա'ատ իլերլետիքտէն սոնրա, Տրա նամ սպտասիօնատա Հիճազ չըմէնտըֆեր խաթԹ ը ճէնուպա տօղրու այրըլըյօր. վէ պու խաթԹ աչաղրտա, Ցորդանանըն անճադ պիր գաչ սա'ատ-լըգ մէսաֆէ չարդընտան կէչիպի իչինն իլերիտէ, մէզքիւր նօղԹանըն Իրտան վէ Երիքով Թարիղիյէ Գուտս ը Շերիֆէ բապթ օլունմասը 'Արզ ը Ֆի-լիսթին սէյահաֆրընա պիր դաթ տտա սուհուլէթ վէ ճաղիպէ վերճէճի չիլգնէսիպ տիր։ Պիղ մէզ-քիւր Տրա սպտասիօնընատան սապա այրըլըպ, ուղուն վէ զիկզակ պիր տերէճէն պաչ աչաղը, վէ 7 տանէ գըսա Թիւնելլերատէն կէչիքտէն սոնրա, Գալիլէա տէնիղինին չարդընտան սիւրիւպ, անըն ճէնուպատ-տա պիր տէմիր քէօփրիւտէն Ցորդանանը կէչերէք, Հայֆայը գարչըլամադ իւզրէ, խաթԹ սայըն քիտա-միլէն զարպի պիր ճինէթ ալաը։ Եօլուն պու զըս-

մը զայէթ խօշ իտի ։ — Վագըթ ադչամ իւսթիւ օլուպ, կիւնիւն չիտէթի հէրարէթի կէչմիչ օլտուղու պիր զէմանատա, սաղտա տաղլար արաս սընատա պաչ կէօսթէրէն Նաղարէթ, գարչըտա կարմնդոս տաղը, վէ սօլատա, տէնիզ կիպի չալդանան պուղտայ թարլալարըյլէ դաիլը չօլ մէչհուր Էղրաէլօն վատիսի, հօլճուլուղլարատա ազ բաստի կէլինէն պիր մէնզարէ թէչքիլ էտիյօրլար իտի ։ Շամատան Հայֆայա կիտէն չու եօլ, գատիմտէ Իսրայէլին չմալի գօնչուսունըն, եա՛նի Սիւրիանըն սըգ սըգ անըն իւղէրինէ հիւճում էթմիչ օլմասընը կիւզէլճէ թէֆթիր էտիյօր իտի ։ Կէօսթէրիյօր իտի քի, ճէսիմ պիր օրատա, հիւքսէք Շամ օվալարընատան ճէնուպա տօղրու հարաքէթլէ 'արզը միւրթէֆիտէն զաֆիլ էնէն սէյլ կիպի, պիւա միւսանա'աթ Էղրաէլօն վատիսինի պատապիլիր ։ — Օլ կիւնիւն ադչամընատա Հայֆայա ևէթիչաիք ։

ՄԷՇՂՈՒԼԻՅԷԹ 'ԱԼԷՄԻՆՏԷՆ

Պիր գաչ սէնէ կէչմէգտէն 1,000 այագ ուզունլուղընատա վափօրլարըն հավըլաճաղը մէ՛մուղ օլունուլօր ։ Իրլանատատա սէֆինէ լինչա էտէն պիր դումիանիա կէլէճէք սէնէ պու նէվ' պիր սէֆինէ լինչասընատա պաչլամագ իչիւն թէտաբիքհաթատա պուղունուլօր ։ Էլեէվմ մէվճուտա օլան էն պէօյիւք սէֆինէլէրին ուզունլուղը 800 այագատան էքսիք տիր ։

Միւթէատտիտա չէհրլէրին գայալարընատան անլայըլտըղընա կէօրէ, տիւնատատա կէլիպ կիտէն էն չօգ էհալիսի պուղունան չէհր Փարիզ տիր ։ Պու հագընատա չէհր ի մէղքիւրէ պիր այ զարֆընատա 128,000 ղիյաբէթլի կիրալ վէ 130,000 չըգտը, պիր սէնէ զարֆընատա 1,750,000 քիչի Փարիզի ղիյաբէթ էղէմիչ տիր ։

Ամէրիգանըն զարպսանէ մէ՛մուլարընատան պիրինին իֆատէսինէ կէօրէ, պիր ալթուն սիքքէնին սէալէնմէսի սա՛լիմա գալպ օլտըղընա 'ալամէթ սայլամագ ։ Զիրա մա՛սէն զարպսանէսէ տէօքիւլիւր իքէն պա՛զէն սիքքէնին իչինէ պիր հավա դավարճըղը պուչյօր, վէ պունատան պիր չուգուր հասըլ օլարագ, սիքքէնին սէալէնմէսինէ ման'ի օլուլօր ։

Պէրն գուրպինտէ Ալի տաղլարընատան հաֆր էտիլմէքտէ օլան Էէօչպէրկ թիւնէլի սիւրաթէլ իղէրիլմէքտէ տիր ։ Թիւնէլին ուզունլուղը $8\frac{1}{2}$ միլ օլտըղընատան, Էվրօփատա իւչիւնճիւ էն ուզուն թիւնէլ օլագաղ տըր ։ Ո պիթինճէ Պէրն իւէ Միլան արատընատա պունատան վէ Սիմփլօն թիւնէլինէն կէչէն տօղրու պիր թարիդ քիւչատա էտիլէճէք, վէ պու թարիդ չիմտիքլինտէն 80 միլ դըսա օլագաղ տըր ։ Թիւնէլին հաֆրիյաթը 400,000 Ինկիլիզ լիրասընա մալ օլագաղ տըր ։

Րիվայէթէ կէօրէ, վագթը իւէ Մր. Լուբէնը Պըրպէնքին ևանընատա իսթիխսամ էտիլմիչ օլան պիր Զինլի, մէմլէքէթինէ կիտիպ չալըչարագ գօգուսըղ տօղան հէթիչտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմուչ տըր ։ Պու գօգուսըղ տօղանըն թատը գօգուլը տօդանատան ֆարդլը տէյիլ իմիչ ։

Տիւնատատա փօրթուգալ վէ լիմօն նէվինտէն մէդվէկէրի էն չօգ հասըլ էտէն մէմլէքէթ Մ. Ամէրիգա տըր ։ Ֆլօրիտատա վէ Լուիզիանատա էյալէթլէրինին թիմսահ վէ սիվրի սինէք օճաղը օլան պաթալըզլարը գուրուտուվարագ պաղչէկէրէ թահվիլ էտիլմիչլէր, վէ Գալիֆօրնիանըն գումսալ օվալարը վէ սարպ տաղլարը իսգա էտիլէրէք ալթուն սահրալարընատա տէօնտէրիլմիչլէր տիր ։ Գալիֆօրնիատատա կէչէն սէնէ զարֆընատա 1,300 միլիօն լէզիզ փօրթուգալ վէ սուլուս լիմօնլար հէթիչտիրիլմիչ տիր ։

Մ. Ամէրիգա կէչէն սէնէ զարֆընատա սա՛իր մէմլէքէթլէրէ 1900 միլիօն տօլարլըգ էչատ ու էմթի՛ա սաթմըչ, վէ անլէրտէն 1,400 միլիօն լիրալըգ սաթուն ալմըչ տըր ։

Մըսրատա Գահիրէնին իքի միլ ճէնուպի ճիհէթինատ Նիլ նէհրի իւղէրինատ պիր քէօփրիւ լինչասը թատմիմ էտիլմէքտէ տիր ։ Քէօփրիւնիւն ուզունլուղը 1,700 այագ օլուպ, էնի Լօնտրա քէօփրիւսիւ էնինատ օլագաղ տըր ։ Իւղէրինատէն չիֆթէ էլէքթրիգֆԹրամուէյի իչէյիպ, Գահիրէտէն կիպէ էհրէմէրլինէ կիտէն եօլա բաղթ օլունագաղ տըր ։ Քէօփրիւնիւն օրթասընատա կէմիլէրին կէչէճէյի վագթ ալըլագաղ, 212 այագ ուզունլուղընատա պիր արալըգ օլագաղ ։ Պու արալըղըն էլէքթրիգլէ ալըլմասը $2\frac{1}{2}$ տաղիգ սիւրէճէք տիր ։

Տիւնատատա էն ագա՛իպ իւմ ի հէյ'էթ սա՛աթը Ամանիանըն Մայինա չէհրինատ Ճօղէֆ Ուաչընկայմըր նամ զաթըն սա՛աթը տըր ։ Սա՛աթը, կիւնիւ, հաֆթայը վէ այը կէօսթէրիր ։ 30 կիւնիւ օլան այարատա օթուղ պիրի ալթայըսլ պիրէ կէչէր, վէ սաղը քէպլիսէտէ 29 տան պիրէ կէչէր ։ Մէղքիւր սա՛աթատա Միւչթէրլի սէյյարէսինին վէ ման'ի թապըն թէպէտտիւլաթընը տա խասլէր վէրիր ։ 45 սէնէ տիր սա՛աթըն թամամլինէ լուզում կէօրիւլմէմիչ տիր ։

Մէչհուր թապի'իյատնատան պիրինի գուչլարըն 'ատէթլէրինէ տա՛իր պա՛զը ճալիպ ի մէրագ վա-

զե'ալար քէչՓ էյլէմիչ տիր։ Անկաշըլտըղընա կէօրէ, պա'ղը նէվ' գուշլար կիւնտէ 19 սա'աթ իչլէյիպ, պէօճէք վէ գուբրալար Թօփլարլար։ Զայըը գուչու Հազ մէվսիմնտէ սապահըն ալաՓրանգա սա'աթ $2\frac{1}{2}$ ընտա ուչանըպ իչլէմէյէ պաշլար, վէ թա կէնճինին $9\frac{1}{2}$ ընա տէք տէվամ էտէր։ Պու միւտաէթ զարՓընտա տօյմադ պիւմէյէն Հավրուլարընա 206 տէՓ'ա ևէմ վէրիր։ Գարադուչ տախի այնի տէրնէ էրքէն ուչանըր իսէ տէ, ադչամլայըն պիր ազ էրքէնճէ Հուվասընա չէքիլիր։ Ո կիւնտէ 17 սա'աթ իչլեր վէ Հավրուլարընա 100 տէՓ'ա ևէմ վէրիր։ Թիթմաուս տէնիչէն սէրչէ գուչու 18 սա'աթ իչլեր վէ Հավրուլարընա կիւնտէ 417 տէՓ'ա ևէմ վէրիր։

Մ. Ամէրիգանըն ղարպի էյալէթլէրինտէ պիր նէվ' ադամ պուլունուչօր քի Հօլճուլար անըն պէտէնինէ պիր պըչադ օսգուտպլարընտա անտէն տամլայան սեչյալը իչերէք սուսուպլուպլարընը տէՓ էտիչօրլար։

ԲալՓ Րօզ նամ ԳալիՓօրնիալը պիր կէնճ մունթադամ պիր սուբէթտէ թէրպիչէ ի պէտէնիչէ իտման էթմէքլէ ճէչտճէ գատիմ Եուճանպլարընն մօտէլլերինտէ կէօրիւլտիւյիւ տէրճէտտէ թէճնասիւպ վէ գուվվէթի էլտէ էտէպիլմիչ տիր։ Պոյու 6 այագ, 6 փարմադ օլուպ, 245 լիպրա սըզլէթինտէ տիր։ Անըն Հայաթ իչլիւն գա'իտէսի չու տըր, «Սատէ թա'ամ, չօդ ուչդու»։

Ամէրիգատա խաթիպին պիրիսի պիր կիւն Շէքսփիրտէն պահա էտէրքէն, «Պիհնասպ էմվաթ արասընտա ատսը ը աթիչէչէ էն պէօյիւք միրատ պրագան Շէքսփիր իսի» տէմիչ տիր։ Պու լիֆատէտ միւմախիլէյհ մանէվի սէրվէթի իմա էտիչօր իսի։ Լաքին Հաղընպարատա պիր Ուաչինկթըն զաղէթասընտա վէրիլէն հիսապ տօղրու իսէ, մէզքիւր իֆատէ հադիպի սէրվէթի նօգթա ի նազարընտան տաիսի սահիհ օլուր։ Պէչնէչ էհալի քէնդ ի իչթիհար էտէն պիր բօմանտան պիր դաչ սէնէ զարՓընտա Հարըմ միլիօն նուսախ ֆիւրուխթ էտիլիրսէ պու փէք զարիպ պիր վազը'ա 'ատտա օլունըր։ Հալ պու քի Շէքսփիրին էսէրլէրինտէն սէնէտէ 3 միլեօն նուսախ սաթըլըյօր, վէ էկէր մէզքիւր քիթապընի Հէր թադընը իչլիւն միւէլլիՓինէ 1 տօլար իճՓէթ վէրիլսէ, (չիմանքի միւէլլիՓիլէրճէ պու ֆէվգիւլ ատէ պիր իւճՓէթ սայըլմազ), սէնէտէ 3 միլիօն տօլար իրատ էտմէք օլուր։ Եվնէ տէ գալգարլար տա «Մէսլէքի էտէպիյաթտա փարա դասընըլմազ» տէրլէր։

Կէչէն սէնէ Մ. Ամէրիգանըն Նէպրասգա էյալէթինին պուղատայ, տարը, Հուվաֆ վէ էմնալը մահսուլաթընը պաղատադ իչլիւն իսթիմալ օլունան իսիլէր պիր պիրի ուճունա պաղանսատար իտի էօյլէ պիր թէլ թէչքիլ էտէճէքլէր իտի քի, զէմինտէն այա ևէթիչէ պիչէն սէքիզ գաթ պիր Թալաթ թէչքիլ էթահքաչէն սօնրա արթան փարչայը պիւնևասընէն էթրաֆընա 4 տէՓ'ա սարսադ ևէնէ էլտէ 7,000 միլ ուզունլուզընտա պիր փարչա գալաճադ իտի։ Նէպրասգա չիֆթճիլէրինին գուլլանտընը պու իսիլէր 27,000,000 լիպրա սըզլէթինտէ վէ 2,760,000 տօլար զըյմէթինտէ իտի։ Պու իսիլեր էվվէլա Մանիատան կէլիր իտի իսէ տէ, չիմոի ունլէրին պէօյիւք գըսմը Եուգաթանտան կէլէչէն պիր նէվ' նէպաթ իլէ Հաիրլըյօր։

Տիւնեատա իքինճի էն էսքի զաղէթա Զինտէ «Փէէնիկ Գապէթէ» օլուպ, պու կիւնլէրտէ օ քիւլլի պիր թէպէտտիւլէ մարուզ օլաճադ տըր։ Մէգքիւր զաղէթա 911տէ այլըգ զաղէթա մադամընտա նէչր օլունմադա պաչլամըչ. 1361տէ Հաֆթալըգ օլմուչ, վէ կէչէն սարըն իսպթիտասընտա ևէվմի օլմուչ տըր։ Փէքինտէ նէչր օլունան «Յինկ Գուտա» նամ զաղէթա տախի «Փէէնիկ Գապէթէ» տէն 200 սէնէ Հաչլը տըր։ Պու զաղէթա տախի ևէնի Զինին մաթլուսալաթընա ուչմադ իչիւն թէպտիլ վէ թա'տիլ էտտիլճէքը տիր։

Ք. ՄՈԻԳ. ՄԻԽԹԱԼԱ'ԱՍԸ

ՕԳՈՍՏ. 9-15

Փաչար. ես. 60. Պիւթիւն տիւնևանընն սէմավի պէրէքէթէ նա'իլ օլմասը. իչիւն Ֆիւիսէնին սէմատան պէրէքէթի ալմասը լազըմ տըր։ Սիօն իչիւն պու պապատա թարիֆ օլունան ճէչիլ Հալարընն վազը' օլմասը իչիւն իւք իքի այէթլէրտէքի մաթլուսալաթ իճրա օլունմալը տըր։

Փ. կ. ես. 61. Պուրատա մ'իւմինլէրէ վէրիլէն իքի իսմէրէ տիպդաթ էյլէ. «Սալահ ադամլարը» (այ. 3) վէ «Բապպընն քհահինլէրի» (այ. 6.) Ֆրիատա պու պապընն իւք զըսմընտաքի իհսապատաթ ը իթմամ էթտիկի կիսի, պու իւքի վատարընը տա պիւտէ իթմամ էթսին։ Պու սըրատա Յովհ. 15. 1-8. վէ Վահի. 1. 5-6 յը օգու։

Սալը. ես. 62. Սլահընն պիւմի իչիւն մադսէտի նէ՞ ևիւքսէք, պիւմի իսէ օ մադսէտէ իճապէթմիպ նէ՞ զա'իֆ վէ նագըս։ Սէթիսէքի այէթլէրտէ պու մադսէտի կէօր. Այաթ. 1. 2. 3. 4. 12։ Սլահընն պու արզուլարը պիւմի իւզէրիմիպտէ իճրա օլունո՞ւյօր մը։

Զաք. ես. 63. Պու պապընն մէրքէզի՝ այ. 9ըն իւք սէօզլէրի տիր։ Պու 'այէթ պիւթիւն Ինճիլին վէ Ֆրիատընն քէֆթարէթ վէ էօվիսմիւնիւն տէ ա-

նախթարը տըր։ Ալլահ պիղիմ իչիւն վէ պիղիմ իւէ պէրապէր միւզայագա չէքէն Ալլահ տըր։

Փէնճ. եա. 64. Րուհանի հայաթըմըզ այ. Յոէ թարիֆ օլունան սուրէթտէ օլմալը տըր։ «Մէսրուր օլարագ սալահ իչէմէք նէ՞ միւպարէք պիր հալ։

Ձի֊ֆ. եա. 65. Կիւնահէն մուղալլամ պուլուէթ վէ գասըրղասը արասընտա Ալլահէն վա'տլարընէն գավսը գուշահը։ Էսքի տիւնեատա եէնի պիր տիւնեա։ Պիղիմ էսքի հայաթլարըմըզտա Ալլահ եէնի հայաթ վէ եէնի եիւրէք խալդ էթմէք իսթէր։

Ձի֊ֆ. էր. 66. Ալլահէն իրատէթինէ մուղայիր հաչայան տիւնեատա Ալլահը սէվէն միւմինլէրի, հա՞նի Քրիստոսէն իալիս Քրիւէսինի կէօրմէք նէ՞ միւպարէք տիր։ Ս.յ. 13 տէքի վա'տըն հիւանինէ պագ։

ՄԷՍԱ՞ԻԼ Ի ՀԱՋԸՐԷ ՎԷ ՂԱՋԷԹԱԼԱՐ

Իչպու Գանուն ը էսասինին նէչրի միւնասէպէթիյլէ Թիւրք ղազէթալարընէն նէչր էթմիչ օլորգլարը միւթէ'ահիտ մէգալաթ ը չիւքրանիյէտէն աթիտէքի փարչալարը իղթիպաս էտէրիզ։

Իֆտահ. «'Օսմանլըլարըն մա՛ազէղ Փատիչահը Սուլթան 'Ապտ իւլ Համիտ խան ը Սանի հազրէթլէրի իւմմէթ ի 'Օսմանիյէի պու կիւն եէնի պիր թարիգ ի թէրադդը վէ իսլահաթա սէվգ էտէրէք, պիճճիւմլէ էֆրատ ը "միլլէթի մինհէդլէրէ, չիւքրանլարա զարդ պուլուրըյօր։

Տիւնքի թէպլիղաթ ը րէսմիյէտ. Գանուն ը էսասինին մէվզը' ի թահթալիգ վազ'ըյլէ մէճլիս ի մէա'ուանըն իճթիմա'ա տա'վէթ էտիլմէսի խապէրի 'Օսմանլըլար իչիւն միւհիւ պիր պայրամ թէշքիլ էթմիչ, "Օսմանլը թարիխնտէ չանլը պիր տէվրէ սչմըշ տըր։ . . . Գանուն ը էսասի պահչ էթմէք 'ատալէթ վէ հուրրիյէթի իւմն ու ատայիչի թագվիյէ վէ թէ"մին էթմէք աէմէք տիր։ Պիր տէվլէթ անճագ 'ատալէթլէ, հուրրիյէթլէ, էմնիյէթ վէ ասայիչէ պագա պուլաուիր։ Անըն իչիւն տէվլէթին խարիճի, տախիլ պունճա զավա"իլի արասընտա էնտիչէ ի իսթիդպալ իւէ թիթրէյէն համիյէթլի գալպէր արթըգ տէրին պիր նէֆէս ի իսթիբտանաթ-լէ իզհար ը ի'թիմատ վէ իւմիտ էտէրէք, 'ամիյէ քէմալ ը էմնիյէթլէ նիկրան օլապիլիրլէր։» «Պու կիւն Րուսիանըն, Իրանըն իսթիխալ ը հուգուգ ը թասի'իյէ իչիւն նէլէր չէքմիյի նազար ը 'իվրէթ էօնիւնտէ տուրուլօր։ Հէր թարաֆտա գանգար տէօքիւլտիւչիւ հալտէ, մէմալիք ի 'Օսմանիյէ մահ-մուտ Փատիչահընմըզ, էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին էսէր ի ֆէթհանէթ վէ քիյասէթլէրի օլարագ, պէօյլէ ձէոիմ տէվլէթի բանինէտար էտէճէք պուհրանլար, իսթիխլաճլար կէչիրմէյէն նա՞իլ ի նի'մէթ, 'ատալէթ վէ հուրրիյէթ օլուրօր։» «Օ՛հ, պունճա զէմանտան պէրու պէքլէնիլէն մուգատտէս կիւնիւն բուլը, ֆէյզլի, 'ալէվի ուա-նուտուվմազ սապահը, օ՛հ, մէմլէքէթիմիզտէ հուրրիյէթ, 'ատալէթ, ուխուվվէթ, հայաթ վէ սա'ատէթ պախչ էտէն եէվմ ի միւպարէքլին իւլք մուգատտէմ ի պինադիրի։ Օ՛հ, հէվեսմիզլի սէճտէլէրէ գավանտըրան, սէվինճմիզտէն ազատան, իսթիքյարըմըզը, կէնճիմիզի, դատընըմըզը, չօճուղըմըզը տուրուլմամըշ պիր մէսերրէթէ, կէօրիւլմէմիշ պիր չիւքր վէ մինհէթէ մէճպուր էտէն մադամ ը գուսսի խսիաֆէթլին իւլք միւժտէ ի 'ինայէթի . . .» «Օ՛հ, պիւթիւն հիւզուրտա հէր քէսին, եվվէթ, պիւա խսիտիա. հէր քէսին, պէօյիւք, քիւչիւք, 'ասքէր, մէ'մուր, էսնաֆ, զանի, ֆագիր, Միւսլիման, Իրիսթիյան, Մուսեվի պիւթիւն 'Օսմանլըլարըն հիւզուրինտա կէօրիւլէն բէչինտը միւպարէք հուրրիյէթ . . . պու թասվիրէ սըղար մը իտի.» «Պու կիւն տիւնեանըն հէր թարաֆընտա սապիթ օլմուչ, ամճ թէճրիպտէլէրէ ճիտտիյէթի անդամըմըզ հադիգաթլարտան տըր քի, նէրէտէ իտարէ ի ուամուրտա թարիղ ի միւսթագիմտէն իմհիրաֆ էտիլմիչ իսէ, օրտտա ասար ը թէէինի վէ իմհիթաթ բունիւմա օլմուչ տըր։ Պունուն իչիւն տիւվէլ ի միւթէմէտինէտէ «'ատալէթ, հուրրիյէթ վէ միւսաուաթ» հիգմէթի ի իտարէնին իւչ բէքն ի ասլիսի 'ատտ էտիլմիչ, վէ Գանուն ը էսասի պիր միլլէթին հուգուգը թասի'իյէսինի քեաֆիլ միւ"էսսէսաթ ը զարուրիյէտէն մա'տուտ պուլունմըչ տըր։» «Շու փէք միւսթահագգ օլըղըմըզ սա'ատէթ վէ մուվաֆֆագիյէթի չիմտիյէ դատար նի՞չիւն մահրում օլըղըմըզը ղէբրէ արթըգ թէնէզզիւլ էթմէյօրըզ. պիզէ պախչ էտէն Զաթ ը Շահանէլէրի տիր։ Արթըգ չէնրիմիզին պու կիւնքի հալի, հէր չէյնի, եվվէթ, Գանուն ը էսասինին մէվզը' ի թահթալիգ վէ իճրա-յա վազ' էտիլէմէտիյի ղէմանըն պիր ան իչինտէ ուա-նուտուվարագ, 'Օսմանլը միլլէթինին էլ էլէ վէրտիքէլերի վէ կէօնիւլլէրինի 'ահտար, փէյմանլարլէ պիր-լէչտիրտիքլերի, վէ արթըգ դարատաչ կիսալ հաչա-

մազա, վէ հագդլարընը տա՛իմա թալէպ էթմէյէ եէմին էտէրլէր։» «Ի՛թիրաֆ էթմէլի տիր քի, էֆրատը միլլէթ ուզուն միւտտէթ տէվամ էտէն պիր տէվրէ ի թազէիզատէն հէնուզ գուրթուլմըղը իչիւն չաչըրմըշ, 'ատէթա զաֆէատէն եէնի չըգմըշ պիր գուշ կիպի չապալայօր։ Բա՛տ կիպի սօղագլարտտա ընդեն էնտազ օլմազա պաչլայան սէտտա ի հուրրիյէթ պիր ազ տա ինթիզամ իլէ միւթէրաֆըզ օլմալը տըր։ Հուրրիյէթ ղըտտա ի իւմմէթ իսկ, ինթիզամ օլ ղըտտանընն հաղմը իչիւն էլղէմ օլան պիր տէվա տըր։ Հուրրիյէթ, պու օլ գաատար 'ալի պիր քէլիմէ տիր, մա՛նա ի հագիգիսինէ թէմամըյլէ վիւսուլ իչիւն պիր ազ թէրպիյէ ի սիյասիյէ, պիր ազ ի՛թիտալ վէ մահաքէմէ լազըմ տըր։» «Հուրրիյէթ հէր քէսին քէյֆ ի մա՛իչտ հարէքէթ էթմէսի տէմէք տէյլ տիր։ Հուրրիյէթտէն միւնթէհա ի հուտուտը, մէպտէ ի հուտուտը զայը տըր։ Պաչգասընընն հուրրիյէթի հուրրիյէթիմիզին միւնթէհա ի հուտուտընը թէչքիլ էտէր։ Պու տա պաչգասընընն պիզէ ևափամազ իսթէմէսիյինի, պիզիմ տէ անա ևափամազ մազըղըմըզ իճապ էտէճէյինի միւպէյնէին օլան գա՛իտ ի ալագիյէնինն նէթիճէսի տիր։»

Սէբէք. «Էլհէվմ հիւրը իզ, պախթիյար ըզ. իսթիդպալըմըզ վարլագ տըր. միլլէթ Գանուն ը էսասինին պիր ի ճէհանընտա հագդ ը իճթիմա՛ա, պէյան ը հասիյաթա մէ՛ղուն տըր, պիզի պու հագդտան քիմսէ մահրում էտէմէզ. Գագաթ հագդըմըզը մի՛թէսիլանէ, իհթիյաճքէտտանէ իսթի՛մալ էթմէք լազըմ կէլիր, զիրա տէյն ը հիսիյաթ էթմէք իւզրէ, օրթայա աթըլանլար հէվի մէքտէթիվ ի 'ահլիյէ չակիրտանը կիպի՛ուզում ը ալիյէ բիհէլէրինտէ թանխիլ կէօրմիւչ միւնթէհիսինի ի 'իլմ վէ ֆէնն տէյիլ տիր։ Անլերին իչինտէ նէ իսթէհիյինի, նէ րէյէ կիթաիյինի, նէ տէհիյինի պիլմէյինէր — հէր մէմլէքէթտէ օլըրը կիպի — չօգ վար տըր։ Էկէր պու պիվուդուֆ թաղըմ թարաֆընտան ասայիչէ վէ զայրըն հուզուգ ը մէտէնիյէսինէ մուվաֆըգ պիւմմէյէճէք ուֆագ պիր հարէքէթ զուհուր էլղէյճէք օլուրսա, իչինտէն դան ազլամագտա պուլունմուշ օլան ամալ վէ մէնաֆի՛ ի էճնէպիյէ թարաֆտարա-նընա մուա՛ահիզէ իչիւն, ի՛թիրազ իչիւն, միւտտիխէլ իչիւն թամմ պիր վէսիլէ վերմիչ օլուրըզ։» «Անըն իչիւն վաթանընը սէվիյն, հուրրիյէթէ փէրէսթիչ էտէն հէր համիյէթքէտտ, 'Օսմանլըլարըն հարէքէթ վէ թէհավվիւլաթ ը իճթիմա՛իյէլէրինի չա՛իլէ ի ի՛թիրազատան մասաուն պրագըլմալը տըր։»

Սապահ. «Իչմէ պու հուզուգ ը հուրրիյէթէ թէմամըյլէ սահիպ օլան պիր գալէմիլ հաղը հաղմագ սուրէթինի հիսս էտիյօրըզ։ Տիւն իլէ պու կիւն աբասընտա հայաթ ը իճթիմա՛իյէմիզին օղրատըզը թէհավվիւլ ի 'ազիմ պիզի պիր ան իչէրիսինտէ հէր տիւրլիւ մազհարիյէթ ի ինսանիյէտէն իսթիֆատէյէ միւտտա՛իտ պիր զէմինի սէրպէսթիյէ սէվզ էտիյօր։» «Էվվէլքի թէհաչիլէրին զիհնատէ հասըլ էթմէյէ զուլմէթ ի չէքք ու թէրէֆտիւտ հավաչ հավաչ տաղըլտըգճա, ինսան մահիթ ի մէվճուտիյէթինի այընըլատան նուբ ը հուրրիյէթի կէօրմէյէ պաչլար։ Ինգիլիյէլերի տիւչինիւբ. իւչ կիւն էվվէլ իսթիբէի համիյէթտէն պաչգա հէր հէրէ սօղուլան իտտիհատ իւհլար կիպի 'ա՛իլէ հուվվալարընտա գաատար կիթքէն, էօնտէ, արզատա տօլայչան, մահզուզաթ ը պէյթիյէյի գարըչըրըտան պու մախլուգաթ ը մահուֆէչինին արթըգ նէ իչէրի գալտըղընը թէֆէքքիւրէ մէճպուր օլուր, վիճտանընտա նէֆրէթէնկիզ պիր հիսս ի թէրահիւմ տուչար։» «Միլլէթ մէճլիսիմիզի քիւչտա էտէրէք, վաթանըն իտտայր վէ սա՛տաէթինի հէյ՛էթ ի մէպ՛ուսանըն վիճտանը համիյէթինէ թէսլիմէ գաատար ի՛թիտալ կէօսթէրէլիմ. էճնէպիլէրէ 'Օսմանլըլար տաայիչի պօզտուլար տէհիրմէյէլիմ։» Շէյխ իւլ իսլամ հազրէթլէրինին տա՛իրէ ի մէչիխէթվէհինահիյէ կիտէն իսլահհատա իրտա էլղէսիյի քէլամլարտան մուդթէպէս տիր։

Սապահ. «Շուրատտա թէճէմմիւ' էտէն Միւսլիւման, Իբրահիյան վէ Միւսէվի պիզ ճիւմլէ թէպա՛անընն հուզուգ վէ հիւրրիյէթլէրինին քաֆիլ վէ մուհաֆըզը Զաթ ը Շահանէյէրի տիր։ Իչինիզտէն պիրինի մա՛զալլահ պու պապտէ վէզ քիւչիւք պիր չիւպհէ իւլէ պիր թարիխ ի նաբէվայա սահաճազ օլտա հէյ՛էթ ի Օսմանիյէնին չու սըրտտա պիւթիւն ճիհանտա կէօսթէրտիյի մէքտուրի՞ վէ մուհասէնէ մուխալիֆ պիր հարաքէթէ պուլունմըշ օլուր։ 'Ալէմ 'պիլիմ հիւանի սիւլիւքիւմիւզէ նազար ը թադիր իլէ պաղըյօր։ Պիզտէն թէրագգը փէրվէրլիքտէն պաչգա պիր չէյ ինթիզար էթմէյօր։ Պիր պիրլէրինի գարտաչ կիպի սէվմէք, մէնֆա՛աթը հէքտաիկէրէ խըսամէթ էյլէմէք, փատիչահընմըզը սէվմէք, ամալ ը սէնիյէլէրինէ մուվաֆըգ հուտուլ ը թէրագգըյտա չալըչմագ պիպիմ իչիւն չէրէֆ տիր։

Սայէի չահանէտէ հէր քես նա՛իլի միւտտավաթ վէ հուրրիյէթ օլտու։ Արթըգ սաֆվէթ ի գալտ վէ սէլամէթ ի վիճտան իւլէ սէլմ վէ սիւքիւնէ տէվամ իւլէ իճրա՛աթ ը հիւքիւմէթէ ինթիզարտան պաչգա ևափամազ պիր չէյ գալմայօր։ Էչհիւլ համա խալղըմըզ տա՛իմա 'ազ ը սէլիմ միւգթէզասընա թէվֆիգի հարէքէթի էյլէմէյէ պըզչմըզ օլտըղլարընտան, պուհտան սօնրա տա քէնտիլէրինտէն հարէքատ ը մէմտուհ վէ ամալ ը Փատիչահիյէ մուվաֆըգ

մէսաի՛ ի մադպուլէաէն պաչդա պիր չէյ մէչհուա օլմայաճաղընտա իւմն ու ի՛թիմատ պէր քէմալ տըր։

Բիւլղարիա. «32 սէնէ մուգաատէմ Թիւրքիատա Գանուն ը էսասի թէ՞սիս էտիլտիյի կիպլ Սահանըն պիլճիւմլէ մէմլէքէթլերի տաիր գանուն ը էսասիլէրինէ մալիք օլտուղար։ Ձաիճնիա Միքատս հազրէթլերինին թէ՞սիս էյլէտիյի գանուն ը էսասի տա՛իրէսինատ թարադդը էյլէտի։ Ախիրէն Ռուսիատա մէճլիսի ՛ումումի թէսիս օլունտու։ «Տուման» նամըյլէ, վէ իքի տէֆ՛ա ուճ տէրէճէ թէչքիլաթատան ՛իպտարէթ օլտըղը հալտէ, պու տէֆ՛ա միւ՛թէտիլ պիր էքսէրիյէթ ի արա իլէ մէմլէքէթէ մուֆիտ իստէմաթատա պուլունտու։ Իրան տատի Մէճլիս նամըյլէ մէպ՛ուսան մէճլիսինէ մալիք օլտու, վէ անըն իֆրաթլարը հիւքիւմէթ իլէ էնթիլաֆաթ հասըլ էյլէտիլէր, վէ օլ մէճլիս տաղրըլտը իսկ տէ, գանուն ը էսասիյի պէրթարաֆ էյլէմէտի, վէ հազընտա էէնի մէճլիսին մէպ՛ուսլարընըն ընթիխապը իչուն էմր վէրիլէճէք տիր։ Տէվլէթ ի ՛Ալիյէնին թէպա՛ալարը Ռուսիա քէօյլիւլէրինատէն դիյատէ թարադդը էմմիչ, վէ իրանըլարատան զիյատէ գանունը մուհաֆազա էտէն օլուսլ՝ չիւպհէսիզ բիզա ի չահանէյէ մութաալըդ օլարակ գանունըն չըզտըղը հիւրրիյէթ տա՛իրէսինատ ՛Օսմանըը Գանուն ը էսասիսինին նաֆի՛ ահքատմընը իճրա էտէճէքլէր, վէ պէօյլէճէ ՛ամալ ը չահանէյէ կէօրէ պու կիւզէլ մէմլէքէթին թէրաքը վէ րէֆահ՛ը հալընա խըտմէթ էտէճէքլէր տիր։»

Սերբհանիա. «Էրմէնի դավմը ՛ասրլարճա միւսաէթատէն պէրու զիր ի ճէնահը տէվլէթ ի ՛Օսմանիէյէտ Թիւրք վաթանտաչլարը իլէ ուխուվվէթին դավի բապըթալարը իլէ մէրպութ օլարակ քէմալ ը իթթիֆագլէ կաչամըչ տըր։ Էրմէնի միլլէթի ՛ասրլարատան պէրու թախթ ը ՛ալիսախթ ը ՛Օսմանիյէ իճա ի խըտմէթ էյլէմիչ տիր։ Մէմլէքէթին մուհաբէպէտ պուլունտըղը էնհատէ վէ պուհրանլը անվալինատ քէնտի հայաթ վէ մալընը օ ուղուրա զօմուչ տըր։ Թիւրք ՛ասքէրլէր Էրմէնի ճէմ՛ատ Թը Թարաֆընատան հէր նէվ՛ ասար ը միւսաճիրվէրվէրիյէ վէ սուհուլէթէ նա՛իլ օլմուչլար տըր։ Վէ Էրմէնի գատընլարը պիւէ զօնչուլըղըն էն ֆէտաքէարանէ իստմէթլէրինի Թիւրք ՛ա՛իլէլէրինէ իճա էյլէմիչլէր տիր։ Էրմէնի միլլէթի Տէվլէթի ՛Ալիյէնին թէպա՛ա ի ատաըգասը սըֆէթիյլէ քէնտինին օ գատար ֆէտաքէարլըղընա մուգապիլ նէ մէ՞մուլ էտիյօր։ ՎԻՃՏԱՆ ՍԼՊՊԻՍԹԼԻՅԻ, ՀՈՒԴՈՒԿ ՄԻԻՍԱՎԱՒԱԲԸ վէ ՃԱՆ, ՄԱԼ ՎԸ ԸՐԶ ԷՄՆԻՅԷԹԻ։ Վէ պու կիւն իչպու ամալը իդնա՛ էթմէք իչիւն Զաթ ը Շահանէ 32 սէնէ էվվէլ իհտան պու-

յուրմըչ օլաըզը Գանուն ը էսասինին ահքատմընը թէ՞սիս ու իպզա էտէր։ Ցուլիսին 11նճի կիւնիւնիւ թարիխտէ մէչհուա պիր կիւն մագամընտա թուրմաղա հագդըմըզ հո՞դ մը տըր։»

Թայզ. Սուլթանըն թահթը էայր տու՛ալարը արասընտա Թիւրքիանըն ատիանագը պիր Գանուն ը էսասիյէ մալիք օլմասը օ գատար մէմուլին զայրի պիր չէյ տիր քի թամաչակեանըն պէլլի հիսսի պիզ զարուր հայրէթ տիր։ Բեաղըտ իւղէրինատէքի գանունը էսասի սատէ պիր չէյ տիր։ լաքին անըն թահթպիդինէ թէչէպպիւս էտիլտիքտէ միւչքիլաթ պաչլար։ Իրան ճաը թէճրիպէլէրլէ անլատը քի գանունը էսասի իմթիյաղլարը չարդտա պա՛ղէն վէք չիրքին միւչքիլաթլա մուհաթ տըր։ Եվվէլա Շահ իլէ փարլամէնթօնըն միւնասէպէթի վէք ատօթանէ իսկ իսկ տէ, պիր գաչ այ կէչմէզէն Շահ փարլամէնթօ պինասընը թօփա թուրթտու։ Պիզ պու էէնի թէչէպպիւս չէչմ ի իչթիրաքլէ անըն միւհթէմիլ նէթիճէլէրինէ պա՛ղը տէրէճէ գօրգուլար իլէ պաղըյօրըզ։ Եինէ տէ տէրհաթը էթմէլի իզ քի պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր Թիւրքիա հուրր միւէսսէսէլէրինին վէ հուրր մաթպա՛աթըն պէրքէթլերինի գապուլ էթմէյէ կէրի վէ նիապէթէն միւնֆէրիտ օլան Իրանատան տահա էյի միւսթա՛իտ տիր։ Վէ պունա պիզի թէ՛մին էտէն խուսուս սաթատան պիրի կէնճ Թիւրք հարաքէթին բէ՛խլերինին նիզամը վէ միւ՛թէմիլ մէպէյի տիր։ Անլէր քէնտի թէպպուլէրլերինի էփէյի հիւնէր վէ մա՛րիֆէթ իլէ մէվզը՛ի իճրայա գօյտուղար։ Պու հարէքէթին պէլլի պիր սըֆէթ ի մահատուսէսի՝ բէ՛խլերին իսեան էթմիչ օլան խրիսթիյանլարա գարշը Թուրտուղլարը ատօթանէ մէվզը՛ տըր։ Անլերին հէր մէղհէպ վէ հէր գավմատան օլան էֆրատատան միւթթէֆիգէն իչլէմէլէրինի թալէպ էթտիլէր իսկ, պու մէպէլէքլերի եէնի Գանուն ը էսասինին բուհընա քատմիլէն միւթապէդ իսկ, զիրա Գանունը էսասինին Սուլթանըն պիլճիւմլէ թէպա՛ատնա միւսաւի հուգուգ իհտան էթտիյի մա՛լիւմ տիր։ Նկէր պաչլըճա մագսէտինէ նա՛իլ օլմուչ օլան կէնճ Թիւրք հարաքէթի միւնէվվէր վէ միւ՛թէտիլ իսաթ իւղէրինատ իլերի սիւրիւլիւր իսկ, Թիւրքիանըն թէճհատիւտինին մէվզը՛ ի իճրայա գօմագ էմրինատ պէլլի պիր իչ կէօրմիչ օլուր։ Պու սըրատա չունու տա ի՛լավէ էտէլիմ քի, Թիւրքիանըն հուտուդունտա պուլունան տէվլէթլէրէրին իւղէրինէ խուսուսի մէա՞ուլիյէթլէր թէրէթթիպ էտէր։ Սուլթանըն մէմալիքինին հէր հանկը պիր գըսմընտա ևէնի չունչիչլէր հուսուլա կէթիրմէք նիյէթիյլէ չու ևէնի անվալատան իսթիճապաէ էթմէք իսթէյէն օլուրսա։

մուխլագա էվրօփանըն պագըսընըն Թագպիհինէ մա'րուզ օլաճագ սըր։ Նու սիւրնան նօղիասը-ա Թիւրքիա քէնտիսինին Թէճամի իչիւն չապա-լար իքէն, էմրաֆընտա պուլունանկարտան հիչ պիրի էնթրիգալար, ևա միւտախէլէլեր իւէ անըն իչինէ գարըշմամալը սըր։ Վէ լաքին իհթիմալ քի պու Գանուն ը Էսասի հարաքէթի խարիճտէն գիյատէ տախիլտէն Թէհլիքէյէ մա'րուզ օլապիլիր։ Կենճ Թիւրքլէր հեյէճանտան իճրա'աթա կեչտիք-լերինտէ, պիլա չիւպհէ նիչէ չուգուրլարա Թէճա-միք էտէճէքլէր. պէնքի ատ անլէրին պա'զըսընը քէնտի էլէրի իւէ գազմըշ օլաճագլար։»

ՅՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրէա'ապէնթ Նէ-մայէլէր. Գանուն ը Էսասինին նէչը ու իւ'լանը միւնասէպէթիյլէ վայիթախթը սալթանաթը սէնիյէնին հէր Թարաֆընտա Թաս-վիր ու Թա'րիֆի նագապիլ վէ նամխիմէնահի պիր չէվգ ու մէսէրրէթ հասըլ օլմուշ սըր։ Պէօյիւք, քիւչիւք, գասըն, էրքէք, չօլուգ չօճուգ հէր քէս եէր եէր գահիր օլան ասար ը մէհճէթ ու սիւրուրա իհթիրաք էտիյօր իտի։ Պուրաճընգտա զուհուր էտէն վազը'ալէրի կիւնէլերի սըրասընդյէ մուխթասարէն պիքր էտէրիզ. չէօյլէ քի ձէ-մա էրնէոէ կէ-նէ- Գա-նուն ը Էսասինին Թէմամը նէչը օլունմըշ օլուպ, օ կիւն պիհնէրճէ էհալի իւղհար ը Թէչէքքիւր իչիւն Պապը Սվիյէ կիտիպ, մագամը սատարէթ'ուզմայա պիր 'արըզէ ի չիւքրանիյէ Թագտիմ էյլէմիչլեր, վէ Սասր Ս'զամ հազրէթլերի պու մագսէտչէ Պապ ը 'Սվիյէ կէչէնլերի ԹալԹիֆէն սա'իրէ ի ճէհիլէսի գա-փուսընա գատար իւէրիւէյէրէք, «Մէճպուլ վէ մէհ-մուլ օլսըզընըզ հիսս ի 'ուպուտիյէթ վէ սատա-գաթը փաաիչահընմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլերինէ 'արզ էտէճէյիմ. մուճիպ ի մահգուհիյէթ ի չահին-չահիլերի օլաճաղընա չիւպհէ օլմատըզընտան, չիմ-միտէն սիղէ Թէպղիր ի քէյֆիյէթ էտէրիմ,» քէհլի-մաթընը իրատ էթմիչ տիր։ Քէպալիք օ կիւն մէզ-քիւր խալդ խարիճիյէ նագարէթինի, մէքթէպ ի հուդուգը, 'ատլիյէ, գազըթիյէ, մէ'արիֆ, հարպիյէ, պապ ը վալայ ը մէչիխէթիսինահի, Մալիյէ նագա-րէթի վէ Պէյօղլու մուխթասարրըֆլըզընը տախի զի-յարէթ էյլէմիչ տիր։ Օ կիւն խաֆիյէ Թախսխաս-Թընըն իւղա էտիլմիչ օլըզը իւ'լան էտիլմիչ տիր։ Ինչու չէվգ ու չէթարէթ էսէրլէրինին իւղհարը Փալըր կէ-նէ- տէրէճէ ի գայէյէ վարմըշ սըր։ Օ կիւն Թէպա'ա ի Շահանէտէն պինէրճէ խալդ էլէրինտէ բէնկհարէնկ 'Օսմանը պայրաղլարը օլըզը հալտէ, Թազըմ Թազըմ Իսթանպօլըն մուխթէլիֆ մահալլէ-լէրինի, «Փատիչահըմ չօգ եաչա», նիհասընը բէֆ' էտէրէք կէզիպ տօլաշմըշլար, վէ եինէ սըրասընդյէ Պապ ը 'Սվիյէ, հարպիյէ նագարէթինի, էրմէնի, Բում Փաթրիգխանէլէրի իւէ էկզարգխանէյի տախի գիյարէթ էթմիշլեր սիր։ Օ կիւն կիւնտիւզիւն եըլտըզ սէրայը էօնիւնտէ Թօփխանմըշ օլան խալդա Թարաֆ ը էչրէֆ ի Փատիչահտէն կէօնտէրիլէն Ֆա՞իգ փաչա չու սէօզլէրի սէօյլէմիչ. «Էֆէնտի-լէր, խաճէլեր, պէյլեր, աղալար. Շէվգէթմէ՞ալ Էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին ճիւմլէնիզէ սէլամընը Թէպլիղ մէ՞մուր պուլունըլմամ։ Էֆէնտիմիզ պու հիսսիյաթընընզտան տօլայը ֆէվգէլ'ատէ մէնիուն վէ միւթէչէքքիր օլտուղար. կիւղել կիւղել կէչի-նիպ իչինիզէ մէչղուլ օլունուզ։» Օ կիւն ադչամը ա՛աթ 4 րատէլերինտէ Ջաթ ը Շահանէ վինճէրէյի աչըզ, աչաղըտա պէքլէյէն Թէպա'ա ի սատըդասընա խիթապէն «Էվլատլարըմ, էմին օլունուզ. սիղին ա՛ատէֆինիզ իչիւն հէր նէ լազըմ իսէ իֆադան-ատն կէրի տուրմայաճաղըմ. պուննատն սօնրա իս-Թիդպալընըզ Թէ՞մին էտիլմիչ տիր. սիղինէզ պիր-լիքաէ չալըչաճաղըմ։ Հիւրրիյէթինինիզէ գարատաչճա եաչայընը։ Կէօսթէրտիյինիզ սատագաթ վէ չիւք-րանատն մէնիուն օլտուճ։ Եէրլէրինիզէ կիտին, իս-Թիրահաթ էտին,» մէ՞մլընատա իսղալ ը իւմիֆաթ պուլունըմըշլար։ Փալըր էրնէոէ կէ-նէ- նիհամյիչլերէ էհնէ տեվամ էտիլմիչ, 'ափվ ը 'ումումի իւ'լան էտիլմիչ, վէ մէպ'ուսան մէճլիսինին քիւչատը Նու-յեմբեր իսպհիտասընտա իճրա էտիլեճէյի իւ'լան էտիլմիչ տիր։ 'Ափվ ը 'ումումի լուԹֆընտան էֆ'ալ վէ հարաքեաթը զայը ի մէրզիյէլերի ճինէթիյէ մուճիպ ի ինթիպահ օլմադ իւզրէ, պիրէր իսրամէթ-ատ իսթիհսատամ էտիլմէք զայաբյէ վէ եա իդա-մէթէ մէ՞մուրիյէթ սուրէթիյէ Թաչրիյա իւ'զամ վէ Թէպ'իա էտիլմիչ վէ հալսօա էֆ'ալ ը ճինախէյէ Թէզամմինին էթմէքսիզինին պա'զը հարաքեաթ ը զայ-րի մէրզիյէլերի սէպէպիյէ մէվգուֆ պուլունմըշ վէ եա պիվանը հարպլարճա մահքիւմ էտիլմիչ պինճիւմէ էչխասըն հիսսէմէնտի 'ինայէթ օլաճագ-լարը Թապի'ի պուլունմըշ օլուպ, իչպու էմր ու ֆէրմանը հիւմայուն մէմալիք ի Շահանինին հէր Թարաֆընտա պա Թէլէկրաֆ Թէպլիղ էտիլմիչ տիր։ Սաւը կէ-նէ- նէչը օլունան դարարնամէլէրտէն պի-րիսինտէ մէպ'ուսան մէճլիսի Նոյեմբերին իսպ-Թիտասընտա իճրամա' էտէճէյինտէն, լազըմ կէլէն ինթիխապաթը իքմալընա տախիլիյէ նագարէթի մէ՞մուր օլմուշ սըր։ Եէվմ ի մէզքիւրտէ հապսխա-

նէ ի 'ուսումնասէր պուլուհան միւֆրիմին ի սկյա-
սկյհնին թախսլիյէ ի սէպիլլերի իֆրա էտիլմիշ տիր։
Պուհնլարտան 13իւ Իսլամ, 40ը էրմէնի վէ 5ի Ռում
տըր։ Ո կիւն տա՛րէ ի մէչիկսէթիւհնահիյի տօ-
տաւրմըշ օլան պինկէրճէ Թէպա՛ա ի Շահանէ պիր
դաչ տա՛ռի պէքլէտիքտէն ասնրա, չէկիս իւլ Իսլամ
էֆ. մահէյն ի հիւմայունտան կէլէրէք, անկէրէ խի-
թապէն «Պէն Փատիշահրմըզա, 'Մինհնէթտար ը էլ-
թաֆ ը հիւմայհնլարը պուլուհան Թէպա՛ա ի տա-
տըզալէրի իհնան ը Շահանէկէրինին փայտար վէ միւ-
"էպպէտ օլառաղընա միւպարէք լիտան ը միւլուքհա-
հնէկէրհնտէն Թէ՛մինթ օլառագ պիր քէվմէ տուս-
տաւրընա իհնթիզար էտիյօրլար,» ատէվիյմատ, ճէ-
վապէն, «Պիզ ճիւլուս ը հիւմայունըմըզտա հառթա
'Օսմանըը գավմընըն գապիլիյէթ ի սկյասկյէսիյէ Թէ-
վազուգ էտէմէյճէհնինի լոպէր վէրէհնէր օլորը
հալաէ՛տէ, Գանուն ը էսասիյի Թէպա՛ամըզա վէրմիշ
իտիք։ Ասնրատան պա՛զը իլճա՛առ ը զարուրիյէ կէօ-
րիւմէսի իլէ Գանուն ը էսասիյի իլղա ատյիլ, մուվազ-
զաթէն իֆրա ի ահքտամընը Թէ՛իիր էյլէմիշ իտիք։
Շիմաի իսալզըմըզտա կէօրիւլէն քէմալ ը գապիլիյէթ
անըն հէնիտէն մէվզը՛ ի իֆրայա վազ՛ը իչիւն մէտար ը
Թէչվիզ օլաու։ Մադէտա ի չահանէմիզ սուհնուգ ը
Թէպա՛ամըզըն նա՛իլ ի սա՛ատէթի քհամիլէ օլմա-
լարընա միւհնասըը տըր։ Անկէր պու գանունըն
վայտար վէ միւ"էպպէտ, վէ քհնաիլէրինէ զաման ը
րէգհատ օլմասընը իսԹէյօրլար իսէ, Գուրան ը 'ա-
զիմ իչ չան իւղէրինէ վազը՛ հէտ ի Թէքրիմ էթ-
միշ օլորըզմըզ հալաէ, պուհնուն զաման վէ միւ-
"էպպէտ վէ միւ"էյհէտ օլաճաղընը Թարաճ ը միւ-
լուքհանէմիզտէն քհնաիլէրինէ իգհատ, վէ ամալ ը
Շահանէմիզին ճիւմլէյի սա՛ատէթ վէ րէգհատէթ
վէ հագգ ու 'ատալէթ նուրընտան հիսէտտար էյլէ-
մէքտէն 'իալարէթ պուլուհանտըզընը Թէ՛մին էյլէմէյէ
սէնի մէ՛մուր էյլէրիմ՛ ատյիւ պուլյուրտու։» —Միլ-
քէն վէ իտարէթէն մաղարրաթը պէտիհի օլան խա-
գիկէլէրին իլղասընա պիլ իսթիղան իրատ ի սէնիյէ
չէրէգհատտը օլմուշ տըր։ —Թօփհանէ ի 'ամիրէ միւ-
չիրի վէ 'ուսումա մէքհաթիլ ի Շահանէ նազըրը Զէքի
փաշանըն լինֆիտալը վուգու՛ պուլատուղընտան, Հէ-
րինէ Թօփճու Ռնճի ֆէրիվի Բիլա փաշա հազրէթ-
լէրի պա իրատ՛ի սէնիյէի հազրէթ ի Փատիշահի
Թա՛հէին պուլյուրըմըշ օլորըը ի՛լան օլունուր։ —
Մէ՛արիֆ նազըրը Հաչիմ փաշանըն իսթի՛ֆատընա
մէպնի, Պազ ը 'Ալի հուգուգ միւչավիրի Հազդը
պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին՝ մէզքիւր նազարէթէ
պա իրատ ի սէնիյէ Թա՛հէին պուլյուրըմըշ օլորըը
ի՛լան օլունուր։ —Զազթիյէ նազարէթի էտիրնէ
վալիսի Զիվէր պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ Թէվճիհ պուլ-
յուրըմըշ տըր։ —Օրման վէ Մէ՛աշին նազըրը Սէ-
լիմ Մէլհամէ փաշանըն նազարէթտէն 'ազըճա պիլ
իսթիղան իրատ ի սէնիյէ սատըր օլմուշ տըր։ —
Եէհուտի խահամ պաշը դայմագամը Մօիզ Լէվի
էֆ. Եէհուտիլէր Թարաքընտան 'ազա էտիլմիշ տիր։
—Էրմէնիլէրտէն Թաչրայա վէ մէմալիք ի էճնէպի-
յէյէ կիտէճէք օլանլար իչիւն 15 սէնէ մուգատտէմ
Թէչքիլ օլունան գոմհսիօն ը մուհսուսըն պագտաը-
նա լիւգում կէօրիւլմէյէրէք լազվ էտիլմիշ, վէ Թաչրա
իլէ մէմալիք ի էճնէպիյէյէ կիտէճէք օլանլար պուհնտան
ասնրա մէրճի՛ինէ միւրաճա՛աթլէ սէրպէսթճէ եօլ
Թէգքէրէսի իլէ փատատիօրթլարընը ալաճաղլար տըր։
—Պին պաչը Նիյաղի պէյէ միւղէյհէն պիր գըլըճ հնտա
էթմէք իւզրէ, զապթիէտն վէ 'ատաքիր ի չահանէ Թա-
րաքընտան ադչէ ճէմ՛ինէ Թէչէպպիւս օլունտաուղը-
նը Լէվէնթ Հէրչէ զաղէթտասը հազրյօր։ Մէղքիւր
գըլըճ միւճէվհէրտաթլա միւղէյհէն օլաճադ, վէ 20
պին լիրա գըյմէթի պուլուհնտաճադ տըր։ — Լէվէնթ
Հէրչէրըն հազարզընա նազարէն, միւչիր Ֆուտա
վաչա չարչհնպահ կիւհնիւ Տէր ի սա՛ատէթէ կէլ-
միշ տիր։ — Ինկիլիթերրանըն Տէր ի սա՛ատէթ սէ-
ֆարէթինէ Թա՛հէին օլունան Սըր Ճօրճ Լավթըր
ճէհնապէյերի՝ Փէհնճէհնպահ կիւհնիւ Օրման էֆէնտիյէ
Թրհնհնյէ չէհրիմիզէ միւվասէլէթ էյլէմիշլէր տիր։
Սէֆիր ի միւչարիւէյհ հադդընտան մէրասիմ ի ին-
Թիրամիյէ վէ իսթիղպալիյէ իֆա էթմէք իւզրէ,
մէճլիս ի քէպիր ի մէարիֆ ա՛զասընտան Սա՛իա վէ
Հիքմէթ վէ Նպալիա Զիյա պէյլէր իլէ Էմր Ուլլահ
էֆ. վէ Մահմուտ Սաադ վէ Հիւսէյհն Ճահիա վէ
Ռէմալ պէյլէրտէն միւրեքքէպ պիր հէյ՛էթ ի իս-
Թիղպալիյէ 3 գըմ՛ա բայաթ ը 'Օսմանիյի համիլ
միւսԹաղպիհնէն ի սա՛իրէ իլէ պէրատըր իսաթի
քհնաղընտա ախզ ը մէվզը՛ էյլէմիշլէր տիր։ Թը-
րէն միւվասէլէթէլէ, Սըր Լավթըր ճէհնապէյե-
րի վակօնատան էնէր էնմէզ, պիւթհնն հուզուր
պիր ալզըշ իճրա էյլէտիքլէրի կիպի, միւմանիյէ
Էմր Ուլլահ էֆ. տախի պիր նուԹդ իրատ էյլէմիշ,
վէ միւԹ՛ազըպէն պիր քէրրէ տահա ալզըշ վու-
գու՛ պուլմուշ տըր։ Սըր Լավթըր ճէհնապէյերի իղ-
հար օլունան ասար ը իհնթիրամիյէտէն ֆէվղէլ՛ատէ
մէհնուն օլարագ, պիր գաչ քէրրէ պէյտան ը Թէ-
չէքքիւր էթմիշ, վէ միւսԹաղպիհնիյնին էլէրինի
սըգմըշ տըր։ Սէֆիր ի միւչարիւէյհ հազրէթլէրի
վակօնատան սԹասիօն խարճհնին կիտհնճէյէ գատար
հէյ՛էթ ի իսթիղպալիյէ քհնաիսինէ րէգհատ էթմիշ
օլորը կիպի, արագա իլէ Սիրքէճի իսքէնճհնտէ
մուշ վափօրլարընա կիտհնճէյէ գարարատա լազըմ ի
իհնթիրամ իֆա օլունմուշ տըր։ Թէչրիֆաթի ի
խարճհնյէ Հայրէտտին պէյ Խարճհնյէ նազարէթի,

թէրճիւմանը Սա՛հէտտին պէյ սթասիօնատա իֆա ի րէսմի խօչամէտի էթտիքտէն սօնրա 'ավտէթ էյլէ- միշլէր տիր։ Մադամը սատարէթ ուղմա նամընա Ահմէտ Մուխթար պէյ Թարապիայա սէֆարէթ- խանէյէ կիտերէք բասիմէի խօչամէտիյի իֆա էյ- լէմիշ տիր։ Սէֆիրի մուշարիւէյհ հիւքիւմէթի մահքամա՛սը թարաֆընատան համիլ օլաբաղ ի՛թի- մատնամէնին պիր սուրէթինի փէնճէչէնպահ կիւնիւ խարիճիյէ նազըրը փաչա հազրէթլէրինէ թէվտի՛ էյլէմիշլէր տիր։ —Յուլիս 3ին ի՛թիխարէն չէհրի- միզ տահլիլնատէ գարթ փօսթալար կիպի գահա- լը մէքթուպարընն տահի գապուլ վէ թէհթիհի փօսթա վէ թէլէկրաֆ նազարէթինէ գարարլաչ- տրըլմըշ սըր։

Ի՛հ. ճէմ. փէնճէչէնպահ կիւնիւ Վահմ. Ազդա- պատ էֆէնտիներին տա՛վէթի իլէ իտարէ մէճլիսի, չէհրիմիզին Ինճիլի Րուհանի մէմուրլարը վէ իքի քիլիսէլէրին հոգաբարձուլարը պիր իճթիմա՛ 'ատա էտէրէք, Գանուն ը Էսասիյին Նէշրիյատըն նէշր ու թէ՛սիսի միւնտահէպէթիյէ իզահյատը 'էօմր ու 'աֆիյէթի ի Շէհրիյարիների էտ՛իյէ ի վահիլ իւլ է- տասընը հատ էյլէմիշլէր տիր։ Ա՛յնի կիւնատ Էսա- քիսիայը Շահանէյէ պիր 'արիղէի չիւքրանիյէ վէ 'ուս- պուտակէթքհարանէ 'արզ ու թաղտիմ էթմէքտիյէ դարար վէրիլմիշ տիր։ Վարչ. Ժողով Ազդապա- տարանա տա՛իր պա՛զը մուհիմմ մէս՛էլէլէր իւ- զերինէ միւթալա՛ա վէ միւզաքէրէ էթմէք ի- չիւն թէքբարէն կէչէճէք հաֆթանէրն Զարչէնպահ կիւնիւ իճթիմա՛ էթմէյէ դարար վէրիլ տազըտը։ —Մահը հալէն 24ինատ Իւսկիւտար ճէմա՛աթ մէքթէպլինէն սէնէվի ղիյնէթի Վէր. Աբտէն Շը- մաւոնեանըն րիյասէթի ալթընատա վէ Վահմ Ազ- դապատ էֆ. հաղըր օլաբաղը հալատ իճրա էտիլմիշ տիր։ Օգուննան բահօրթատան անկաչըլաբաղընա կէօրէ, պու սէնէ էրքէք վէ գըզ չակիրտէրլէրին 'ա- ատէտի 70է պալիղ օլմուշ տըր քի, կէչէն սէնէնլինա- քինին իքի միսլի տիր։ Մէքթէպլին պու սէնէյէ մահսուս մէտարիճի 8,000 զուրուշ օլուպ, պուս- նըն 1,200ի միսիօներլէրատէն, 300 զուրուշ գատարը քիլիսէնին թահատ հասըլաճընատան թէսվիյէ էտիլ- միշ վէ գուսուրը տահի չակիրտէրլէրին թէ՛սիյէ էթ- տիքլերի թէտրիս իւճրէթլէրինատէն հասըլ օլմուշ տըր։ —Պէչ սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիմ օլան Մար՛ալ չօպանը Վէր. Նազարէթի Հեղինեանըն սէպէպլի 'ափվ ը 'ումումինէն մէվզը' ի իճրայա գօնմասը տա- յէսինատ թահսիլիյէ էտիլմիշ տիր։ —Իզմիր մէրիա- սասը Տ.Եղիչէ Եպսկ. Դուրեան Փզ. էրթէսի ղաղէ- թամըզըն միւ՛էլիֆինի ղիյարէթի էտիպ արտարընատա իսօշ պիր միւտահապէթի ճէրէյան էթմիշ տիր։— Պրուսա քիլիսէսի էթթիհատը տրա իլէ Պատ. Ե- Շահիկեանը պիլա չարթ վա՛ըղըղա տաւէթի էթմիշ վէ միւտահիլիյէ տահի տաւէթի գապուլ էթմիշ տիր։

— Վէր. Փառնակ Իսքէնտէրեան Իզմիտ քիլիսէ- սինատէն Յուլիս 12ատ գաթ՛իյէն իսթի՛ֆա էյլէմիշ տիր. Իզմիտին Դուս. Ժողովը Յուլիս 23-24ատ թէճէմմիւ էյլէյէրէք, մէղքիւր իսթի՛ֆայը գապուլ էյլէտի։ Մէղքիւր հէյ՛էթ միւտահիլէյհի 1909 փե- տրվարատաքի ին՛իղտաճնատէք Իզմիտ սանճաղընա միւպէյյիր (Սուհտարանիչ) տա՛վէթի էյլէտի։ Վէր. Փ. Իսքէնտէրեան հէր հանկը քիլիսէտէն տա՛վէթ գապուլ էտէպիլմէքտիյէ սէրպէսթի պրագըլմըշ սըր։

Էքս. ճէմ. Թիֆլիսատ 30 տ՛զատան միւրէքքէպ պիր գոմիսիօն թէշքիլ էտիլմիշ տիր։ Պու գոմի- սիօն կաթողիկոս նամզէտլէրինի թէտրիպ ու մու- 'այէնէյէ մէ՛մուր օլուպ, անդն նազար ը միդհաթը պաչըճա եղիչէ Դուրեան իլէ Պարզևանց Սուքիաս եպիսկոպոսլարա ճէլպ էտիլմիշ տիր։ —Մըսըր բուհանի տա՛իրէ ի ինթիխապիչէսի կաթողիկոս ին- թիխապը իչիւն Միհաս Զերաղը մուրախատա սէչ- միշ տիր։ Մէ՛մուրիյէթ ի մէղքիւրէյի միւտահիլէյհ գապուլ էթմէյէճէք օլուր իսէ, անդն նէրինէ Ատաքիզ Պալահանեան կէօնտէրիլէճէք տիր։ —Մուխթէլիթ Մէճլիս սայքի 15 սէնէտէն պէրու վիւճուտը օր- թատան գազմըշ օլան Վասիլէյէլեր Գոմիսիօնընըր թէքրար թէշքիլէ դարար վէրմիշ տիր։ — Մէճլիսի բուհանի գարարընլէ չէհրիմիզին պիլ ճիւմլէ էրմ. քիլիսէսինին իչթիրաքընլէ Գանուն ը Էսասինին նէշր ու 'իլանընատան տօլայը փահրիդհանէ քիլի- սէսինատէ Փզ. կիւնիւ ֆիլգունի ի 'էօմր ի հաղրէթ ի Շէհրիյարի տա՛վահ ը խայրիյէսի հատ ու թէքբար էտիլճէք տիր։ —Փահրիդհանէ մէ՛մուրիյին Փզ. էրթէսի կիւնիւ փահրիդհանէտէ իղհարը չատի ու մէսէրրէթ էյլէմիշլէր տիր։ Պու միւնտահէպէթէ իւա- հիլէր օգունուպ թէմատի ի էյամը 'էօմրիւ հաղրէթի Շէհրիյարի էտ՛իյէ ի խայրիյէսի հատ ու թէքբար էտիլմիշ տիր։ — Սալը կիւնիւ պիր խայը Թիւրք կէնճէլեր Պալըգըտատա քհա՛լին էրմինի դապրիսթանընա վարըպ, 95 վէ 96 դըրդընպարընատա թէլէֆ օլանպա- րըն մէղարլարընը զիյարէթ էյլէմիշլէր, պիր վափատա չալըրատաղ, անլէրին իսթիրահաթը բուհարը ի- չիւն տու՛ապար էթտիրմիշլէր վէ անլէրին թօփրաղ- լարընը էօփէրէք միւֆթարադաթ էյլէմիշլէր տիր։ — Փահրիդ Օսմանեան Զարչէնպահ կիւնիւ իսթի՛ֆա էթտիրիլիպ, անլէրինէ Տ. Եղիչէ Եպս. Դուրեան Տէ- ղապահ թա՛ալին օլունմըշ սըր։

Յուլիս 17/30

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ. էահ միւպէտ. զիմտար.	լ. օ.	104	25		
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ.	176	50	
Ա. Գրէտիտ Ֆոնսիյէ Էժիպսիէն	»		283	50	
Բ. » » »	»		243	50	
Պանդ Նասիօնալ տը Կրէս	»		408		
Մէճիտիյէ ղրչ.	108		Դրըմից ղրչ.	50	
Մէճալիք »	101	20	Լիրա Ինկլիզ »	109	34
Կիւմիւշ ուֆգ.»	103		Կմշ. ինթ. Ճաը »	67	59
Նափոլէօն	87	16	Գա՛իմէ »	8	68

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Զէն. Հոկտ. 9ին Ամերիկա ծովանմասընէն գապուլը իչլուն ֆէվգէլ'ատէ թէտարիքեամի կէօրիւլմէքտէ ատր։ Տօնանմանէն հիւսնի գապուլը իչլուն 57,000 լիրա թախսիս էտիլմիչ ատր։ Մ. Ամերիկա Զինուն քէնտիսինէ մէտենուն օլտըղը 12,000,000 ոսլար (2,400,000 լիրա) թազմիմինտի ը հարպկէյէլ անա պաղըչլամըշ, վէ Զին քէնտինուն մինինէթտարլըղընը կէօսթէրմէք իւղրէ։ իչպու բէտմի գապուլը թէրթիպ էթմիչ ատր։ Զին քէնտինուն էն պէօյիւք իհթիյաճը թա'լիմ ու թէրպիկէ օլտըղընը հիսս էթմէքտէ օլտըղընատան, քէնտիսինէ թէրք ու հիպա էտիլմիչ օլան մէպլաղը մէգթիւրը Զին կէնճլէրինուն Ամերիկա ատր իւլ ֆիւնունէրընատա թա'լիմ ու թէրպիկէ էտիլմէկլէրինէ տարի էտիլմէքլիկէ գարար վէրմիչ ատր։ Բէզալիք պա էմրի իմփէրաթօրի Մուդաֆն վալիսի մէչհուր Թանկէաօկի՝ թազմինաթ ը հարպկէյէլ չիմտիկէ դատար թէ՚ակէյ էտիլմէմիչ օլան 2,400,000 լիրայը Զինէ թէրք ու հիպա էթմիչ օլմասընատան ոտլայը Մ. Ամերիկա բէ՚իս ի հիւքիւմէթինէ Զինուն թէչէքքիւրաթընը՝ արզ էթմէսի իչլուն Մ. Ամերիգայա կլիտճէք ատր։ —Ալմանիանուն Զինտէքի թէպա՚ա ի ՚Օսմանկէնուն հիմայէսինէ գալգընմասը, Զինուն նաղար ը տիդգաթընը իչպու հիմայէ մէս՚էլէսինէ ճէկպ էտէրէք Ալմանիանուն թէպլիղաթընա ճէվապ վէրմիչ ատր քի, Թիւրքիանուն պէյանաթընը Ալմանիա սէֆարէթի մարիֆէթիյլէ գապուլ էթմէյէ հազըր իսէ տէ, Զին իլէ պիր կէօնէ մու՚ահէտէսի պուլունմայան պիր տէվլէթին Զինտէքի թէպա՚ասը իզղրինտէ Ալմանիանուն հուգուգ ը հիմայէսինի թանըյամազ։

Իրան. Շահըն ՚ասքէրլէրի իլէ ՚ասը ՚ասքէրլէր արասընատա մուհարէպէ տէվամ էտիյօր։ Թէհրանատա Շահըն ՚ասքէրլէրի գալիպ կէօրինիւյօրլար իսէ տէ, Ազերպայիճան վիլայէթինտէ գահիրատ տիւշմէնլէրի գալիպ ատր։ Յուլիս 19 թարիխի պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, միլլիւէր պիր մուղաֆֆէրիյէթ նա՚իլ օլմուշլար վէ Միւճթէհիտ ֆիրար էթմիչ ատր։ Շահ թարաֆընատան կէօնտէրիլէն ՚ասաքիր ի իմտատիյէ քէմալ ը սիւր՚աթլէ թէպլիղէ կէօնտէրիլմէքտէ ատր։ Սաթա Խան՝ թէպլիղտէ Շահա մուխալիֆ օլան ֆիրղանըն բէ՚իսի օլուպ, Յուլիս 21տէ թէպա՚ասը լէլէ ՚ասաքիր ի չահիյէ պօմանատանը Բախիմ Խանա մաղլուպ օլմուշ ատր. Յուլիս 20տէ վուղուտ՚ պուլան պիր մուհարէպէ էօնտասընատա Բախիմ Խանըն մախսուսլարընատան պիրիսի թէլէֆ օլմուշ ատր։ Թէհրանատան կէօնտէրիլէն ՚ասքէրլէր վարա զբթլըղընատան ոտլայը տաղըլմազա մէճպուր օլմուշ ատր։ Իրան հէյ՚էթ ի վիւքէլասը կէնիտէն թէչէքքիւլ էտէրէք Միւշիր էս Սալթանա պաշ վէքիլ վէ տախիլիյէ նազըրը վէ Սլա էս Սալթանա խարիճիյէ նազըրը օլմուշ ատր։

Մ. Ա.Քէյէ. Մր. Բուղէվէյթին թէչվիգիյէ Ամերիգա հիւքիւմէթի՝ ախիրէն հավա սէֆինէլէրիյէ սէյր ու սէյահաթ ուսուլուշնատա վուղուտ՚ պուլմուշ օլան թէրադդիյաթատան իսթիֆատէ իչլուն հէր նէվ՚ սայ՚ ու զայրէթի իպզալ պուլյուբմազատա ատր։ Անգարիպ մուհիմմ թէճրիպէյէր իճրա էտէճէք ատր։ Պուհնըն իճրասընատա մէ՚մուր օլան զաթ՚ խըստէթի ՚ասքէրիյէնին իչպու չու՚պէսինտէ սարթ էտիլմէք իւղրէ 200,000 Ինկիլիզ լիրասը թախսիսաթ թալէպ էյլէմէք նիյէթինտէ ատր։ Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Տէմօգրաթ ֆըրգասը լու՚էսասը արասընատա նիֆաղ ու չիդագ վար ատր, զիրա անլէրտէն խայլըսը Տէմօգրաթ ֆըրգասընըն միւնտէրիճաթ ը միւֆրիթանէսինատէն խօչլանմայօրլար, վէ Մր. Հէրսթ քէնտիսինին օլ ֆըրգատատան այրըլմըշ օլտըղընը իլան էյլէմիչ ատր։ —Կէչէն հաֆթա Նիւ Եօրգ չէհիր էմինինատէն Կ. Ս. չիրքէթինին չօճուգ ա՚գալարը վասըթասըյլէ կէօնտէրիլէն խապէր Յուլիս 21տէ էթմիչմիչ վէ նէչր օլունան պէյանանամէյէ կէօրէ, 1,092 միլիք մէտաֆէ 114 սա՚աթ, 40 տագիգատա քէստիրիլմիչ ատր, ևա՚նի օրթա հիսապլէ սա՚լէր պիր միլի 6 տագիգա 9 սանիյէտէ գաթ՚ էյլէմիչլէր ատր։ Պիր թազըմ սա՚լէր հազմուր վէ ֆէնա հալլար, վէ պիր կէօլիս ևիւղէրէք կէչմէյէ մէճպուրիյէթ սէպէպիյլէ կէրի գալմըշլար ատր։ — Նիւ Եօրգտան խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Ամերիգա Եպիսկոպոսական քիլիսէսինին էն մէչհուր եպիսկոպոսլարընատան օլան Եպիսկոպոս Փօրթըր Յուլիս 21տէ վէֆաթ էթմիչ ատր։ Շիդգլօ իսթինաֆ մահքէմէսի Սընինոպոլ Օյլ Գըմֆէնի՚ալէյհինտէ հաքիմ Լէնտիսին վէրմիչ օլտըղը գարարը հաղգսըղ պուլարադ էնին պիր մուհաքէմէսինին իճրասընը էմր էթմիչ ատր։ Հաքիմ Լէնտիս մէղքիւր գումանանայը 5,848,000 Ինկ. Լիրասը ճէզա ի նագտ ի՚թասընա մահքիւմ էյլէմիչ իտի։ Հիւքմ սիւրէն գուվվէթլի պիր ֆիքրէ կէօրէ, ատ՚վա մահքէմէի ՚ալիյէյէ նէթիչտիյինտէ, մահքիւմի մէղքիւրէ իսթինաֆ մահքէմէսինին գարարընը թաստիգ էտէճէք ատր։

Գանագա. Գուվէրնէր 300իւնճի բէօ ի պէնէ ը ընի՚ա՚ա՚. Յուլիս 14տէ Լօրտ Բօպբրիճ՝ 1639ատ թէ՚սիս էտիլմիչ օլուպտա Մէչհուր Սըրահամ Օվալարը մուհարէպէսինտէն ատնըրա բահիպլէրին անա կէրեք Ինկլիզ կէրեք Յրանսըզ հարալըլարընը պիրա թէֆ-

բիդ գապուլ էթմիչ օլըգլարը Ուբսիլին Մանասթըրընը զկյարէթ էթմիչ տիր։ Էրթէսի կիւն Նիւ Հէմփշիր նամ Սմէրիգա զըրհլըսը միւվասէլէթ էտիպ, քեմալ ը չէվզլէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Իչլերինտէ Մօնթգալմ վէ Լէվիս Ֆրանսըզ 'ա՛իլէլերի ահֆատ ու էնսալը տախիլ օլարագ Գանատանըն հէր թարաֆընատան մէչհուր զկյարէթճիլեր իլէ 'ատքելեր վէ մէպ'ուսլար տախիլ ևէթիչմէքտէ իսիլէր։ Այնի կիւնտէ Լօրա Բօսլբրիգա իքրամին պիր պիյաճէթ չէքիլմիչ տիր։ Յուլիս 22ինճի սապահընատա Մ. Ամէրիգանըն բէ՛իս ի սանիսի Մր. Ֆէյրպէնքս վէ օ կիւն էօյլէտէն սոնրա Փրէնս տը Կալըն բաքիլ օլարը Ինօօդընէպըլ Ինկիլիզ զըրհլըսը լիմանա վասըլ օլմուշ տըր, վէ անըն միւվասէլէթի իւղերինէ, գալ'ալարատան թօփլար ամըլարագ միւշարիլէյհ իսթիգալ էտիլմիչ տիր։ Սրր Ուիլֆրէտ Լօրիէր Գանատա էհալիսի նամընա փրէնսէ բասմէ ի խօշամէկիյի իգա էթմիչ, վէ Փրէնս տախիլ զարիճի պիր նուէթգ իրսալյէ 'արզ ը թէչէքքիւր էյլէմիչ վէ Գուիպէքին թէ՛էսիսի իչինէ իչթիրաք էթմէքլիկ իմթիյազ ը 'ազիմինէ նա՛իլ օլմուշ իսիյինի պէյան էթմիչ տիր։ Տօգուզ զըրհլըլարըն թէնվիրտը ֆէվգ էլ'ատէ կիւզէլ իսի։ Յուլիս 23իւնճիւ կիւն Շամփլօն կիւնիւ օլուպ, պուննան 300 սէնէ էվվէլքի քիսվէթէրի կէյմիչ 16 պէօլիւքտէն միւրէքքէպ ալայ ոօգպզլարը տօլաչմըշ վէ նուէթգլար իրսա էտիլմիչ տիր։ Փրէնս ուզուն պիր նուէթգ իրսա էտէրէք, անոէ Մ. Ամէրիգայը վէ Ֆրանսայը իսասսէթէն մէտհ ու սէնա էյլէմիչ տիր։ Յուլիս 24 տէ փէք վարլագ 'ասքէրի կէչիտ իճրա էթմիչ վէ Փրէնս 'ասքէրլերի կէօզտէն կէչէրմիչ տիր։ Պուննան սոնրա իճրա օլունան բէսմ ու այլինլէր էտնասընատա Փրէնս հազրէթլերի պիւթիւն Ինկիլթէրրա մէմալիքինտէն կէօնտէրիլէն ի՛անէլերի վերէնլերին նամընա Աբրահամ Օ՛Վասընըն Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա արասընատաքի իթթիհատ վէ սուլհ 'ու սէլամէթին միւլև պիր նատիկարը մազամընատա հըզկզ օլունմասընա սարֆ օլունմագ իւզրէ, Գանատա վալիսինէ 90 պին Ինկիլիզ լիրասը թէսլիմ էյլէմիչ տիր։ Սագլամլայընը պիր զկյաֆէթ քէչիտ օլունմուշ տըր։

Ռուֆնա. Բուսիա մալիյէ նազարէթինին պէյանընընա, հիւքիւմէթ' չուրա ի իմփէրաթօրի իլէ Տումանընըն ևէնի զըրհլըլարըն ինչա՛սէրը իչլուն թասլէպ օլունան թախսիսաթ խուսուսընատա ի՛թթիլաֆ էթմէմէնլէրինին նազարը ի՛թթիյարա ալարագ, պիւսաճէնին թահրինի խուսուսի սրնատըքի նիզամը մախսուսը թէ՛քիա էտիպ, մէսաբիճի ի մուհասամէնէյհ սէֆա՛յինի ի հարպիյէ ինչա՛սէրը իչլուն թալէպ օլունան 208,983,339 բուպլիյի (20,798,334 լիրա) վէ պահրիյէ պաթարեազարըընըն ինչասը իչլուն թալէպ օլունան 7,627,843 բուպլիյի (262,784 լիրա) տախիլ 'ատա էթմէյէ զարար վէրմիչ տիր։ Պու թախսիսաթը չուրա ի իմփէրաթօրի թատոիդ էյլէմիչ իսի։

ՍԱ ՏՐ Ը Ա՛ՉԱՄ ՏԷՎԼԷԹԼՈՒ ՖԷԽԱՄԷԹԼՈՒ ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻ

ԽԱԹԹ Ը ՀԻՄԱՅՈՒՆԸՆ ՍՈՒՐԷԹԻ

Գանուն ը Էսասիյէ տա՛իր չերէֆսուտ ոսը է տէն Խաթթ ը Հիւմայուն ը 'ատալէթ մէշհուն ը Շահանէյին սուրէթ ը միւնիֆէսի տիր։

Վէզիր ը մե՛ալիսէմիրիմ.

Տէվլէթ ը 'Ալիյէմիզին պիր զէմանատան պէրու դուվվէթինէ 'արզ օլուն Թէսէննիյաթ զավզիլը խարիճիյէտէն զկյատէ տախիլէն իտարէ ի ռումուրտա Թարիհ ը միւսթագիմատէն ինհիրաֆ օլունմասընատան վէ Թէպա՛անըն հիւքիւմէթ ը մէթ պ'ուէլէրինատէն էմնիյէթլերինէ քէֆալէթ էտէճէք էսպապըն մոյիլը ինհիթաթ օլմասընատան նէշ'էթ էթմէքլէ վալիտ ի մաճիտիմ մերհում 'Ապտիւլ Մէճիտ Խան մուգաատէմ ի խալահաթ վէ ահգաատըը մուգաատէսէի ի՛լէր' ը չերիֆէ մուվաֆըգ օլարագ 'ուսումըն էմնիյէթ ը ճան վէ մալ վէ 'ըրզ վէ նամուսընը մու'լին օլմագ իւզրէ Թանզիմաթ խաթթընը ի՛լան էթմիշ իսի։ Իչթէ պու կիւնէ գատար տա՛իրե ի էմնիյէթտէ օլարագ եաշատըզմըզ վէ օ էմնիյէթէ խաթթնատէն պէրվէճհ ի սերպէսթի Թէ՛ատէր էտիլէն էֆքեար վէ արատըն սէմէրկսի օլմագ իւզրէ, պու կիւն իչպու Դանուն ը Իսասիյի վալ' ու ի՛լանա մուվաֆֆագըյէթիմիզ Թանզիմաթ ը մեզքիւրէնին տատը ը խայրիյէսի ճիւմէհսիռատէն օլմաղլա, մերհումը միւշարիլէյհին նամընը վէ մուվաֆֆագըյէթլերինի իշպու եէվմը մե՛ուտատա պիլէխասա իրսա, վէ քէնտիլերինի մուհեի ի տէվլէթ 'իանվա-

նըվյալ ետու էտերիմ։ Թանզիմաթըն ավան ը թէ՛էսիսի զէմանըմըզըն իսթի՛տատ վէ իլճաաթընա մուվաֆըզ օլսա իտի, շիմտի նէյը էթտիյիմիզ Գանունն ը կյասայ ահգեամընը մէրհուսմը միւշարիւէյհին օլ վագըթ թէ՛սիս վէ իճրա էթմիշ օլսճաղընա շիւպհէ գըլընմազ։ Կյաքին ձէնապ ը Հագգ միլլէթիմիզին թէտմամի ի սա՛ատէթի Հալինէ զամին օլսն պէյլե պիր նէթիճէ ի մէս՛ուտէյի 'ահտ ը սալթանաթընմըզա թա՛ալիգ էթմիշ օլտըղընտան, պու տէվլէթետէն տօլայը ձէնապ ը Հագգա 'ազիմ Համա վէ շիւքիւրլէր էտերիմ, վէ Տեվլէթ ը Աւիյէմիզին տՀվալը տախիւիյէսինճէ պիրթա՛վագը՛ օլան թէղայհիւրաթ վէ միւնասէպաթ ը խարիճյէսինճէ հուսուսլէ կէլէն թէվֆոսիւաթ ճիհէթիյլէ շէնքլ ը իտարէ ի հիւքիւմէթին քիֆայէթսիզլիյի պէտտՀէթ տէրճէսինէ վարտղընտան, վէ պիզիմ ադամ ի մէդտոսիտիզ միլգ ու միլլէթիմիզին սէրվէթ ը թապի՛յէ վէ գապիլիյէթ ը ֆըթրիյէսինտէն շիմտիյէ գատար Հագդըլա խսթիֆատէյ միւմանա՛աթ էտէն էտպապըն իզալէսիյլե, սընուֆ ը թէպա՛անըն թարիդ ի թէրագգըյաթտա միւթթէհհիտէն վէ միւթե՛ավինէն իլէրլէմէլէրի գազիյէի խայրիյէսին. տէն 'իպարէթ պուլուն տղընտան, պու մագսատ վիսուլ ի չիւն հիւքիւմէթձէ պիր գա՛իտէ ի սալիմ վէ մանթազամանին իթթիֆտազը իգթիդա էտիպ, պու տախի գուվվէ ի հիւքիւմէթին մէչրու՛ վէ մագպուլ օլան հուգուգընըն մուհաֆազասըյլա ղայը ը մէչրու՛ Հարաքեաթ, ետա՛նի ֆէրտ ը վահիտին վէ ետ ահքրաս ը գալիլէնին թէՀաքիմը միւթթէպիտանէսինտէն նէշ՛էթ էտէճէք խաթայաթ վէ սու՛ ի իսթի՛մալաթըն մէն՛ վէ մահվընա վէ հէյ՛էթիմիզի թէրքիպ էտէն ագվամը միւխթէլիֆէնին պիր, հէյ՛էթ ը իճթիմա՛իյէի մէտէնիէյէ լայըգ օլան հագգ վէ մէնֆա՛աթ քի, ճիւմլէսինին նէյմէթ ը հուբրիյէթ վէ տատալէթ վէ միւսաւաթտան պիլա իսթիհանա միւսթէֆիտ օլմալարը տըր։

Իշպու ֆէվ՛իտին թէ՛էմին վէ թագրիբինէ միւթէվագգիֆ օլուպ, պու ուսուլլէրին մայէհճատճ ու իլէյհի իսե, գավանիյն վէ մէսալիհ ը 'ումմէմիյէնին գա՛իտէ ի մէչրու՛է ի մէչվէրէթե վէ մէչրութիյէթե մէրպութիյէթի էմր ը սապիթ ը խայրի օլտըղընտան, պիր մէճիս ի 'ումմէմինին լիւղում ը թէչգիրլի 'իլան ը ճիւլուսըմդըղ տա՛իր օլան խաթիբըմըզտա պէյան գըլընմըշ իտի։ Օլ պապատ թանզիմի իգթիդա էտէն Գանուն ը Խասա միւթէհայիդան ը վիւղէրա վէ սուսուսը ը 'իւլէմա իլէ սա՛իր ըէճալ վէ մե՛մուրիյն ը տէվլէթ ը 'Աւիյէմիզտէն միւրէքքէպ թա՛յին էտիլէն պիր ճէմի՛էէթ ը մախսուսէտ պիմիւզաքէրէ թէրթիպ օլուննուպ, մէճլիս ը վիւքէլամըդտա տախի էթրաֆըլյալ թէտգիգ վէ թաստիդ գըլընմըշ օլմաղըս, վէ մէվատ ը միւնտէրիճէսի խըլաֆէթէքիւպրա ի, իսլամիյէ վէ ասլթանաթ ը Սէնիյէի 'Օսմանիյէնին Հուգուգընա վէ 'Օսմանլըլարըն հիւրրիյէթ վէ միւսաւաթընա վէ վիւքելս վէ մե՛մուրիյնին մէս՛ուլիյէթ վէ սէլսհիյէթինէ վէ մէճլիս ը 'ումմէմինին հագգը վուգուֆըընա վէ մէհաքիմին իսթիդլալ ը քեամիլինէ վէ միւվաղէնէյի մահիյնին սըՀՀէթինէ վէ իտարէի վիլայաթճա Հուգուգ ը մէրքեղիյէթի մուհաֆազա իլէ պէրապեր, թէվֆի՛ղ մէ՛ղունիյէթ ուսուլինին իթթիֆաղընա միւթէ՛ալիգ օլուպ, պունլար իսկ ահքամը շէր՛ը ը շէրիֆէ վէ միլգ ու միլլէթին պու կիւնքի գապիլիյէթ վէ իՀթիյաճաթընա մուհտաղէդ վէ ախասը ամալըմըզ օլան սա՛ատէթ վէ թէրճագգըյաթ ը 'ամմէ ֆիքը ը խայրընա միւսա՛իտ վէ մուվաֆըզ պուլընմաղըս, 'ավնը Հագգա վէ իմտատ ը բուհանիյէթ ի ճէնապ ը փեղամպէրիյէ իսթինսատէն իշպու Գանուն ը էասասիյի գապուլ վէ թաստիդ իլէ թարաֆընըզա կէօնտէրտիմ։

Խլամաշալլահը թա՛ալա, մէմալիք ը 'Օսմանիյէնին Հէր ճիհէթինէ տիւսթուր իւլ 'ամէլ օլմագ իւզրէ 'իլանըլլա, պու կիւնտէն 'իթթիպարէն իճրա ի ահքեամընա միւպաշէրէթե վէ տէրունինտէ մուհարբեր վէ մուգաբբեր օլան գավանիյն վէ նիզամաթըն պիր ան էվվել թանզիմ վէ իթմամը զմ. նընա թէտտպիր ը սերիյէ վէ միւ՛էսսիրէյէ միւպտաէրէթե էյլէմէնիզ գաթի՛յէն մաթլուպզմըզ տըր. ձէնապ ը Հագգ միլգ ու միլլէթիմիզին սա՛ատէթ ի Հալինէ չալըշանլարըն մէսա՛իսինի մազհար ը թէվֆիգ պու՛յուրա։

Ֆի 7 Զիլհիճճէ սէնէ 1293

ԳԱՆՈՒՆ Ը ԷՍԱՍԻ

ՄԷՄԱԼԻԳ Ի ՏԵՎԼԷԹ Ի 'ՕՍՄԱՆԻՅ

1. Տեվլէթ ի 'Օսմանիյէ մէմալիք վէ գըթա՛աթ ը հաղըրհայի վէ էյալաթ ը միւմթազէյի միւՀթեվի վէ եէքվիւճուա օլմաղլէ, հիչ պիր զէմանտա հիչ պիր սէպեպլէ թէֆրիդ գապուլ էթմէզ։

2. Տեվլէթ ի 'Օսմանիյէնին փայէթախթը խթանպոլ շէՀրի տիր, վէ շէՀր ի մէգքիւրըն սա՛իր պիլատ ը 'Օսմանիյէտէն այրը օլարագ պիր կէօնէ իմթիյազ վէ մա՛ափիյէթի Հօգ տըր։

3. Սալթանաթ ը սէնիյէ ի 'Օսմանիյէ խիլաֆէթ ի փիւգրա ի Խալամիյէյի տա՛իղ օլարագ սիւլալէ ի ալ ը 'Օսմանտան ուսուլ ը գաւտիմէսի վէճՀլէ էքպէր էվլատտա 'ա՛իտ տիր։

4. Զաթ ը Հազրէթ ի փատիչահի Հասպ էլխիլաֆէ տին ի Խալամըն Համիսի վէ պիլճիւմլէ Թէպա՛ա ի 'Օսմանիյէնին հիւքմտար վէ փատիչահը տըր։

5. Զաթ ը Հազրէթ ի փատիչահինին նէֆս ի Հիւմայունլարը մուգաատէս վէ ղալը ի մէս՛ուլ տըր։

6. Սիւլալէ ի ալ ը 'Օսմանըն Հուգուգ ը հուբրիյէ վէ էմվալ վէ էմլաք ը զաթիյէ վէ մատամ իւլ Հայաթ թախսիսաթըն մալիյէլէրի Թէքեաֆիւլ ի 'ումմէմի թահՀրընտա տըր։

7. Վիւքելընըն 'ազլ վէ նասպ վէ բիւթպէ վէ մենսիպ Թէվճիհի, վէ նիշան ի'թասը վէ էյալաթ ը միւմթազէյնին շէրա՛իթ ի իմթիյազիյէլէրինէ Թէվֆիգէն իճրա ի Թեվճիհաթը վէ մէսքիւքաթտա տարպը, վէ խութպէլէրտե նամընընն ղիքրի վէ տիւվէլ ի էճնէպիյէ իլէ մա՛ահէտտա 'ագտը, վէ Հարպ վէ սուլՀ ի'լանը, վէ գաւվվէ ի պէրրիյէ վէ պահրիյնէին գօմանտասը, վէ Հարէքաատ ը 'ասքէրիյէ վէ ահքամը շէր'իյէ վէ գանունիյէ իճրասը, վէ տէվա՛իր ի իտարէնին մա՛մէլաթընա միւթէ՛ալլիգ նիզամնամէլէրին Թանզիմի, վէ միւճազաթը ը գանունիյէնին Թահֆիֆի վէ եա 'աֆվը, վէ մէճլիս ի 'ումմէմինին 'ագտ վէ Թա'Թիլի, վէ լէտել իգթիդա Հէյ՛էթ ի մէպ'ուսանըն ա'զասը էէնիատէն իմթիխապ օլունմագ չարթըյլէ ֆէսխի Հուգուգ ը մուգաատէսե ի փատիչահի ճիւմլէսինտէն տըր։

ԹԷՊԱ՛Ա Ի ՏԵՎԼԷԹ Ի 'ՕՍՄԱՆԻՅԷՆԻՆ

ՀՈՒԳՈՒԳ Ը 'ՈՒՄՄԻՄԻՅԷՍԻ

8. Տեվլէթ ի 'Օսմանիյէ Թապի'յէթինտե պուլունան էֆրատըն ճիւմլէսինէ Հէր գանըղ տին վէ մէղհէպտէն օլուր իսե օլսուն պիլա իսթիհանա 'Օսմանլը Թա՛պիր օլսնուր, վէ

'Օսմանլը ոչֆէթի գանուէնէի մա'այեէն օլան ահվալա կէօրէ իսթիհսալ վէ իզա'ա էտիլիր։

9. 'Օսմանլըլարըն քեաֆֆէսի հուրրիյէթի չախսիյէլերինէ մալիք, վէ ախերին հուգուգ ը հուրրիյէսինի թէճավուզ էթմէմէքլէ միւքէլլէֆ տիր։

10. Հուրրիյէթի չախսիյէ հէր տիւրլիւ թէ'արրիւզատէն մա'ուն տըր։ Հիչ քիմսէ գանունըն թա'յին էթտիյի սէպէպ վէ սուրէթատէն մա'ատա պիր պէհանէ իլէ միւճազաթա օլունմամալ։

11. Տէվլէթի 'Օսմանիյէնին տինի տին ի խալամ տըր։ Պու էսասը վիգայէ իլէ պէրապարէր ատայիշ ի խալգը վէ ատտագ 'ուէմուէմիյէի իխլալ էթմէմէք չարթըյլէ մէմնուիք ի 'Օսմանիյէտէ մա'րուֆ օլան պիլճիւմլէ էտեանըն սէրպէսթիի իճրասը վէ ճէմա'աթ ը մուխթէլիֆիյէ վէրիլմիչ օլան խիմայաթը ը մէզհէպիյէնին քէմաքեան ճէրէյանը տէվլէթին թահսիր ը հիմայէթինտէ տիր։

12. Մահքուա'աթ գանուն տա'իրէսինտէ սէրպէսթ տիր։

13. Թէպա'ա ի 'Օսմանիյէ նիզամ վէ գանուն տա'իրէսինտէ թիճարէթ վէ սէն'աթ վէ ֆէլահէթ իչիւն հէր նէվ չիրքէթլէր թէչքիլինէ մէ'զուն տըր։

14. Թէպա'ա ի 'Օսմանիյէտէն պիր վէ եա պիր գալ քիչինին կէրէք չախսիյըն ա 'ուէմուէմա միւթէ'ալլիգ օլան գավանիյին վէ նիզամաթա մուխալիֆ կէօրմիւքլէրի պիր մատատէն տօլայը իչլին մէրճի'ինէ 'արզուհալ վէրմէքլէրի կէպի, մէճլիս ի 'ուէմուէմիյէյէ տախի միւտատա'ի սէֆֆէթիյլէ իմզալը 'արզուհալ վէրմէյէ վէ մէ'մուրինին էֆ'ալէնտան իչթիքաթայէ սէլահիյէթլէրի վար տըր։

15. Էմր ի թէտրիս սէրպէսթ տիր։ Մու'այեէն օլան գանուէնա թէպա'իյէթ չարթըյլէ հէր 'Օսմանլը 'ուէմուէմի վէ խուսուսի թէտրիսէ մէ'զուն տըր։

16. Պիլճիւմլէ մէքթէպլէրի տէվլէթին թահսիր ը նազարէթինտէ տիր։ Թէպա'ա ի 'Օսմանիյէնին թէրպիյէսի պիր ոխյագ ը իթթիֆսատ վէ ինթիզամ իւզրէ օլմագ իչիւն իգթիզա էտէն էսպապա թէչէպպիւս օլունաճագ, վէ միլէլ ի մուխթէլիֆիյէնին ուէմուէր ը ի'թիգատիյէլէրինէ միւթէ'ալլիգ օլան ուսուլ ը թա'լիմիյէյէ խալէլ կէթիրիլմէյէճէք տիր։

17. 'Օսմանլըլարըն քեաֆֆէսի հուզուր ը գանուէնատա վէ ահվալ ը տինիյէ վէ մէզհէպիյէտէն մա'ատա մէմլէքէթէին հուգուգ ը վէզա'իֆինտէ միւթէաւիֆ տիր։

18. Թէպա'ա ի 'Օսմանիյէնին խըտէմաթ ը տէվլէթատէ իսթիխտամ օլունմագ իչիւն տէվլէթին լիսան ը բէյանիսի օլան թիւրքճէյի պիլմէյէրի չարթ տըր։

19. Տէվլէթ մէ'մուրիյէթինտէ 'ուէմուէմ թէպա'ա էչլիյէթ վէ գապիլիյէթլէրինէ կէօրէ միւնասիպ օլան մէ'մուրիյէթլէրէ գապուլ օլունուր։

20. Թէքէաւլիֆ ի մուգաբէրէ նիզամաթ ը մախսուսէպինէ թէվֆիգէն քեաֆֆէ ի թէպա'ա պէչինտէ հէր քեսին գուտրէթի նիսպէթինճէ թարհ ու թէվզի' օլունուր։

21. Հէր քեա ուսուլէն միւթէաարրըֆ օլարըդ մալ վէ միւլքատէն էմին տիր։ Մէնաֆի' ի 'ուէմուէմիյէ իչիւն լուզումը սապիթ օլմատըգճա վէ գանուն մուճէպինճէ տէչէր պահար փէչին վէրիլմէտիքճէ քիմսէյէն թէհաարրուֆըն օլան միւքէյյէլէմատ։

22. Մէմալիք ի 'Օսմանիյէտէ հէր քեսին մէսքէն վէ մէնզիլի թէ'արրիւզատէն մա'ուսուն տըր։ Գանուէնըն թա'յին էլլէտիյի տվալատա մա'ատա պիր սէպէպլէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան ճէպրէն հիչ քիմսէնին մէսքէն վէ մէնզիլինէ կէրիլմէմէ։

23. Եափըլաճագ ուսուլ ը մուհաքէմէ գանուէնը հիւքմիւճճէ հիչ քիմսէ գանուէնէն մէնուսուպ օլտըդը մէհքէմէտէն պաշգա պիր մէհքէմէյէ կէթմէյէ իճապար օլունամազ։

24. Միւսաատէրէ վէ անկարեա վէ ճէրիմէ մէնուս' տըր։ Ֆագաթա մուհարէպէ էանասընտա ուսուլէն թա'յին օլունաճագ թէքէալիֆ վէ ահվալ պուռնատա միւսթէնատ տըր։

25. Պիր գանուէնա միւսթէնիտա օլմատըգճա վէրգի վէ բուսուսմաթ նամը իլէ վէ նամ ը ախերէյէ հիչ քիմսէտէն պիր ագէյ ալընմամազ։

26. Իչկէնճէ վէ սա'իր հէր նէվ' էպիյէթ գաթ'իյէն վէ քիւլլիյէն մէմնու' տըր։

ՎԻՒՔԷԼԱ Ի ՏԷՎԼԷԹ

27. Մէհանէտ ը Սատաբէթ վէ մէչլիսէթ ը խալամիյէ թարաֆ ը փատիշահտէն էմնիյէթ պույրըլան զաթ'լարա իհսալէ պույրըլըդը միսիլլու սա'իր վիւքէլանըն մէ'մուրիյէթլէրի տախի պա իրատէի Շահանէ իճրա օլունըդը։

28. Մէճլիս ը Վիւքէլա Սատա'զամընն բիյասէթի թահթընտա օլարագ 'ագա օլունըդը, տախիլի վէ խարիճի ուէմուր ը միւհիմմէնին մէրճի'ի տիր։ Միւզաքէրաթընտան միւհիմճագ իսթիխպան օլանլարըն գարարլարը իրատէի Սէնիյէ իլէ իճրա օլունըդը։

29. Վիւքէլատան հէր պիրի տա'իրէսինէ սա'իտ օլան ուէմուրատան իճրասը մէ'զունիյէթի թահսիրընտա պուլունանլարը ուսուլէնա թահթիպիգէն իճրա, վէ իճրասը մէ'զունիյէթի թահսիրընտա օլմայանլարը Սատա'զամա 'արզ էտէը, Սատա'զամ տախի օ մագուլէ մէվատտան միւզաքէրէյէ միւհիմճագ օլմայանլարըն միւգթէզասընը իճրա, վէ եախօտ թարաֆ ը հաղրէթ ի փատիշահտէն իսթիխպան էտէրէք, վէ միւհիմճագ ը միւզաքէրէ պուլունանլարը Մէճլիս ը Վիւքէլանըն միւզաքէրէսինէ 'արզ էյլէյէրէք միւթէ'ալլիգ պույրըլճագ իրատէի Սէնիյէ մուէճիպինճէ իգթիզասընը խիֆա էյլէր։ Պու մէսալիհին էնվա' ը վէ տէրէճաթը նիզամը մախսուս իլէ թա'յին օլունճագ տըր։

30. Վիւքէլա ի տէվլէթի մէ'մուրիյէթլէրինէ միւթէ'ալլիգ ահվալ վէ իճրաաթատան մէսու' տըր։

31. Մէպ'ուսան ա'զասընտան պիրի վէ եախօտ պիր գաչ հէյ'էթ ը մէպ'ուսանըն տախիլի տա'իրէ ի վազիֆէսի օլան ահվալատան տօլայը վիւքէլա ի տէվլէթատէն պիր զաթ գէընտա մէս'ուլիյէթի մուէճիպ չիքեայէթ պէյան էթտիյի հալտէ, էվվէլա հէյ'էթ ը մէպ'ուսանըն նիզամը տախիլիսի մուէճիպինճէ պու միսիլլու մէվատտըն հէյ'էթէ հէվալէսի լազըմ կէլիպ կէլմէյէճէյինի միւզաքէրէյէ մէ'մուր օլան շիւ'պէսէ թէտգիգ օլընմագ իւզրէ, չիքեայէթի միւշ'իր հէյ'էթ ը մէպ'ուսան ըճ'իսինէ վէրիլէճէք թագրիր, ըճ'իս թարաֆընտան ներհայէթ 3 կիւն զարֆընտա օ շիւ'պէյէ կէօնտէրիլիր, վէ պու շիւ'պէ թարաֆընտան թահգիգատ ը լազըմ իճրա, վէ իչթիքատա օլընան զաթ թարաֆընտան իզահաթ ը քեաֆֆիյէ իսթիխսալ օլընտգտան սոնրա, չիքեայէթին չույան ը միւզաքէրէ օլտըդընա տա'իր էքսէրիյէթլէ թէրթիպ օլընաճագ գարարնամէ հէյ'էթ ը մէպ'ուսանատա գըրա'աթ օլընարագ վէ լէտել իգթիզա չիքեայէթ օլընան զաթ տա'վէթ իլէ պիզզաթ վէ եա պիլվասըթա վէրբէճէյի իզահաթ իսթիմա' գըլընարագ ա'զա ի մէվճուտինին ոխլասընը էքսէրիյէթի մուէճիպատըլ գապուլ օլունըդը իսկ, մուհաքեմէ թահկիպինի միւշ'իր մահզարատը մահքամը Սատաբէթէ թէգդիմ իլէ լէտել'արզ միւթէ'ալլիգ օլաճագ իրատէ ի Սէնիյէ իւզէրինէ քեֆֆիյէթ տիվան ը 'ալիյէ հէվալէ օլունըդը։

32. Վիւքելատան իթհամ օլունանլարըն ուսուլը մուհաքէմիլերի գանուն ը մախսուս իլէ Թա՛յին էտիլէճէք տիր։

33. Մէ՛մուրիյէթլերտէն խարիճ վէ ըրջի զաթլարընա ա՛իտ հէր նէվ՝ տավալարտա վիւքելանըն սա՛իր էֆրատը Օսմանիյէտէն ասլա ֆարգը եօգ տըր. պու միսիլլու խուսուսաթըն մուհաքէմէի ա՛իտ օլտըղը մէհաքիմը ուսուս միյետ իճրա օլունըր։

34. Տիվան ը ալինին տա՛իրէ ի իթհամը Թարաֆընտան միւթէթէչիմ օլտուղընա գարար վէրիլէն վիւքելա՝ Թէպրիյէ ի դիմմէթ էտինճէյէ գատար վէքեալէթտէն սադրէթ օլուր։

35. Վիւքելա իլէ հէյէթ ը մէպ՛ուսան տրասընատա իխթիլաֆ օլունան մատտէլէրտէն պիրինին գապուլինտէ վիւքելա Թարաֆընտան իսրար օլունըպ տա, մէպ՛ուսան Թարաֆընտան էքսէրիյէթ ը որա իլէ վէ Թաֆսիլէն էապապ ը մուճիպէ պէյանըյլա գաթիյէն վէ միւքերրէրէն բէտտ էտիլտիյի հալտէ, վիւքելանըն Թէպտիլի վէ էսխօտ միւճէտտէն միւտտէթ ը գանունիյէսինտէ իմթիխապ օլունմագ իւզրէ, հէյէթ ը մէպ՛ուսանըն ֆէնէրի միւնհասրէն եէտ ը իգթիտարը հազրէթ ը փաաիշահիտէ տիր։

36. Մէճլիս ի ՚ուսմուլի միւն՚ագտ օլմատըղը ղէմանլարտա տէվլէթի պիր մուխթարատան վէ եսխօտ էմինիյէթ ի ՚ուսմուլիյէի խալէլտէն վիգայէ իչիւն պիր զարուրէթ ի միւպրէմէ ղուհուր էթտիյի, վէ պու պապտէ վազ՚ընա՛լուղում կէօրիւնէճէք գանունընըն միւզաքէրէսի իչիւն մէճլիսին ճէլղ վէ ճէմ՚իյէթ վագըթ միւսա՛իտ օլմատըղը հալտէ, գանունը ը Նասսի սէհեամընա մուղայիր օլմամագ իւզրէ, հէյէթ ի վիւքելա Թարաֆընտան վէրիլէն գարարա գատար պա իրատէ ի սէնիյէ մուվագգաթէն գանուն հիւքմ վէ գուվվէթինտէ տիր։

37. Վիւքելատան հէր պիրի հէր նէ զէման միւրատա էտէր իսկ, հէյ՚էթլերին իքթիսինտէ տախի պուլունմագ վէ եսխօտ մա՛իյէթինտէքի բուհէսատ ի մէ՛մուրինտէն պիրինի Թարաֆընտան վէքեալէթէն պուլունտըրմագ վէ իրատ ը նուԹգատա ա՛զայա Թէգատտիւմ էթմէք հագգընը հա՛իզ տիր։

38. Իսթիզահ ը մատտէ իչիւն վիւքելատան պիրինին հուզուրընա մէճլիս ի մէպ՛ուսանատա էքսէրիյէթլէ գարար վէրիլէրէք, տա՛վէթ օլունտըգտա եա պիղղաթ պուլունարագ վէ եսխօտ մա՛իյէթինտէքի բուհէսատ ի մէ՛մուրինտէն պիրինի կէօնտէրէրէք իրատ օլունաճագ սիհ՚ալլարա ճէվապ վէրէճէք վէ եսխօտ լիւզում կէօրիւր իսկ, մէս՛ուլիյէթինի իւզէրինէ ալարագ ճէվապընը Թէ՛խիր էթմէք սէլահիյէթինի հա՛իզ օլաճագ տըր։

Մէ՚ՄՈՒՐԻՑՆ

39. Պէլճիւմլէ մէ՛մուրիյն նիզամէն Թա՛յին օլունաճագ շէրա՛իթ իւզրէ էհլ վէ միւսթէհզադ օլտըգլարը մէ՛մուրիյէթլերի ինթիխապ օլունաճագ տըր։ Պու վէճհլէ ինթիխապ օլունան մէ՛մուրլար գանունէն մուճիպ ը ՚ազլ հարէքէթի Թէհզադուգ էթմէքտիքճէ վէ եա քէնտիսի իսթի՛ֆա էյլէմէտիքճէ վէ եսխօտ տէվլէթճէ պիր սէպէպ ը զարուրի կէօրիւմէտիքճէ ՚ազլ վէ Թէպտիլ օլունմազ, վէ հիւքմ ը հարէքէթ վէ իսթիգամէթ ասհապընատա օլունլար վէ տէվլէթճէ պիր սէպէպ ը զարուրիյէ մէպնի ինթիխապ էտինլէր նիզամը մախսուսընտա Թա՛յին օլունաճաղը վէճհլէ Թէրագգիյաթա վէ Թէգա՛իւտ վէ մա՛ղուլիյէթ մա՛սլարընա նա՛իլ օլաճագլար տըր։

40. Հէր մէ՛մուրիյնին վէզա՛իֆի նիզամը մախսուս իլէ Թա՛յին օլունաճաղընտան, հէր մէ՛մուր քէնտի վազիֆէսի տա՛իրէսինտէ մէս՛ուլ տըր։

41. Մէ՛մուրըն ամիրնէ հիւրմէթ վէ րի՛այէթի լազըմէտէն իսկ տէ, էթա՛աթը գանունէն Թա՛յին էթտիյի տա՛իրէյէ մախսուս տըր։ Խիլաֆը գանուն օլսն ուսմուրտա ամիրէ էթա՛աթ մէս՛ուլիյէթտէն գուրթուլմադա մէտար օլսմազ։

ՄԷՃԼԻՍ Ը ՚ՈՒՄՈՒՄԻ

42. Մէճլիս ը ՚ուսմուլի հէյ՚էթի Ա՚յան վէ հէյ՚էթ ի Մէպ՛ուսան նամլորըյլա պաշգա պաշգա իքի՚ հէյ՚էթի միւՀԹէվի տիր։

43. Մէճլիս ը ՚ՈՒսմուլինին իքի հէյ՚էթի պէհէր սէնէ Թըշրընի սանի իսԹիխապընատա Թէճէմմիւ՚ էտէր վէ պա իրատէ ի Սէնիյէ աչըլըր վէ մարտ իսԹիխապընատա եէնէ պա իրատէ Սէնիյէ գափանըր։ Պու հէյ՚էթլերտէն պիրի տիկերինին միւճէթէմի՚ պուլունմատըղը զէման միւն՚ագտ օլսմազ։

44. Զաթ ը հազրէթ ը փաաիշահի տէվլէթճէ կէօրիւնէճէք լիւզում իւզէրինէ Մէճլիս ի ՚ՈՒսմուլիյի վագԹընտան եվվէլ տախի աչար վէ միւտտէթը մուայէնէ ի իճԹիմա՚ընը տա Թէնգըս վէ եա Թէմտիտա էտէր։

45. Մէճլիս ի ՚ՈՒսմուլինին եէվմը քիւչատընտա, Հազրէթ ը փաաիշահի վէ եսխօտ Թարաֆլարընտան պիվէքեալէ Սատր՚ազամ հազրը օլտուղը վէ վիւքելի տէվլէթլէ իքի հէյ՚էթին ա՚զամ մէվճուտէսի պիրլիքտէ պուլընտըգլարը հալտէ, բէտմը քիւչատա իճրա օլընըպ, սէնէի ճարիյէ զարֆընտա տէվլէթին ասվալը տախիլիյէ վէ միւնասէպաթը խարիճիյէսինէ վէ սէնէի ախիյէտէ իթԹիխազընա լիւզում կէօրիւնէճէք Թէտտապիր վէ Թէշէպիւսաթա տա՛իր պիր նուԹգ ը Հիւմայուն զրա՛աթ օլունըր։

46. Մէճլիս ը ՚ՈՒսմուլի ա՚զալըղընա ինթիխապ վէ եա նասպ օլունան զէվաթ մէճլիսին եէվմը քիւչատընտա Սատրազամ հուզուրընտա վէ եա օ կիւն հազրը պուլընմայան օլուր իսկ, մէնսուպ օլտուղը հէյ՚էթ միւճէթէմի՚ օլտըղը հալտէ, րե՛իսլերի հուզուրընտա Զաթ ը հազրէթ ը փաաիշահիյէ վէ վաճանընընա ատատագաթ վէ գանուն ը Նասի սէհեամընա վէ էօհտեսինէ Թէվտի՚ օլունան վազիֆէյէ րի՛այէթլէ խիլաֆընտան միւճանէպէթ էյլէյէճէյինէ Թախլիֆ էտիլուր։

47. Մէճլիս ի ՚ՈՒսմուլի ՚ազասը րէյ վէ միւԹալէ՛ա պէյանընտա մուխթար օլարագ, պունլարտան հիչ պիրի պիր կէօնա վա՛տ վէ ՚այտ վէ Թալիմաթ գայրը այրընտա պուլընմամաղ վէ կէրէք վէրտիյի րէյլէրտէն վէ կէրէք մէճլիսին միւզաքէրաթը էսնասընտա պէյան էթտիյի միւԹալէ՛ատան տօլայը պիր վէճհլէ իթհամ օլունմամաղ, մէյէր քի մէճլիսին նիզամնամէի տախիլիսի խիլաֆընտա հարէքէթ էթմիչ օլա, պու Թագտիրճէ մէզքիւր նիզամնամէ հիւքմինճէ մուա՛մէլէ կէօրիւր։

48. Մէճլիս ի ՚ՈՒսմուլի ա՚զասընտան պիրինին խըլյանէթ վէ Գանուն ը Նասիյի նագդ վէ իլղայա Թասատտի վէ իրԹիքապ Թէօհմէթլէրինտէն պիրի իլէ միւԹալէԹհիմ օլտուղընա, մէնսուպ օլտուղը հէյ՚էթ մէվճուտ ա՚զալարընը սիւլիւսան ը էքսէրիյէթը մուԹալագասը իլէ գարար վէրիլիր, վէ եսխօտ գանունէն հասպ վէ նէֆէի՚ մուճիպ պիր ճէզա իլէ մահքիմ օլուր իսկ, ա՚զալըգ արճաթը զա՛իլ օլուր, վէ

պու ֆի'իլլերին մուհաքէմէսի իլէ միւճադաթա ա'իտ օլ տուղը մահքեմէ թարաֆընաան բուլ'էթ վէ հիւքմ օլուն նուր ։

49. Մէճլիս ի 'Ուսմանի ա'զասընտան հէր պիրի բէյինի պիզզաթ ի'թա էտէր , վէ հէր պիրինին միւղաքէրէտէ պուլունան պիր մատտէնին բէտտ վէ գապուլինէ տա'իր բէյ վէրմէքտէն իճթինապա հագգը վար տըր ։

50. Պիր քիմսէ զիքր օլունան իքի հէյ'էթին իքիսինէ պիրտէն ա'զա օլմազ ։

51. Մէճլիս ի 'Ուսմանի հէյ'էթլէրինին իքիսինտէ տախի միւրէթթէպ օլան ա'զանըն նըսֆընտան պիր զիյատէ հազըր պուլունմատըգճա , միւղաքէրէյէ պուշլանմազ , վէ պիւթիւն միւղաքէրտէ սիւլիւսանը էքսէրիյէթլէ մէշրութ օլմայան խուսուսլարտա հազըր պուլունան ա'զալարընը էքսէրիյէթ ը մաթլաղասը իլէ գարարկիր օլուր , վէ բէյլէրին միւսաւաթը վուգու'ընտա բէ'իսին բէյլի իքի տուտա էտիլիր ։

52. Պիր քիմսէ շախսընա միւթէ'ալլիգ տա'վասընտան տօլայը մէճլիս ը 'ուսմանինին իքի հէյ'էթինտէն պիրինէ 'արզուհալ վէրտիյի հալտէ , էկէր եվվէլճա ա'իտ օլտուղը տէվիէթ մէ'մուրլարը վէ եահօտ օ մէ'մուրլարընն թապի' պուլընտըգլարը մէրճէթ միւրաճա'ատ իթմէտիկի թէպէյիւն իտէր իսկ 'արզուհալ բէտտ օլունուր ։

53. Միւճթետէտէն գանուն թանղիմի վէ եա մէվճուտ գանունլարտան պիրինին թա'տիլի թէքլիֆի հէյ'էթ ը վիւքելյա ա'իտ օլտուղը կիպի , հէյ'էթ ը 'այան վէ հէյ'էթ ը մէպ'ուսանընն տախի քէնտի վազիֆէյի մուսայհնէլլերի տա'իրէսինէտ պուլունան մատտէլէր իչիւն գանուն թանղիմի վէ եահօտ մէվճուտ գանունլարտան պիրինին թա'տիլինի իսթէհսյա սէլահիյէթլերի օլմադըա , էվվելճէ մագամը սատրէթ վաըթսաըլլա թարաֆ ը Շահանէտէն իսթիզան օլունարադ , Իրատէի Սէնիյէ միւթէ'ալլիգ պուլըրուլուր իսէ , ա'իտ օլտուղը տա'իրէլէրտէն վէրիլճէք իղուհաթ վէ թաֆսիլաթ իւզէրինէ լա'իհալարընն թանղիմի Շուբաթ Տէվլէթէ հէվալէ օլունուր ։

54. Շուբաթ Տէվլէթտէ պիլմիւղաքէրէ թանղիմ օլունաճագ գավանիյին լա'իհալարը՝ հէյ'էթ ը մէպ'ուսանտա , պատէհու հէյ'էթը այանտա թէտգիգ վէ գապուլ օլունտըգտան ասնրա , իճրա ի ահքեամընա իրատէի Սէնիյէի Հաղրէթ ը փատիշահի միւթէ'ալլիգ պուլըրըը իսէ , տիւսթուր իլ ամէլ օլուր , վէ իշպու հէյ'էթլերին պիրինտէ գաթի'էն բէտտ օլունան գանուն լայիհասը օ սէնիյինին միւտտէթ ը իճթիմա'իյէսինտէ թէքրար մէվգը'ի միւղաքէրէյէ գօնուլմազ ։

55. Պիր գանուն լա'իհասը եվվէլա հէյ'էթ ի մէպ'ուսանտա , պատէհու հէյ'էթ ի ա'եանտա պէնտ պէնտ օգուննուպ վէ հէր պէնտինէ բէյ վէրիլիպ , էքսէրիյէթ ի արա իլէ գարար վէրիլմետիքճէ վէ պատ էլ գարար հէյ'էթ ի մէճմու'ասը իչիւն տախի պէթէքքարր էքսէրիյէթլէ գարար հաըլ օլմատըգճա գապուլ օլունմըշ օլմազ ։

56. Պու հէյ'էթլէր վիւքելատան վէ եա անլէրին կէօնտէրճէյի վէքիլլէրտէն եա քէնտի ա'զալարընտան օլմայան վէ եահօտ բէտմէն տա'վէթ օլունմըշ մէ'մուրիյնտէն պուլունմայան հիչ քիմսէյի կէրէք եասլէթէն վէ կէրէք պիր ճէմա'աթ թարաֆընտան վէքեասլէթէն պիր մատտէ իֆտէհի իչիւն կէլմիշ օլտուղը հալտէ , ասլա գապուլ էտէմէզ վէ ֆէտուէլէրինի իմթիմա' էյլէյէմէզ ։

57. Հէյ'էթլէրին միւղաքէրաթը՝ լիսան ը թիւրքի իւզրէ ճէրէյան էտէր , վէ միւղաքէրէ օլունաճագ լա'իհալարընն սուբէթլէրի թաա'լը իլէ եէվմի միւղաքէրէտէ եվվէլ ա'զայա թէվզի' օլունուր ։

58. Հէյ'էթլէրտէ վէրիլէճէք բէյ'լէր եա թա'ինի էսասի վէ եահօտ իչտիրաթ ը մախսուսէ վէ եահօտ խաֆի բէյ իլէ օլուր ։ Խաֆի բէյ ուսուլընըն իճրասը մէվճուտ ա'զանըն էքսէրիյէթի արասը իլէ գարար վէրիլմէյէ միւթէվազգը տըր ։

59. Հէր հէյ'էթին տախիլի ինզիպաթընը միւնհասըրէն քէնտի բէ'իսի իճրա էտէր ։

ՀԱՑ"ԷԹ Ի Ա'ԵԱՆ

60. Հէյ'էթ ի ա'եան բէ'իս վէ ա'զասը նիհայէթ մըգտասրը՝ հէյ'էթ ի մէպ'ուսան ա'զասընըն սիւլսի մըգտասրընը թէճավուզ էթմէմէք իւզրէ , տօղրուտան տօղրույա թարաֆ ը Հաղրէթ ի փատիշահէտէն նասպ օլունուր ։

61. Հէյ'էթ ի ա'եանա ա'զա թա'ինին օլունապիլմէք իչիւն ասար վէ էֆ'ալը 'ուսմանընն վիսուգ վէ ի'թիմասրընա չայան վէ ուսմուր ը տէվլէթտէ խըտէմտէ ը մէմտուհասը սէպգաթ էթմիշ վէ միւթէ'ասիֆ գէվաթտան օլմագ վէ գըրգ եաշընտան աշադը պուլունմամագ լազըմ տըր ։

62. Հէյ'էթ ի Ա'եան ա'զալըդը գայտը հայաթի իլէ տիր։ Պու մէ'մուրիյէթլէրէ վիւքելյագ վէ վալիյէ վէ օրտու միւչերիյէի վէ գազասքերիյէ վէ էյէիյէ վէ փաթրիգլիք վէ խախամ պաշըլըգ մէ'մուրիյէթինտէ պուլունմըշ օլան մազուլինտէն վէ պէրրի վէ պահրի ֆէրիգէլերտէն վէ սըֆաթ ը լազըմէյի ճամի ա'իր զէվաթտան միւնասիպլերի թա'ինին օլունուր ։ Գէնտի թալէպլերի իլէ տէվլէթճէ ա'իր մէ'մուրիյէթէ թա'յին օլունանլար ա'զալըգ մէ'մուրիյէթինտէն սաքիթ օլուր ։

63. Հէյ'էթ ի ա'եանըն ա'զալըգ մա'աշը չէհրիյէ օն պին ղուրուշ տըր ։ պայգա պիր նամ իլէ խաղինէտէն մուվազզաֆ օլան ա'զանըն մա'աշ վէ թա'ինինի էկէր օն պին ղուրուշ վէ եա զիյատէ իսէ , օլ մըգտարա իսլաղ օլունուր , վէ էկէր օն պին ղուրուշ վէ եա զիյատէ իսէ , իպգա ծլունուր ։

64. Հէյ'էթ ի ա'եան հէյ'էթ ի մէպ'ուսանտան վէրիլէն գանունլար վէ միւվազէնէ լա'իհալարընը թէտգիգ իլէ էկէր պուլունարտա էսասէն ուսմուր ը տինիյէ վէ Ջաթ ը Հաղրէթ ի փատիշահինին հուգուգ ը սէնիյէսինէ վէ հուրրիյէթէ վէ Գանուն ը Նասի ահքեամընա վէ տէվլէթին թէմամիյէթ ի միլքիյէսինէ վէ մէմլէքէթին էմնիյէթ ի տախիլիյէսինէ վէ վաթանըն էսպապ ը միւտաֆա'ա վէ մուհաֆազասընա վէ 'ատտապ ը 'ուսմանլիյէյէ խալէլ վէրիր պիր շէյ կէօրուր իսէ , միւթալա'ասընըն 'իլավէսի իլէ եա գաթիէն բէտտ վէ եահօտ թատի վէ թասհիհ օլունմագ իւզրէ , հէյ'էթ ի մէպ'ուսանտա ի'տատ էտէր , վէ գապուլ էթմիյէ լա'իհալարը թատիգ իլէ մագամը սատրէթէ 'արզ էյլէր , վէ հէյ'էթէ թագտիմ օլունան արզուհալլարը պիթթէֆտիգ լիւզում կէօրուր իսէ 'իլավէ ի միւթալա'ա իլէ պէրապէր մագամը Սատրէթէ թագտիմ էտէր ։

65. Հէյ'էթ ի մէպ'ուսանըն մըգտար ը ա'զասը թէպա'ա ի 'Օսմանիյէտէն հէր էլլի պին նուֆուս զիւքիւրտէ պիր նէֆէր օլմագ ի'թիպարը իլէ թէրթիպ օլունուր ։

66. Եմբ ի ինթիխապ խաֆի ըէ՛յ գա՛իտէսի իւզերինէ միւ՛էսէս տիր. սուբէեթի իճրասը գանուն ը մախսուս իլէ թա՛ռէին օլունաճագ տըր ։

67. Հէյ՛էթ ի մէպ՛ուսան ա՛զալըղը իլէ հիւքիւմէթ մէ՛մուրիյէթի պիր զաթ 'իւհտէսինաէ իճթիմա' էտմէզ, ֆագաթ վիւքելատան ինթիխապ օլունանլարըն ա՛զալըղը միւճաղ տըր ։ վէ սա՛իր մէ՛մուրլարատան պիրի մէպ՛ուլըղա ինթիխապ օլունուր իսէ գապուլ էտիլ էթմէմէք եէտ ի իխթիյարընտա տըր ։ Ֆագաթ գապուլ էթտիյի Հալտէ մէ՛մուրիյէթինէն ինֆիսալ էտէր ։

68. Հէյ՛էթ ի մէպ՛ուսան իչիւն ա՛զալըղա ինթիխապը ճա՛իզ օլմայանլար շունլար տըր ։

Նվվէլ՝ թէպա՛ա ի Տէվլէթ ի 'Ալիյէտէն օլմայան . սանիյէն. Նիղամ ը մախսուս մուճէպինճէ մուվագաթէն խըտմէթ ը էճնէպիյէ իմթիյազընը Հա՛իզ օլան . սալիսէն՝ Թիւրքճէ պիլմէյէն . բապի՛էն՝ օթուզ եաշընը իքմալ էթմէյէն . խամիսէն՝ ինթիխապ էանսընտա պիր քիմսէնին խըտմէթքեարլըղընտա պուլունման . սատիսէն՝ իֆլաո իլէ մունքիւմ օլուպ տա ի՛ատէի ի՛թիպար էթմէմիշ օլան . սապի՛էն՝ սու ի ատվալ իլէ միւշթէհիր օլան . սամինէն՝ մունճուրիյէթինէ հիւքմը լահըղ օլուպ տա ֆէրքի Հաճր էտիլ մէյէն . թասի՛էն՝ Հուգուգ ը մէտենիյէտէն սագիթ օլմուշ օլան . 'աշիրէն՝ թապիի՛յէթ ը էճնէպիյէ իտտի՛սընտա պուլունման քիմսէլեր տիր ։ Պունլար մէպ՛ուս օլմամազ ։ 4 սէնէտէն սոնրա իճրա օլունաճագ ինթիխապլարա մէպ՛ուս օլմագ իչիւն Թիւրքճէ օգուտագ վէ միւմքին մերթեպէ եազմագ տախի շարթ օլաճագ տըր ։

69. Մէպ՛ուսան ինթիխապ ը 'ումուտիսի 4 սէնէտէ պիր քէրբէ իճրա օլունուր. վէ հէր մէպ՛ուսըն միւտտեթ ի մէ՛մուրիյէթի 4 սէնէտէն 'իպարէթ օլուպ , թէքրար ինթիխապ օլունմագ ճա՛իզ տիր ։

70. Մէպ՛ուսլարըն ինթիխապ ը 'ումուտիսինէ հէյ՛էթին մէպտե՛ի իճթիմա՛ը օլան թէչրիին ի սանիյէտէն ագալլի 4 մահ մուգատտեմ պաշլանըլըր ։

71. Հէյ՛էթը մէպ՛ուսան ա՛զասընըն հէր պիրի քէնտինի ինթիխապ էտէն տա՛իրէնին այրըճա վէքիլի օլմայրպ , 'ումում 'Օսմանլըլարըն վէքիլի հիւքմինէ տիր ։

72. Միւնթէխիպլէր ինթիխապ էտէճէքլերի մէպ՛ուսլարը մէնսուպ օլորգլարը տա՛իրէ ի վիլայէթ էհալիսինտէն ինթիխապ էթմէյէ մէճպուր տըր ։

73. Պա իրատե ի Սէնիյէ հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսան ֆէսախ իլէ տաղրտըլըղը Հալտե, նիհայէթ ալթը այտա միւճթէմի՛ օլմագ իւզրէ , 'ումում մէպ՛ուսանըն միւճէտտեէտէն ինթիխապլընա պաշլանաճագ տըր ։

74. Հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսան ա՛զասընտան պիրի վէֆաթ էտէր վէ եա էսպապ ը միւճալիրէ ի մէշրու՛ատան պիրինէ տիւչար օլուր վէ եա պիր ուզուն միւտտեթտե մէճիսէ տէվամ էթմէզ վէ եախօտ իսթի՛ֆա էտէր վէ եա մունքիւմիյէթ վէ գապուլը մէ՛մուրիյէթ ճիհէթիյլէ ա՛զալըգտան սագիթ օլուրսա եէրինէ նիհայէթ կէլէճէք իճթիմա՛ա եէ. Թիչմէք իւզրէ, 'ուսուլը վէճհիլ տիկերի Թա՛յին օլընըր ։

75. Միւնհալ օլան մէպ՛ուսլըգ մագամլարընա ինթիխապ օլունաճագ ա՛զանըն մէ՛մուրիյէթի՝ կէլէճէք ինթիխապ ը 'ումումի ղէմանընա գատար տըր ։

76. Մէպ՛ուսլարտան հէր պիրինէ պէհէր սէնէ իճթի՛մաը իչիւն խաղինէտէն 20,000 ղրշ. վէրիլէճէք վէ շէհրիյէ 5,000 ղրշ. մա՛աշ 'ինթիպարը իլէ մէ՛մուրիյը միլքիյէ նիզամընա թէվֆիգէն 'ապիմէթ վէ 'ամէլէթ խարճրահը ի՛թա գէլընաճագ տըր ։

77. Հէյ՛էթը մէպ՛ուսան բիյասէթինէ՝ հէյ՛էթ թարաֆընտան էքսէրիյէթլէ իւչ , վէ իքինճի վէ իւչինճիւ բիյասէթլէրէ իւչէր նէֆէր քի , ճէմ՛ան 9 զաթ ինթիխապ օլունարագ , Հուզուր ը Շահանէյէ 'արզ իլէ պունլարտան պիրիսի բիյասէթէ վէ իքիսի ըէ՛յս վէքեալէթլէրինէ պա իրատի Սէնիյէ թէվճիհ վէ մէ՛մուրիյէթլերի իճրա գէլընըր։

78. Հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսանըն միւզաքերաթը 'ալինի տիր ։ Ֆագաթ պիր մատե ի մունքիմմէտէն տօլայը միւզաքերաթը խաֆի թուռթուլմագ՝ վիւքելա ճանիպինտէն վէ եախօտ հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսանըն ա՛զասընտան օն պէշ զաթ թարաֆընտան թէքրիֆ օլունտրգտա , հէյ՛էթին իճթիմա՛ էթտիյի մահալ ա՛զանըն մատասընտան թախիյէ էտիլէրէք, թէքլիֆին բէտտ վէ եա գապուլի իչիւն էքսէրիյէթ ը արայա միւրաճա՛աթ էտիլիր ։

79. Հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսանըն միւտտեթ ը իճթիմա՛իյէսինտէ ա՛զատան հիչ պիրի հէյ՛էթ թարաֆընտան իթհամ քեաֆի սէպէպ պուլընտրգընա էքսէրիյէթլէ գարար վէրիլ մետիքճէ վէ եախօտ պիր ճինայէթ իճրա էտեր իքէն, վէ եա իճրայը միւթէ՛ակրիպ թուռթուլմտրգտա , թէվգիֆ վէ մուհաքէմէ օլունմազ ։

80. Հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսան քէնտինէ հէվալէ օլունաճագ գավանինի լըյիհալարընը միւզաքերէ իլէ պունլարտան ումուր ը մահիյէտ վէ գանուն ը Իսասիյէ թէ՛ալլիւգ էտեր մատտելէրի բէտտ վէ եա գապուլ վէ եախօտ թա՛տիլ էտեր, վէ մէսարիֆի 'ումումիյէ միւվազենէն գանուններնտա կէօմէրիլտիյի վէճհլէ , հէյ՛էթ ը մէպ՛ուսանտա թաֆթիշ-թըյլա թէտգիգ օլունաճգտան սոնրա, մշգտարընա վիւքելա իլէ պէրիլիքտէ գարար վէրիլիր, վէ պունա գարշըլըգ օլաճագ վարիտաթէն քէյֆիյէթ վէ քէմիյէթի վէ սուբէեթ ը թէվզի՛ի վէ թէատրիքի քէզալիք վիւքելա իլէ պէրիլիքտէ թա՛յին էտիլիր ։

ՄԼՀԱՒԻՄ

81. Գանուն ը մախսուսընա թէվֆիգէն թարաֆ ը տէվլէթէն նասպ օլունան վէ եէտլերինէ պէրաթ ը Շէրիֆ վէրիլէն հաքիմներ լահեն 'ազլ տըր ։ Ֆագաթ խոթիֆալարը գապուլ օլունուր։ Հաքիմլերին թէրաքգէյաթը վէ մէտելէքլերի վէ թէպտիլ ի մէ՛մուրիյէթլերի վէ թէգա՛իւլերի վէ պիր ճիւրմ իւլէ մահքիմիյէթ իւզրինէ 'ազլ օլունմալարը տախի գանուն ը մախսուս հիւքմիւնէ թապի՛ տիր , վէ հաքիմլերին վէ մէհքամի մէ՛մուրլարընէն մահլուլ օլան եվասիֆնը իլ պու գանուն իրա՛է էտեր ։

82. Մահքեմէլերտե հէր նեվ մուհաքեմէ 'ալինէն ճէրեյան էտեր , վէ ի՛լամլարըն նէշրինէ մէ՛զունիյէթ վար տըր ։ Անճագ գանուններտա միւտերրահ էսպապա մէպնի , մահքեմէ մուհաքեմէլերի խաֆի թուռթապիլիր ։

83. Հէր քես մահքեմէտե Հուգուգընը մուհաֆազա իչիւն լուզում կէօրսիւյիւ մէշրու՛ վաըթալարը խոթի՛մալ էտեպիլիր ։

84. Պիր մահքեմէ վազիֆէսի տախիլինտե օլան տա՛վանըն հէրնէ վէսիլէ իլէ օլուր իսէ օլսուն րուչէհինտեն իմթինա՛ էտմէզ վէ պիր քէրբէ րուչէհինէ վէ եախօտ րուչէթի իչիւն իգթիղա էտեն թահգիգատ ը էվվելկիյէ պաշլանըլտըգտան

ասնրա Թա'Թիլ վէ եա Թավիգի տախէ ճա'իզ օլամազ, մէկէր քի միւտտա'ի' տա'վիտան վազ կէչմիշ օլա, շու գատար քի ճէզայա միւԹէ'ալլըգ տա'վալարտա հիւքիւմէԹէ 'ա'իտ օլան հուգուգ նիզամի վէճհլէ եինէ իճրա օլունուր։

85. Չէր տա'վա 'ա'իտ օլըդը մահքեմէտե բուչ'էթ օ-լունուր։ Շախսլար իլէ հիւքիւմէթ պէչինտեքի տա'վալար տախէ մէհաքիմի 'ումմիմիչէ 'ա'իտ տիր։

86. Մահքեմէլէր հէր տիւրլիւ միւտախէլէտեն ազա-տէ տիր։

87. Շէրի' տա'վալար' չէրի' մահքեմէլէրտե վէ նիզամի տա'վալարը նիզամի մահքեմէլէրտե բուչ'էթ օլունուր։

88. Մահքեմէլէրին սընըֆ վէ վէզա'իֆ վէ սէլահիյէ-թինին տէրէճաթ վէ թագսիմաթը վէ հաքիմլէրին թավզիֆի գանունլարա միւտթէնէիտ տիր։

89. Չէր նէ նամ իլէ օլուրսա օլսուն, պա'զը մէվատտ ը մախսուսէչի բուչ'էթ վէ հիւքմ էթմէկը իչինն մու'այէնէ մահքեմէլէր խարիճինտե ֆէվգէլ'ատե պիր մահքեմէ վէ եախօտ հիւքմ վէրմէք սէլահիյէթինի հա'իզ գօմիսիօն Թէչքիլի գաԹ'էն ճա'իզ տիչիլ տիր. ֆագաթ գանունէն մու'այէնէ օլըդը վէճհլէ Թա'եին ի մէվլա վէ Թահքիմ ճա'իզ տիր։

90. Չէչ պիր հաքիմ հաքիմիքը սրֆաթը իլէ տէվլէթին մա'աշը պիր պաշգա մէ'մուրիյէթինի 'իհտէսինտե ճէմ' էտէմէզ։

91. Ումուր ը ճէզաիյէտե հուգուգ ը 'ամմիյի վիգայիյէ մէ'մուր միւտտահ ի 'ումմիմիչէր պուլունմաճագ վէ պունլարըն վէզա'իֆ վէ տէրէճաթը գանուն իլէ Թա'եին գըլընմաճագ տըր։

ՏԻՎԱՆ Ը 'ԱԼԻ

92. Տիվան ը 'ալի օֆուգ ա'զատան միւրէքքէպ տիր. պունլարըն օնը Չէյ'էթ ի Ա'եան, օնը Շուրա ի Տէվլէթ, օնը տախէ Մահքեմէ ի Թէմէիիզ վէ Խաթինաճ բուչ'էսա վէ ա'զասընատան գուր'ա իլէ Թէֆթիդ վէ Թա'եին օլունարագ, Չէյ'էթ ի Ա'եան տա'իրէսինտե լիւզում կէօրիւնտիւքճէ պա իրատե ի Սենիյէ 'ագա օլունուր։ Վազիֆէսի վիւքէլա իլէ մահքեմէ ի Թէմէիիզ բուչ'էսա ա'զասընըն վէ զաթ վէ հուգուգ ը Շահանէ 'ալէյհինտե հարէքէթէ վէ տէվլէթի պիր Չալ ը մուխաթաբայա իլգայա Թէստատի էյլէյհնէրին մուհաքէմէսի տիր։

93. Տիվան ը 'Ալի էքիյէ մուհգասամ օլուպ, պիրի տա'ի-րէ ի իհԹամիյէ վէ պիրի տիվան ը հիւքմ տիր։

ԻհԹամ տա'իրէսի տօգուգ ա'զատան 'իպարէթ օլուպ, պու-նուն իւչիւ Չէյ'էթ ի Ա'եան, իւչիւ Թէմէիիզ վէ Խաթինաճ, իւչիւ Շուրա ի Տէվլէթ ա'զասընատան Տիվան ը 'Ալիյէ ալընա-ճագ ա'զա իչինտե գուր'ա իլէ իհԹիխապ օլունուր։

94. Պու տա'իրէ չիքեայէթ օլընան զաթլարըն միւԹ-Թէհիմ օլուպ օլմատըղընա, սիւլտանը էքսէրիյէթլէ գա-րար վէրիր, վէ տա'իրէ ի իհԹամիյէտե պուլունանլար տի-վան ը հիւքմտե պուլունմամազ։

95. Տիվան ը հիւքմ եէտիսի Չէյ'էթը Ա'եան վէ եէտի-սի տիվան ը Թէմէիիզ վէ խաթինաճ վէ եէտիսի Շուրա ի Տէվլէթ բուչ'էսա վէ ա'զասընատան օլմագ իւզրէ տիվան ը 'ալի ա'զասընատան 21 նէֆէրինտեն միւրէքքէպ օլարագ, տա'իրէի իհԹամիյէ Թարաֆընատան մուհաքէմէսի լազըմ օլտուղընա գարար վէրիյիմիչ տա'վալար հագդընտա միւրէքքէպ ա'զա-լարըն սիւլտան ը էքսէրիյէթլէ գաթի'յէն վէ մէվզու' օլան գանունլարա Թաթպիգէն հիւքմ էտէր վէ հիւքմլէրի գա-պալ խաթինաճ վէ Թէմէիիզ տէյլ տիր։

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՄԱԼԻՅԷ

96. Տէվլէթին վէրկիլէրինէն հիչ պիրի պիր գանուն իլէ Թա'յին օլունմատըգճա վազ' վէ Թէվզի' վէ խաթիհսալ օլունմամազ։

97. Տէվլէթին պիւտճէսի' վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ ը Թագրիպիչէսինի միւպէյէնէ գանուն տըր։ Թէքեալիֆ ը (վէրկի) տէվլէթին վազ' վէ Թէվզի' վէ Թահսիլի էմրինտե միւսԹէնիտ օլաճաղը գանուն պու տըր։

98. Պիւտճէ եա'նի 'ումմումի միւվազէնէ գանունը, մէճ-լիս ի 'ումմումիտե մատտե պէ մատտե Թէտդիդ վէ դապուլ օլունըր։ Թահմին էտիլէն վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ միւֆ-րէտաթընը ճամի' օլմագ իւզրէ, օնա մերպութ օլան ճէտ-վէլլէր նիզամէն Թա'յին օլունան նումմանէսինէ Թէվֆիգէն միւԹէ'ատտիտ գըսըմլար վէ ֆասլլար վէ մատտէլէրէ միւնգասէմ օլարագ, պուճլարըն միւզաքէրէսի տախէ ֆասլլ ֆասլլ իճրա էտիլիր։

99. 'Ումմումի միւվազէնէ գանունը միւԹէ'ալիգ օլըդը սէնէնին տուխուլինտե մէվգը'ի իճրայա դօնըլապիլմէք իչիւն լա'իհասը հէյ'էթ ի մէպ'ուսանա մէճլիս ը 'ումմումինին քիւչատը 'ագէպինտե ի'թա օլընըր։

100. Պիր գանունը մախսուս իլէ մու'այէնէ օլմատըգճա եմվալը տէվլէթտեն միւվազէնէ խարիճինտե սարֆիյաթ ճա'իզ օլամազ։

101. Մէճլիս ի 'ումմումինին միւն'ագտ պուլընմատըղը էսնատե էսպապ ը միւճպիրէյի ֆէվգէլ'ատե տօլայը միւվազէնէ խարիճինտե մասրաֆ իհԹիյաջընա լիւզում գավի Թէհագուգ էտեր խէ, մէ'ուլիյէթի հէյ'էթը վիւքէլայա ա'իտ օլմագ վէ մէճլիս ը 'ումմումինին քիւչատը 'ագըպինտե անա տա'իր գանուն լա'իհասը մէճլիս ը 'ումմումիյէ վէրիլմէք իւզրէ, օ մասրաֆըն Թէսվիյէսի իչիւն իգԹիդա էտեն մէպալիղին Թարաֆը ՉալդըԹ ը փոտիչհիյէ 'արզ վէ իսԹիյզան իլէ սատը օլաճագ իրատէի Սենիյէ իւզրէրինէ Թէտարիք վէ սարֆը ճա'իզ օլուր։

102. Միւվազէնէ գանունընըն հիւքմի պիր սէնէյէ մախ-սուս տըր։ Ո սէնէնին խարիճինտե հիւքմի ճարի օլմամագ, անճագ պա'զը ատվալը ֆէվգէլ'ատէտեն տօլայը Մէճլիս ը Մէպ'ուսան միւվազէնէյի գարարլաշդրմագդընը ֆէսխ օ-լընադը Չալտե, հիւքմի պիր սէնէյի Թէճավուզ էԹմէմէք իւզրէ պիր գարարնամէ իլէ վիւքէլայի տէվլէթի պա իրատէի Սենիյէ սէնէյի սասըգտա միւվազէնէնինին ճէրէյանը ատքես-մընը Մէճլիս ի Մէպ'ուսանընն կէլէճէք իճԹիհա'ընա գատար Թէմմիսա էտէրլէր։

103. Մուհասէպէյի գաթ'իյէ գանունը միւԹէ'ալիգ օլտուղը սէնէնին վարիտաթընան խաթիհսալ օլունան մէպալիղ եինէ օ սէնէնին մէսարիֆաթընա վուգու' պուլան սարֆիյաթընը մըգտար ը հագիգաթիհին միւսէյէնին օ-լարագ, պունըն չէքլ վէ Թագսիմաթը տախէ մուվազէնէի 'ումմումիյէ գանունընա Թէտմիմ իլէ մուԹապըդ օլաճագ տըր։

104. Մուհասէպէ ի գաթ'իյէ գանունըն լա'իհասը միւ-Թէ'ալիգ օլտուղը սէնէնին խաթիմընատան ի'Թիպարէն նիհա-յէթէ 4 սենե սոնրա Մէճլիս ը 'Ումմումիյէ ի'Թա օլունըր։

105. Իմվալը տէվլէթին գապզ վէ սարֆընա մէ'մուր օլանլարըն մուհասէպէլէրինէ բուչ'էթ վէ տէվա'իրատէն Թանզիմ օլունան սալ մուհասէպէլէրինի Թէտդիդ էտերէք, Թէտգիգաթընըն խիւլասասը վէ միւԹալէ'ատընէնէճէսի հէր սենե պիր խուսուսի Թագրիր իլէ հէյ'էթը մէպ'ուսանա 'արզ էյլէմէք իւզրէ, պիր տիվան ը մուհասէպաթ Թէչքիլ օլու-

նաճագ տըը։ Պու տիվան հեր իւչ այտա պիր քերբե ահ-վալը մալիչէ ի բիյասէթ ը վիւքելա վասըհասըլա պա թագրիր թարաֆ ը չայրէթ ը փաութչահիչէ տախի 'տրդ էտեր։

106. Տիվան ը մուհասէպաթըն ա'զասը 12 քիչիտէն միւ-րէթէկպ օլաճագ, վէ հեր պիրի հէյ'էթը մէպ'ուսանտան էքսէրչիյէթլէ 'ազլընըն լիւզումի թասարիգ օլունմատըգճա, մէ'մուրչիյէթինտե գայտ ը հայաթ իլէ գալմագ իւզրե պա իրատէի Սէնիյէ նասպ օլունաճագ տըը։

107. Տիվան ը մուհասէպաթ ա'զասընըն էվսաֆը վէ վէզա"իֆինին թաֆսիլաթը վէ սուրէթ ի իսթիֆա վէ թէպ-տիլի վէ թէրագդը վէ թէգա'իւտի վէ ադլամընըն քէյֆի-յէթ ի թէչքիլի պիր նիզամը մախսուս իլէ թա'յինն օլունա-ճագ տըը։

ՎԻԼԱՅԱԹ

108. Վիլայաթըն ուսուլ ը իտարէսի թէվսի'ի մէ'զուս նիյէթ վէ թէֆրիգ ի վէզա"իֆ գա'իտէսի իւզերինէ միւ'էս-սէս օլուպ, տերէճաթը նիզամը մախսուս իլէ թա'նին դըլընաճագ տըը։

109. Վիլայաթ վէ լիվա վէ գազա մերքեզլերինտե օլաղ իտարէ մեճլիսլերիյլէ սէնէտե պիր տէֆ'ա մերքեզ ի վիլա-յէթտե իճթիմա' էտէն մեճլիս ի 'ումումի ա'զասընըն սու-րէթ ի ինթիխապը պիր գանուն ը մախսուս իլէ թէվսի' օլու-նաճագ տըը։

110. Վիլայաթ մեճլիս ի 'ումումիյէսինին վէզա"իֆի հասիլաճագ գանուն ը մախսուսընտա պէյան օլունաճագը վէճհլէ թուրուդ վէ մե'ապիր թանզիմի վէ ի'թիպար սան-տըգլարընըն թէչքիլի վէ սէնայի' վէ թիճարէթ վէ ֆելա-հէթին թէսհիլի կիպի ումուր ը նաֆի'այա միւթե'ալլըգ մեվատտա հագդընտա, վէ 'ումումա 'ա"իտ մե'արիֆ ու թեր-պիյէնին ինթիշարը եօլունտա միւզաքերաթա շամիլ օլմազլե պերապեր թէքեալիֆ վէ միւրէթթէպաթ ը միրիյէնին սու-րէթ ի թեվզի' վէ իսթիհսալընտա վէ մու'ամէլաթ ը սա"ի-րէտե գալանիյէ վէ նիզամաթ ը մեվզու'ա ահքեամընա մու-խալիֆ կէօրտիւքլերի ահվալըն միւթե'ալլըգ օլտըղը մագամ վէ մեվգը'լարա թէպլիղի իլէ թասհհհ վէ իսլահը ղըմընտա 'արդ ը իշթիքաա էթմէք սէլահիյէթիյէ տախի միւհթեվի օլաճագ տըը։

111. Մուսագդաֆաթ վէ միւսթադիլաթ վէ նուգուտ ը մեվգուֆէ հասըլաթըն շուրութը ը վագֆիյէսի վէ թէ'մի-միւլ ի գատիմի վէճհլէ մեշրուութլեհինէ վէ խայրաթ վէ միւպեհրաթա սարֆ օլունմագ իւզրե, վասիյէթ էտիլէն էմվալըն վասիյէթնամէլերինտե մուհարրեր օլտըղը իւզրե, մուսիլէհինէ սարֆընա վէ էմվալ ը էյթամըն նիզամնա-մէ ի մախսուսը վէճհլէ սուրէթ ի իտարէսինէ նազարէթ էթմէք իւզրե, հեր գալտա հեր միլլէթին պիր ճէմա'աթ մեճլիսի պուլունաճագ, վէ պու մեճլիսլեր թանզիմ էտիլճէք նիզամաթ ը մախսուսէսի վէճհլէ հեր միլլէթին միւնթեհապ էֆքարընտան միւրերքեպ օլաճագ տըը, վէ մեճլիս ի մեզ-քիւրե մահալլերի հիւքումէթլերինի վէ վիլայաթ մեճլիս ի 'ումումիյէսինի քէնտիլերինէ մերճի' պիլճէք տիր։

112. Ումուր ը պէյտհիյէ Տերիա'սաէթ վէ թաշրա-լարտա պիրինթիհապ թէչքիլ օլունաճագ, տեվա"իր ի պե-լէտիյէ մեճլիսլերիյլէ իտարէ օլունաճագ վէ պու տա"իրէ-լերին սուրէթի թէչքիլ վէ վէզա"իֆինի վէ ա'զասընըն սու-րէթ ի ինթիխապը գանուն ը մախսուս իլէ թա'նին դըլընա-ճագ տըը։

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՇԷՒԹԱ

113. Միլքին պիր ճիհէթինտե իխթիլալ ղուհուր էտէ-ճէյինի միւէյեհտ ասար վէ էմարաթ կէօրիւլիւիւ հալտե, հիւքիւմէթ ի Սէնիյէնին օ մահալլէ մախսուս օլմագ իւզրէ մեվգագաթէն իտարէ ի 'իւրֆիյէ ի'լանընտա հագդը վար տըը։ Իտարէ ի 'իւրֆիյէ գավանիյն վէ նիզամաթ ը միլքի-յէնին մեվգագաթէն թա'թիլինտէն 'իպարէթ օլուպ իտա-րէ ի 'իւրֆիյէ թահրիրնտա պուլունան մահալլըն սուրէթ ի իտարէսի նիզամ ի մախսուս իլէ թա'նին օլունաճագ տըը։ Հիւքիւմէթին էհլիյէթինի իխլալ էթմէքլերի իտարէ ի զա-պըթանըն թահգիգաթ մեվզուգէսի իւզերինէ սապիթ օլան-լարը մեմալիք ի մահրուսէ ի Շահանէտէն իխրաճ վէ թէպ'իտ էթմէք միւնհասըրէն Զաթ ը հաղրէթ ի փաութչահինին եէտ ի իդթիտարընտա տըը։

114. 'Օսմանլը էֆրատընըն քէնաֆէյինճէ թահսիլ ի մե'արիֆին պիրինճի մերթեպէսի մեճպուրի օլաճագ վէ պունըն տերէճաթ վէ թէֆերրու'աթը նիզամ ը մախսուս իլէ թա'նին դըլընաճագ տըը։

115. Գանուն ը Էյասինին պիր մատտէսի պիլէ հիչ պիր սեպեպ վէ պէհանէ իլէ թա'թիլ վէ եա իճրատան իսգաթ էտիլմեզ։

116. Գանուն ը Էյասինին մեվտտա ը միւնտերեճէսին-տէն պա'զըլարընըն իճապ ը հալ վէ վագթա կէօրե թագ-եիր վէ եա թա'սիլինէ լիւզումը սահիհ վէ գաթի' կէօրիւլ-տիւյիս հալտե, զիքրի սաթի չերա'իթ իլէ թա'սիլի ճա'իզ օլա-պիլիր։ Շեօյլէ քի եա հէյ'էթ ը վիւքելա վէ եա հէյ'էթ ը 'այան վէ եա հէյ'էթ ը մէպ'ուսան թարաֆընտան իշգաւ թա'սիլէ տա"իր պիր թեբդիճի վուգուա' պուլունդը հալտե, եվվելա Մէճլիս ի Մէպ'ուսանտա ա'զամ միւբեթթեպէյինին օխլանը էքսէրիյէթլէ գապուլ օլունուր, վէ պու գա-պուլ Մէճլիս ը Ա.Այանըն քէզալիք իւչտե իքի էքսէրիյէթլէ թաստիգ էտիլտիքտէն սոնրա, իրատէի Սէնիյէ տախի օ մէրքեզտե սուտուր էտեր իսե, թա'սիլտա ը մեշրուհե տիւսթուր իւլ 'ամել օլար, վէ Գանուն ը Էյասինին թա'-սիլի թեբդիճի օլունան պիր մատտէսի պէրվէճհ ը մեշրուհ միւզաքերաթը լազըմէսինին իճրասըլա իրատէի Սէնիյէնին սուտուրինէ գատար հիւքմ վէ գուվվէթինի ղայդ էթմէք-սիզին մերի իւլ իճրա թուրուլը։

117. Պիր մատտէ ի գանունիյէնին թեֆսիրի լազըմ կել-տիքտե ումուր ը 'ատիյէյէ միւթե'ալլիգ իսե, թա'յինը մա-նասը մահքեմէի թեմիզէ վէ իտարէի միւլքիյէյե տա"իր իսե։ Շուրան տեվլեթե վէ իշգաւ Գանուն ը Էյասիտէն իսե հէյ'էթը 'այանա 'ա"իտ տիր։

118. Նյլեվմ տիւսթուր իւլ ամել պուլունան նիզա-մաթ վէ թէ'միւլ վէ 'ատաթ իլէրուտէ վազ' օլունաճագ գավանիյն վէ նիզամաթ իլէ թա'տիլ վէ եա իլղա օլունմա-տըգճա մերի իւլ իճրա օլաճագ տըը։

119. Մեճլիսը 'Ումումիյէ տա"իր օլան ֆէ 10 շեվվալ 93 թարիխլի թա'լիմաթը մուվագգաթէնին ճեբեէտան ը տէ-քեամը եալընըզ պիրինճի տեֆ'ա իճթիմա' իտէճէք մեճ-լիս ը 'ումումինին ին'իգատա միւտտեթի խիթամընա գատար օլուպ, անտէն սոնրա հիւքմիւ ճարի տեյիլ տիր։

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼՏԱ.

Ա. ՑԱԿՈԲ ՊՈՑԱՃԵԱՆ ՄԱՔՊՈՒԱՍԸՆՏ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ

Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամերիգան խան

ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ՊՐՈՒՍԱ

Յուխտի մէջ մեր ձեռք հասած դրամներն և իրեղէններն կը հրատարակենք սրտալուղիս չնորհակալութեամբ։

Ազն. Տեարք, Տիկնայք և Օրիորդք.

Վեր. Շ. Բ. Նէփ Խարբերդ 574, որոյ 208 Վեր. Մ. Գափրիէլեան օրց. 208, Փրօֆ. Որբերեան 10, Յ. Գաթիզպանեան Շմկկածակ 100, Վեր. Ս. Սիրակեան Եղէգի 100, (որոյ 70ը Ծ. Ճրէնկեան և 30ը ինքը), Ց. Գազանճեան 108 և Վեր. Կիրակոս Մուգաիւղ 30։ Վճարուած 40. վճառուելիք 10. Տիգրան Քիւրմաճըլըի 1 մետուկ ոսկի ճանկ. 2 որդոց համար 324. վճառուելիք 30. Խ. Եանիկեսպիհեան Ճէլբրահ 10. վճառուելիք 3,051. Տիկին Բ. Սրինց 1 չալ. Մխ Բաուբս 20. Վեր. Յ. Ե. Ե. 708. վճառուելիք 70. Տիկ. Մ. Մխիտարեան Գարսիզակ 48 և 4 կտոր ձեռագործ։ Համագումար 4,993 դ.։

Յանձն. — Մարաի ցուցակին մէջ պիտի ուղղուի «Հաճէ Ռուբէն» ոչ թէ «Տօքթոր Ռուբէն»։ — Վեր. Սիմոնեանի խրկած դրամը 290 դ. էր, ոչ թէ 230։ — Վեր. Լ. Սողոմոնեանի խրկած 70 դ.ը ղրկուելիք հասոյթ էր ոչ թէ նուէր եկեղեցիին։

Ց. Գանտահարի արդէն հրատարակուած 217 դ. գոյացած է հետևեալ նուէրներէն. — Զինկիլէրէկ Կ. Փափազեան 20, Կ. Փէհլիվանեան 20, Ռ. Մէսէլեան 20, Մ. Փաչաեան 10, Ց. Պատատճիկեան 5, Գ. Շէյթանեան 5, Կ. Փապուչճեան 5, Համի Ս. Սոբլաճեան 5, Վ. Թիւրէքեան 5, Թ. Իճճեան 5, Ն. Թոդիեան 5, Յ. Մելքոնեան 5, Ս. Նալպանտեան 5, Ս. Տէր-Մխիթարեան 5, Կ. Մկրտիչեան 10, Վ. Վարդերեսեան 5, Մ. Ուզկուեան 3, Կ. Աչճաճեան 3, Ղ. Մէսէլեան 2, Տ. Թորոսեան 2, Գ. Գաբամանեան 2, Ս. Սգուճեան 2, Մ. Սրգսարեան 1, Ս. Թորոսեան 1, Ց. Թովմասեան 1, Ց. Մելքոնեան 1, Օհան Քիրէմճեան 1 և Ա. Զապունեան 1։ — Գաբասագ Համի Ս. Փափազեան 20, Պ. Փափազեան 5, Պ. Նալպանտեան 5, Գ. Սմբատեան 5 և Կ. Գամբուրեան 5։ — Քէրէմքէճ Փ. Մեսրոպեան 5։ — Սէօլէզէ Ա. Մարտիկեան 5։ — Եապագէրէչ Պ. Համի Յարութիւնեան 2։ — Օրմապիւղ Գ. Սէմէրճեան 5 և Բ. Սահակեան 5։ — Վեր. Մ. Գափրիէլեանի ձեռքով Խարբերդէ ընդունուած դրամն հետևեալ դուռմարներէ գոյացած է. — Բրօֆ. Ն. Յ. Թէհնէքճեան 25, Մ. Սպաէկեան 15, Հայգազարծ Պետրոս 3, Մ. Մուրատեան 10, Բ. Մկրտիչեան 1, Յ. Մկրտիչեան 6, Աչուր Եուսուֆ 20, Գ. Կոստանեան 5, Գ. Կապոտեան 20, Պ. Օվկասեան 5, Խ. Տէր Մկրտիչեան 3, Պ. Պուճիպանեան 5, Կարապետ Վարժապետ 10, Կ. Նահիկեան 11, Ս. Մուրատեան 5, Յ. Տօնապետեան 3, Ս. Զէլօեան 5, Յ. Խաչօեան 3, Ս. Ստեփանեան 3 և Ա. Ժամկոչեան 3։

Ուրիշ անուանոյ ցուցակներ ալ պատրաստելեամբ կը հրատարակենք։ Սիրելով ենք, ոսկան, դարձեալ խնդրել խնամարհատար որ լաղոր օրագոյց և դրամներ ընդունող պատասխանատու անձնատուրուբիւնք հանին մաքրել Որբանոցին հետ ունեցած հաշիւնին, խրկելով գոյացած դուռմարնելին և, եթէ հնար է, նուէր մ'ալ վրան աւելցնելով։ Հատատասխանութիւնս չունի սակ հասոյթ, ուստի յայտնի է թէ օրքան դժուարին գործ մ'է խումբ մը որոյ տօրեայ պէտքերն հոգալ։ Վստահ ենք որ մեր խնդիրը նկատողութեան առնուելով դրամներուն առաքումը պիտի փութացուի, որոյ համար կանխաւ խորին չնորհակալութիւններ։

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Թիւիճճաբիւճ	Վրան 100 դրչ.ատան
Յուխս 25	Շէյէր դանիար դրչ.
	Թըրիէմիէ 94
Պաղպայ օդդա վրչ.	Բուս 84
Իպրահիլ պիրինճի 54-55	Գահվէ 100 օդ. $5\frac{1}{5}$–$6\frac{1}{5}$ լր.
Ոն չուվալ դրչ.	Փէքինճ չուվալը դրչ.
Գըրմա պիրինճի 101-104	Մլաքը 85–88
Էնդա. Գօն. դըր. –	Բանկօն 125
Օաէտա 120-122	Բիզօն ֆր. 46
Սէֆա օդդա վրչ.	Ճափօն –
Մէտալիա Ա. –	Կաշ չիֆթ թէհնէ. դր.
» Բ. –	Բուս, փիտայամըզ իչին 27
Ծաաաղա 100 օդդա	Թէֆթիւ օդդա դրչ.
Սէլանիք –	Էնդարէ, Եօղղատ 16-17
Թրապզօն –	Եէն օդդա դրչ.
Նօխաա օդդա վր.	Անատօ. դըրվմա $4\frac{3}{4}$
Պալըքէսիր	Փամբ. Համէպ օգ. 5-$5\frac{1}{4}$
Անատօլու	Սատնա $6\frac{1}{2}$
Սաաղ օդդա վր.	Ազիզ օդդա դրչ.
Մէտալիա	Ամասիա 200

ԻՄԹԷՆԻԼԻՅՕՐ

(Պա՜ ուբլեվնա ալընդա՜ բ'լան ե՜ծբերի վերելե+ շարունա-լ, հեր նեվ ընելպելբ, եզձե՜մե եշ վե եզձելբ, պե+ե՜ա-ընդ վե տա՜ալմելբ, եշե՜ ա՜ եմնը՜ա վե տալալ վե պե՜+ե+եան վե ա՜երե բ'լան եուլեձե+ելբ պրբ։)

ՄԱՐ'ԱՇՏԱ ՄԷՐՔԷԶԻ ԹԻՒՐՔԻԱ

ԴԸԶԱԼԱՐ ԳՕԼԷՁԻ

*Մէքթէպլիմիղլն սէնէ ի մէարիսկէսի Սեպ. 11/24ակ պէա՛ էաէբ։ Պու սէնէ հազ ու քէյֆիյէթ-ւէր իղթիզասընատան իւձրէթ ի սէնէվիյէկ պիր միզատր զամի օլունմընը տբր։ չէօղէ քի Գօլէձ ատ՚իրէսինին մէքթէպիյէսի 1¼ լիրա, իսի սէնէ-սէն 'իպարէթի օլան ի՛ատաիյէ ատ՚իրէսմինդէն 4 մէձիա, վէ լէյլի չակիրատանըն Թա՛ամիյէ իւձրէթի 6 լիրա օլմուշ տբր։ Իշպու մէպղուղն նըսփը մէքթէպ սէնէսինին իղթիհաասընատա, նըսփը տիկէրի տախի իքինճի միւատէթին իղթիհաասընատա Թէ՚ալիյէ էաիլբր։ Հէփ Թէ՚ալիյաթ փէչին իձրա օլունուբր։ Միւաիբր ի մէքթէպ իլէ խուսուսի պիր Թէրթիպաէ պուլունմընը օլմընար Թաալի՛ի միւա-Թէնտա տբրլար։ Տահա զիյատէ մա՛լիւմաթ իչին միւաիբր ի մէքթէպլէ միւրաճա՛աթ օլունմընը տբր։

Sailors' Home, Smyrna մր. ճ. փ. ՄԱԳՆԱՔՏ

2 Մէ՜+ասխ վէ՜ճ+ուէր

ԱՓՕՍՓՕԼԻՓ ԻՆՍՓԻՓԻԻՓ, ԳՕՆԵԱ

(ձԷՆԱՆԵՆԱՆ ԳՕԼԷՁ)

Մէքթէպլիմիղլն մապաէաի Թալէպէյի պիր գօ-լէձ փրօղրամը իւղրէ՚ալ վէ ՚այնի վազիաա ՚ալէն պիր Թա՛լիմաէ փէրվերաէ էմմէք օլուպ, անաէ միւԹէխասիս մա՛ալիմլէր վասըֆասըյլէ Իսկ., էմմ., ՚Օամ., Ֆրանս., վէ Բուլղա (Բուլ Թալէպէ իչիւն) լիսանլար, քէզա՛ուլումը ֆէլսէֆիյէ, Թա-պի՛իյէ, բիյոլոյիյէ, հուզուզիյէ, Թիւճճարիյէ վէ սա՛իրէ Թէարիս օլունուբր։

Շակիրատանըն սրհհէթ վէ հիմա է ախլաբընա ֆէվզ էլ՚ատէ սիդդաթ էաիլիր։ Հէյ՛էթ ի մու՛ալիմհա-սա սորուլուֆիհունուն մէ՚զունը պիր Թալիպ պաս-լունուպ, միւամիլէյհ ՚ուլումը Թալի՛իյէ վէ սըն-հիյէ Թէարիս, վէ խասթա Թալէպէյի մէճճանէն Թէասիլի էաէբ։ Շըմհնաբֆէբ գումհուհուրասը Թա-լէպէհէն եարըմ է՜ճրէբ է նագլիյէ ալըբր, ֆազաԹ պու ֆունբաԹաան իսԹիհաաէ էաէպլիմէք իչիւն մէք-Թէպլին աչըլմասընատան պէբ ա՜ եվվէլ մէքթէպլիմիղ միւաիբլէրինէ մա՛լիւմաթ վէրմէք իձապ էաէր։ Էէյլի Թալէպէյնէն իւձրէթ ի սէնէվիյէսի 12 ՚Օամ. լիրասը օլուպ, 7 լիրասը պէբ վճճ է ֆէրճ վէ 5ի Ս. Ծնունդատա Թահսիլ օլունուբր։ Սէնէ ի Թէարի-սիյէ Սեպ. 1/14ակ պէա՛ էաէբ։ Զիյատէ մա՛լիւմաթ իչիւն Գօնէատա մէքթէպլին ահրէքթօրը Վէր. ՏօԹ. Ս. Յ. Հայկազեանատա միւրաճա՛աթ էահիմէլի ահբր։

3

Եարըն կէնձէլերին տու՛տ մէճլիսի ալաթ. սա՛աթ 6ատա Գումգափուատա Բէսթաէ ին՛իղատ էաէճէք ահբր։ Իսկիւտար, 7, Տու՛տ մատաէաի, Դու. 11. 23-24։

ՄԱՐ'ԱՇՏԱ ՄԷՐՔԷԶԻ ԹԻՒՐՔԻԱ

ԴԸԶԱԼԱՐ ԳՕԼԷՁԻ

Մէքթէպլիմիղլն սէնէ ի մէարիսկէսի Սեպ. 11/24ակ պէա՛ էաէբ։ Պու սէնէ հազ ու քէյֆիյէթ-ւէր իղթիզասընատան իւձրէթ ի սէնէվիյէսի ահբր միւատր զամի օլունմընը տբր։ չէօղէ քի Գօլէձ ատ՚իրէսինին մէքթէպլիյէսի 1¼ լիրա, իսի սէնէ-սէն 'իպարէթի օլան ի՛ատաիյէ ատ՚իրէսմինդէն 4 մէձիա, վէ լէյլի չակիրատանըն Թա՛ամիյէ իւձրէթի 6 լիրա օլմուշ տբր։ Իշպու մէպղուղն նըսփը մէք-Թէպ սէնէսինին իղթիհաասընատա, նըսփը տիկէրի տախի իքինճի միւատէթին իղթիհաասընատա Թալէպ օլունուբր։ Ի՛ատաիյէ ատ՚իրէսմինդէն Ֆու-լիսին ատնբնա գատար մէքթէպլին բէ՚իսէսի իչէ մուվաֆաղէբէ էաէ պլիկրէբր։

2 Բէ՚ԻՍԷ Ի ՄԷՔԹԷՊ

ԹԱԼԱՍՏԱ ՓԵՆ՚ԻՆ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ԻՒՆԱՍ

ՄԷՔԹԷՊ Ի ՚ԱԼԻՍԻ

Թալասըն մէվզը՚լի սաՓՏ ը պահրատն 4,000 ա-յատ նիւքսէք տբր։ Մէքթէպլիմիզ Թալասըն էն էյի մէվզը՚լինէ մէպնի օլուպ՝ հավասը վէ սուլյու փէք սագլամ տբր։ Մէքթէպլին մադաէաի՝ էլվէրիչլի եվ խանըմլարը վէ էմր ի Թա՛լիմաէ եարայըզը մա՛ալ-լիմլէր հաղբըլմամազ տբր։ Գըղլարըն ՚ապլի վէ ախլագի թէղաաիհաթլէրինէ սա՛յ էաիլիր։ Թիւրք-ճէ, Իսկիլիզճէ, էրմէնիճէ վէ Բուլղա լիսանլար իլէ պէրաբեր ՚ուլումը սա՛իրէ վէ մուսիղի Թա՛լիմ էաիլիր։ Նիզամի սէքիլ մա՛ալիմիէրսէն իչիւ Ա-մէրիգալը տբր։ Մէքթէպ էֆբինճի Սեպտեմբեր 9ատա պաչլար։ Զիյատէ մա՛լիւմաթ իչիւն միւաիբէ ի մէքթէպ Մես Ս. Ու. Օրվիսէ միւրաճա՛աթ օլունա։

4—4

ՄԱՂՆԻՍԱՏԱ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՄԷՔԹԷՊ Ի ՚ԱԼԻՍԻ

Մէքթէպլիմիղլն մա՛ալիմլէրի Մէղլիֆատտատա քիա՛իղ Անաթոլիա դալէձինին էն ա՛լա մէ՚զունէլե-րինէն ինկիլիզճէ էահիրիչլէր տբր, վէ մէքթէպ մէ՚մուրլէրինին հէվճահ տաղրր պաչլը վէ չայան ը խաթիրաղ քիմաէլէր տբր։ Մէքթէպ հադիղի պիր խանէ վէ հէր վճճնէ մագսէաէ էլվէրիչլի, համա-տատ, կէնիչ օլուպ, մա՛ալիմլէրին վէ թէճրիպէքճար պիր փիւճէր վէ վալիճէնին նիւմունէչ, հիմայէ վէ ախլանէքճլէրի ալմընատա պաւլունմադըտա տբր։ Թիւրք-ճէ, Իսկիլիզճէ, էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա լիսան-լար Թա՛լիմ էաիլիր, Թէզանիւֆաթ ը մուսիղիյէ մէճմուաըի, փիյանօ վէ էմսալի ալաթ ը մուսիղիյէի չալմաղլընը էօյրէնմէքճիք իսէ չէրա՛իթ Թալի՛ տիր։ Մէքթէպլիմիղլն սէնէ ի թէարիսկէսի Սեպ. 1/14ակ պաչլայըպ Ցուլիս 1/14ակ խիթամ պուլուբր։ Իւճ-րէթ ի սէնէվիյէսի նիհարիկէր իչիւն պիրի փէչին, տիկէրի իսէ իքինճի միւատէթին իալԹիհաասընատա տէՓ՚ ու Թէալիյէ էահիմէք իւզրէ, 2 լիրա ի ՚Օա-մանի, լէյլիկէրին իւձրէթ ի սէնէվիյէսի իսէ 14 լի-րա ի ՚Օամանի օլուպ, պունըն նըսՓը փէչին, նըսՓը տիկէրի տախի իքինճի միւատէթին իալԹիհաասըն-ատա Թէ՚ալիյէ էահիլբր։ Հէփ Թէ՚ալիյաթ փէչին իձրա օլունուբր։ Միւաիբր ի մէքթէպ իլէ խուսուսի պիր Թէրթիպաէ պուլունմընը օլմընար Թաալի՛ի միւա-Թէնտա տբրլար։ Տահա զիյատէ մա՛լիւմաթ իչիւն միւաիբր ի մէքթէպլէ միւրաճա՛աթ օլունմընը տբր։

Sailors' Home, Smyrna մր. ճ. փ. ՄԱԳՆԱՔՏ

2 Մէ՜+ասխ վէ՜ճ+ուէր

ԱՓՕՍՓՕԼԻՓ ԻՆՍՓԻՓԻԻՓ, ԳՕՆԵԱ

(ձԷՆԱՆԵՆԱՆ ԳՕԼԷՁ)

Մէքթէպլիմիղլն մապաէաի Թալէպէյի պիր գօ-լէձ փրօղրամը իւղրէ՚ալ վէ ՚այնի վազիաա ՚ալէն պիր Թա՛լիմաէ փէրվերաէ էմմէք օլուպ, անաէ միւԹէխասիս մա՛ալիմլէր վասըֆասըյլէ Իսկ., էմմ., ՚Օամ., Ֆրանս., վէ Բուլղա (Բուլ Թալէպէ իչիւն) լիսանլար, քէզա՛ուլումը ֆէլսէֆիյէ, Թա-պի՛իյէ, բիյոլոյիյէ, հուզուզիյէ, Թիւճճարիյէ վէ սա՛իրէ Թէարիս օլունուբր։

Շակիրատանըն սրհհէթ վէ հիմա է ախլաբընա ֆէվզ էլ՚ատէ սիդդաթ էաիլիր։ Հէյ՛էթ ի մու՛ալիմհա-սա սորուլուֆիհունուն մէ՚զունը պիր Թալիպ պաս-լունուպ, միւամիլէյհ ՚ուլումը Թալի՛իյէ վէ սըն-հիյէ Թէարիս, վէ խասթա Թալէպէյի մէճճանէն Թէասիլի էաէբ։ Շըմհնաբֆէբ գումհուհուրասը Թա-լէպհէն եարըմ է՜ճրէբ է նագլիյէ ալըբր, ֆազաԹ պու ֆունբաԹաան իսԹիհաաէ էաէպլիմէք իչիւն մէք-Թէպլին աչըլմասընատան պէբ ա՜ եվվէլ մէքթէպլիմիղ միւաիբլէրինէ մա՛լիւմաթ վէրմէք իձապ էաէր։ Էէյլի Թալէպէյնէն իւձրէթ ի սէնէվիյէսի 12 ՚Օամ. լիրասը օլուպ, 7 լիրասը պէբ վճճ է ֆէրճ վէ 5ի Ս. Ծնունդատա Թահսիլ օլունուբր։ Սէնէ ի Թէարի-սիյէ Սեպ. 1/14ակ պէա՛ էաէբ։ Զիյատէ մա՛լիւմաթ իչիւն Գօնէատա մէքթէպլին ահրէքթօրը Վէր. ՏօԹ. Ս. Յ. Հայկազեանատա միւրաճա՛աթ էահիմէլի ահբր։

3

Եարըն կէնձէլերին տու՛տ մէճլիսի ալաթ. սա՛աթ 6ատա Գումգափուատա Բէսթաէ ին՛իղատ էաէճէք ահբր։ Իսկիւտար, 7, Տու՛տ մատաէաի, Դու. 11. 23-24։